

Kristina Roj

SAULĒS ŠALYJE

Apsakymas

LEIDYKLA
Jona

KRISTINA ROJ. SAULĖS ŠALYJE
SL 658. Tiražas egz. Užsakymas .
Išleido Lietuvos krikščioniško
labdaros fondo leidykla „Jona“,
Tilžės 126a, 5400 Šiauliai.
Spausdino

Iš rusų kalbos vertė R. Jončienė
Redaktorius V. Sirtautas
Techninė redaktorė D. Mataitytė
Korektorė J. Vaitkevičienė
© 1993 leidykla „Jona“

12.032

SAULĖS ŠALYJE

Kristina Roj

DĒL DIEVO

Po ilgos, rūščios sniegingos žiemos pagaliau atėjo ilgai lauktas pavasaris. Bet vargu ar kas juo taip džiaugėsi, kaip mažasis Palka.

Lyg iš narvelio ištrūkęs paukštis, džiugiai skleidžiantis savo sparnelius, skubėjo jis iš kaimo aukštyn, į savo mylimus kalnus. Sena, drėgna lūšna, kurios langinės nuo rudens iki pavasario buvo ne tik uždarytos, bet ir apkamšytos šienų, buvo jo jaunai širdžiai per ankšta.

Senasis Pavlas Juriga, pagal kurį žmonės ir praminė Palką, nebuvo jam nei tėvu, nei seneliu. Bet jie vienas kitą nuoširdžiai mylėjo. Senasis Pavlas uždirbdavo sau pragyvenimui kalnuose, dažydamas sietus. Ten, kalnuose, jis turėjo savo pirkele, kurią kiekvieną pavasarį vis pataisydavo ir kuri buvo tinkama jam jau 30 metų. Anksčiau jis su savo sūnumis gyveno joje, bet jie, lyg jauni ereliai, paliko gimtą lizdą, ir nuo to laiko kas vasarą gyveno su juo koks medkirtys, dirbęs miške.

Prieš dvejus metus su Juriga gyveno vienas senukas iš Vagtalio, pavarde Razga. Su savimi jis buvo atsivedęs ir mažą anūką. Bet drėgnas kalnų oras ir sunkus darbas, atrodo, kenkė senio sveikatai. Jis dažnai kosėjo, ir dirbti jam buvo sunku. Berniukas slaugė jį, kiek įstengė: virė sriubą, rinko grybus, nešė malkas.

Bet Razga pasiligojo ir turėjo likti lovoje. Kartą Razga pasikvietė Jurigą ir tarė:

– Klausyk, Pavlai, matau, kad tu, kaip ir mano berniukas, neturi giminių. Greit aš turiu išvažiuoti namo ir bijau, kad po mano mirties su juo blogai elgsis. Pasilik jį pas save, jis tau padės. Dievas tau už tai atsidėkos.

– Kaip nori, – atsakė senasis Pavlas, glostydamas ranka savo žilus plaukus. – Aš sutinku, bet ką pasakys jo tėvai?

– Žinai, Pavlai, tas berniukas visai ne sūnus mano dukrai. Ir nežinau, ar gyvi jo tėvai. Mano velionė dukra rado berniuką per stebuklą. Aš turiu tau papasakoti. Atidėk kuriam laikui savo darbą ir sėsk arčiau manęs. Senis klausėsi, ką pasakojo jam Razga, ir tai, ką išgirdo, neužmirš iki pat mirties.

– Kartą mano dukra Ana rinko miške grybus. Netikėtai jai pasirodė, kad girdi vaiko verksmą. Na, tu žinai, kokios baikščios tos moterys. Joms vis atrodo, kad klastingasis šaiposi iš jų. Ir ji nėjo į tą pusę. Bet verksmas vis garsėjo. Ji pati turėjo du vaikus ir, pašaukusi Dievą į pagalbą, nusprendė žvilgtelėti į miško tankmę, kur girdėjosi vaiko rauda... Ir ką ji pamatė? Mažutis, pusantrų – dvejų metų berniukas, vienais marškinėliais, neapdengta galva, basas eina takeliu ir verkdamas prašo gerti. Kaip ir iš kur jis pateko į tuos tolimus kalnus, kas jį pamatė, ji šito niekaip nesuprato. „Mama!“ – tyliai šaukė jis. Ana paėmė jį ant rankų, nušluostė ašaras, davė vandens ir duonos. Jo marškinėliai ir plaukai buvo šlapi; matyt, jis visą naktį praleido miške. Aš dažnai susimąstydavau: kas gi naktį globojo jį? Kas saugojo nuo miško žvėrių, kurių čia tokia daugybė?

– Kiekvienas vaikas turi savo angelą sargą, – atsakė

Pavlas ir slapta nubraukė riedėjusią raukšlėtu skruostu ašara.

Abu senukai kelias minutes tylėjo ir prieš jų akis iškilo paklydęs berniukas, kaip jis, sulaukęs nakties, deda savo mažą garbanotą galvą ant kupsto ir verkia, kol užmiega, toli nuo savo motinos.

– O kas nutiko vėliau? – paklausė Pavlas.

– Ana paėmė berniuką ir parsinešė namo. Mes apie viską pranešėme į valsčių, jei kas ieškotų berniuko, bet viskas veltui. Prieš tai kaip tik numirė Anos sūnus, vardu Palka, tuo vardu ji ir pavadino rastinuką.

Mano žentas tada buvo teisingas žmogus ir nesipriešino, kai berniuką pasiliko. Bet kai Palkai suėjo penkeri metai, Ana mirė. Žentas antrą kartą vedė, bet jo žmona ir tikriems Anos vaikams buvo bloga pamotė, o jau to svetimmo tiesiog neapkentė. Tai aš jį pasiėmiau pas save. Jis lankė net mokyklą, bet daugiau dėl to, kad namie nesimaišytų. Kitais metais jau skaitė. Jo tėvai turbūt buvo išsilavinę žmonės. Jei aš mirsiu, tai tėviai atiduos jį kur nors piemenauti, ir jis vėl viską užmirš. Palik jį, Juriga, pas save. Su laiku iš jo išaugs geras pagalbininkas. Bet man vis atrodo, kad jo tėvai atsiras, ir tada tu galėsi pasakyti, jog pas mus jis gerai gyveno. Mes dalinomės su juo viskuo, ką turėjome. Ir kai mano dukters vaikams pas pamotę buvo blogai, ir net kai mano žentas ėmė gerti ir su visais grubiai elgtis, aš tą berniuką ypač saugojau. Ar paliksi jį pas save?

– Taip, Razga, aš jį priimsiu. Tikiuosi, Dievas padės. Ir į mokyklą siųsiu. Vasarą galės gyventi čia su manimi ir mokytis amato. O kol jis man dar nesugeba padėti, aš galiu ne sietus daryti, o šaukštus ir kastuvus.

Taip Razga išvažiavo namo, kad niekad nebegrižtų, o berniukas liko pas Jurigą. Iš pradžių jis verkė, ilgėjosi senelio, bet kai įsitikino, kad gavo gerą auklėtoją, jo vaikiška širdis nurimo, ir jis tapo toks pat linksmas kaip anksčiau. O dar po pusantrų metų jiems atrodė, kad visą gyvenimą kartu pragyveno.

Dabar Palka žvaliai kopė į kalną, norėdamas išvalyti trobą ir kiek galima gražiau sutvarkyti. Ant nugaros, nedideliame ryšulėlyje, jis nešėsi šiek tiek baltinių, svogūnų, gabalėlį rūkytos mėsos, truputį druskos popieriuje ir kelias bulves. Kitą maistą žadėjo atnešti senelis maiše. Per petį pasikabinęs, jis nešėsi kai kuriuos senelio įrankius, o rankoje – ašotį. Apkrautas tomis gėrybėmis, jis linksmi žygiavo pirmyn, kaip koks tituluotas princas. Šviesius garbanotus jo plaukus dengė apvali, suglamžyta fetrinė kepurė. Mažas kažkada buvęs baltas apsiaustas kabojo ant pečių. Kelnės ir grubios drobės marškiniai plačiomis rankovėmis, maži batukai, juodas odinis diržas geltonais pagražinimais papildė mažojo princo drabužius. Viskas jam švytėjo gyvenimu, džiaugsmu ir pavasario šviežumu.

– Aū! – sušuko jis visu balsu.

– Aū! Aū! Aū! – nuaidėjo.

Berniukas linksmi nusikvatojo, juokas jo skambėjo kaip sidabrinis varpelis. Atrodė, ir kalnai juokiasi kartu su juo ir sveikina jį.

– Sveikas, berniuk! Tu seniai čia? – pasigirdo kažkieno balsas.

Tai buvo medkirtys Liška, ateinantis prieš jį.

– Sveiki, dėde! – atsakė berniukas ir ištiesė ranką savo senam draugui. – Aš bėgu pirmiau už senelį, noriu kiek aptvarkyti mūsų lūšną.

– Tai stebuklas, kad sniegas neužgriovė jos, ji dar tvirtai stovi. Na, tepadeda tau Dievas. Aš einu pas eigulį.

– Laimingo kelio!

Kuo aukščiau lipo berniukas, tuo dažniau matėsi medkirčių trobelės. Iš kai kurių kaminų kilo dūmai, rodantys, kad jose jau gyvenama. Kitos buvo dar tuščios, kai kurios net sugriuvusios. Vietomis buvo matyti sniegas ir ledas.

Toliau jo kelias ėjo per keletą patvinsusių apylinkių. Kalnas žaliavo tik ten, kur augo spygliuočiai. Kitų medžių lapai dar nebuvo prasiskleidę.

Pagaliau mažasis keliauninkas priartėjo prie tikslo. Prie vieno kelio posūkio, tarp pušų, stovėjo jų pirkelė. Berniuko akys sužibėjo. Nors ši pilis buvo suręsta iš grubių rąstų ir molio, vis dėlto ji pasirodė Palkai puiki: juk tai jų namai. Viską trobelėje rado taip, kaip buvo palikę.

Berniukas paėmė šluotą, iššlavė grindis ir pirkios viduryje įrengė židinį. Paskui prisirinko žabų, o atneštus daiktus sudėliojo į vietą. Po to nubėgo prie šaltinio ir prisiėjo pilną ąsotį krištolinio tyro vandens.

– Va, gerai, mano berniuk! Na, tegu Viešpats mus laimina! Štai aš ir atvykau, – pasveikino jį senelis, įeidamas pro duris.

Drauge jie nuskuto bulves ir pastatė trikojį su katiliuku ant ugnies.

– Išvirk, berniuk, kokios sriubos. Aš netoliese mačiau sausų lapų, eisiu atnešiu jų ir sutvarkysiu lovą.

Linksmi pleškėjo ugnis, apšviesdama stropų mažojo virėjo veidą. Greit vanduo užvirė. Berniukas įdėjo truputį druskos, kmynų, svogūno, įpjaustė sausos duonos plutų ir, kai viskas dar kiek pavirė, nukėlė puodą nuo ugnies.

– Seneli, seneli, atekite, sriuba išvirė!

– Tuojau, Palka! – pasigirdo atsakymas.

Sunkiai pūškuodamas, senis atnešė į trobą didelį glėbį sausų lapų ir numetė juos į kampa. Ant jo raukšlėtos kaktos pasirodė prakaito lašeliai.

– Tai prakeik... sunki našta! – išsiplūdo jis piktai. Paskui ištraukė iš kišenės du šaukštus, persižegnojo ir ėmė valgyti. Jokioje virimo knygoje nerastumėte tos sriubos recepto, bet jiedu valgė su apetitu.

Paskui abu iš atneštų lapų pasitaisė patogų minkštą patalą ir uždegė jį didele grubia paklode. Saulė buvo kaip tik virš kalnų – vidurdienis. Jie prigulė poilsio. Berniukas apklojo senelį senu avies kailiu, o pats susisupo į savo paltuką ir anksčiau, negu būtumėt suskaičiavę iki penkių, užmigo.

Ugnis degė lūšnelės vidury. Dūmai ėjo per plyšį stoge ir kilo į dangų, kaip nuo aukojimo vietos. Konkorėžiai skleidė ypatingą aromata, ir visa gamta alsavo pavasariu.

Pavasaris – pabudimas – prisikėlimas! – kalbėjo dangus ir žemė. Bet šiedu žmonės ten, senoje lūšnoje, kietai miegojo ir snaudė jų kūnai, sielos ir dvasios. Kas juos pažadins?

PALKA IR MEDKIRČIAI

Kalnuose prasidėjo gyvenimas. Nuo ankstyvo ryto iki vėlaus vakaro buvo girdėti kirvių kaukšėjimas, krentančių medžių, lūžtančių šakų traškesys, skardus pjūklo spiegi-mas ir kraunamų malkų triukšmas. Retkarčiais pasigirsdavo ir žmonių balsai.

O, geriau jų visai nesigirdėtų: tai grubūs berniai, keiks-mai ir nepadorūs žodžiai ir juokaujant, ir rimtai kalbant.

Greit visos trobos buvo apgyvendintos. Skirtingi žmonės buvo jose: pikti ir geri. Jie dirbo kaip arkliai, nusigerdami kartkartėmis iki sąmonės netekimo. Jie gyveno kaip gyvuliai, kurie neturi nemirtingos sielos, ir dažnai jų poelgiai buvo blogesni nei žvėrių. Tačiau tarp jų buvo ir gerų žmonių, kuriems priklausė ir Juriga su Liška. Retkarčiais ir jie išgerdavo po taure, sakydami, jog vargšai žmonės neturėtų jokio džiaugsmo, jei negalėtų gurkštelti ugninio vandens. Kartais iš jų lūpų išskrisdavo grubus žodis, bet juk tai tiko medkirčio gyvenimui ir darbui. Visi žmonės laikė juos geriausiais, o ir jie patys taip apie save manė.

Ir tik mažojo Palkos niekas iš šių grubių vyrų niekada nelietė. Jis buvo vienintelis vaikas tarp tokios gausybės suaugusių, ir visi jie žiūrėjo į Palką, kaip į bendrą nuosavybę, kurią reikia saugoti. Palka klausė visų: nešė vandenį, dalino visiems surinktus grybus ir dažnai tai vienam, tai kitam virdavo kokią sriubą. Seneliui nereikėjo sukti galvos dėl jo pragyvenimo, berniukas pats susirasdavo viską, ko reikėjo.

Juriga labai džiaugėsi maloniu Palkos būdu. Jis mėgo sakyti: „Kalnas su kalnu nesueina, o žmogus su žmogumi – susitiks“.

Jurigą mylėjo visi nuo vaikystės dėl jo atviros širdies. Jis mokėjo su kiekvienu pašnekėti.

„Manimi niekas negali pasiskųsti. Aš nieko neįžeidžiu, su visais sveikinuosi, kiekvienam randu meilų žodį. Jei kam baigėsi tabakas, degtukai, druska ar lašiniai – padedu. Taip ir šį berniuką aš priėmiau vardan Dievo“, – mąstė jis vienas ir buvo pats savimi labai patenkintas. Nors Juriga jau daug metų nugyveno pasaulyje, bet nepasitaikė jam sutikti geresnio už save.

PASLAPTINGAS ATRADIMAS

Buvo vienas gegužės sekmadienis. Dalis kalnų gyventojų nusileido į apačią, į kaimą, – kas į bažnyčią, kas į valsčių, kas į parduotuvę prekių, o kas į smuklę pas žydą palikti savo savaitinį uždarbį. Dalis liko namie. Vieni miegojo savo trobelėse, kiti rinko grybus.

Tarp pasilikusių kalnuose buvo ir Pavlas Juriga. Jis sėdėjo prieš saulutę prie savo trobos ir rūkė. Netikėtai jis išgirdo besiartinančius žingsnius ir šuns lojimą. Pakėlęs akis, pamatė nepažįstamą jauną vyrą, apsirengusį šventiš-kai, sprendžiant iš visko – amatininką.

– Laba diena! – pasisveikino nepažįstamasis.

Juriga atsakė.

– Dėde, ar jūs čia vienas gyvenate? – paklausė ateivis.

– Taip, kartu su anūku. O kodėl tu klausai?

– Aš radau čia darbo kelioms savaitėms. Ar negalėčiau pas jus pagyventi tą laiką?

– Jei tau tinka, – prašau. Koks tavo amatas? – paklausė senis.

– Aš, dėde, drožinėtojas. Tai galiu pas jus įsikurti? Tada paliksiu savo krepšį?

– Prašau. Tu dar nori nusileisti į kaimą?

– Ne, aš tik suvaikščiosiu pas eigulį. Ten pasilikau savo daiktus. Pas jį pernaktuosiu ir ryt auštant būsiu jau čia.

– Na, tada laiko turi pakankamai. Prisėsk truputį. Ar tas šuo tavo?

– Taip. Dunojau, eikš čionai.

Baltas šuo pribėgo ir atsigulė prie šeimininko kojų.

– Išeidamas aš jį uždariau, bet, matyt, jis ištrūko ir pasivijo mane. Toks padaras dažnai būna geresnis už kitą žmogų.

Jaunasis žmogus prisėdo.

– Kaip tu vadini?

– Aš – Martynas Lesingas.

Juriga dažiaugėsi, kad pagaliau turės draugą. Jis išklausinėjo Lesingą apie jo gimtinę ir apie tai, kaip ten sekasi žemės darbai.

O Lesingas sužinojo apie vietines sąlygas ir gyventojus, kad mokėtų elgtis su jais.

„Gražus vyras, lieknas, – galvojo Juriga, pasilikęs vienas prie savo trobelės, – matyti, kad buvo karinėje tarnyboje. Be to, ir nekvailas atrodo. Nors ir jaunas, bet liūdnam žvelgia į pasaulį, lyg viską praradęs. Bet kurgi Palka? Jis

bus labai laimingas, ypač džiaugsis šunimi. Kur jis? Kur pasidėjo berniukas?“

Taip, kurgi buvo Palka? Anksti ryte jis išėjo grybauti ir nuklydo gana toli, nes gegužės mėnesį grybų galima rasti tik laukymėse. Savo krepšį jis jau pririnko geriausių grybų ir ruošėsi grįžti namo. Bet čia jis prisiminė:

„Šiandien juk sekmadienis, ir namie aš neturiu jokio darbo. O ką, jei aš pasižiūrėsiu, kas yra ten, už to didelio uolos iškyšulio, kuris mane visada domino? Kas ten?“

Kai jis buvo mažas ir buvo gyva motina Ana, ji jam sek-davo daug įdomių pasakų. Viena jam labai patiko, ir Palka vis prašydavo dar kartą papasakoti. Ji buvo apie vieną berniuką – dingusio karaliaus sūnų. Berniukas iškeliaavo ieškoti savo tėvo po visą pasaulį. Prie jo priskrido auksinis paukštelis ir pasakė, kad jis užliptų į didelę uolą, ten yra saulės šalis ir tos šalies karalius yra jo tėvas. Berniukas paklausė, bet kelyje sutiko daug kliūčių: baisų drakoną, liūtą, mešką ir daug kitų žvėrių. Jie vos nesudraskė jo, bet paskutinę minutę jam į pagalbą ant eiklaus žirgo atskubėjo riteris. Jis nugalėjo visus žvėris, išlaisvino mažąjį prinčą, užsodino ant žirgo ir atgabeno į karaliaus rūmus. Tai ir buvo jo tėvas.

Kartą mažasis Palka paklausė mokytojo, kur yra saulės šalis, nes jokiame žemėlapyje jis jos nerado. Mokytojas nusišypsojęs atsakė:

– Sūnau mano, ta šalis yra tik pasakų karalystėje ir žemėlapyje nenurodyta.

Dažnai Palka norėdavo pakliūti į tą pasakišką šalį. O jei ji ten, už tos uolos, kuri rytais visada apsupta rūko? Ir jei jis pasakytų, kaip kažkada Pelenė: „Rūkas už mane: rūkas prieš mane“, – tada ši pasakų šalis atsivertų ar nors mažytis jos gabalėlis, gal net saulės šalis.

Dažnai rytais, sėmdamas iš šaltinio vandenį, jis žiūrėdavo į uolos pusę ir svajodavo nueiti ten.

– Šiandien aš turiu laiko, eisiu dabar. – Jis paslėpė maišelį su grybais vienoje vietoje, kad vėliau galėtų lengvai rasti, ir keliu ėmė kilti į kalną.

„Ji turbūt čia, – manė vis labiau nekantraudamas berniukas. – Toje šalyje, kur saulė niekad nesileidžia, kur nėra nakties, turi būti labai šilta. Todėl ir aš taip sukaitau“.

Kada jis pagaliau užkopė ant paskutinio uolos iškyšulio, pamatė nedidelį, pavasario saulės spinduliu nušviestą, apsuptą iš visų pusių kalnais slėnį.

Uola, ant kurios jis stovėjo, buvo beveik stačia. Apačioje buvo puiki pieva, panaši į žalią aksominį, nusėtą gėlėmis kilimą. Iš uolos čiurleno upeliukas, sidabrine juosta leisdamasis žemyn. Aplink žydėjo sausmedžio ir laukinių žolių krūmai.

Bet čia visai nebuvo tylu, kaip jis tikėjosi. Juodi varnėnai giedojo visokiais balsais, o kiti paukščiukai atsakinėjo jiems savo įvairiu čiulbesiu. Kažkur kaleno genys, o ant didelės eglės lakstė porėlė ilgauodegių voveraičių. Čia viešpatavo gyvenimas!

„Tai turbūt saulės šalies kampelis“, – pagalvojo berniukas.

Bet kas gi tai? Netoli šaltinio, uoloje, matėsi plyšys, primenantis duris. O ką, jei įlįsti ten? Per įtrūkimus uoloje ten prasiskverbė saulės spinduliai. Viduje ši ola buvo panaši į lūšną. Viduryje buvo akmeninės kėdės ir stalas. Sienos apraizgytos voratinklų.

„Čia galima ir gyventi, – pagalvojo Palka. – Gal čia kas ir gyvena?..“

Baikščiai jis įslinko ten. O kas čia ant akmens stalo?

Kažkokia knyga. Berniukas atvertė ją ir pradėjo skaityti kažkieno ranka užrašytus žodžius pirmame puslapyje:

„Kas tu bebūtum, bet jei užėsi čia ir paimsi į rankas šią šventą knygą, tai skaityk ją stropiai ir įdėmiai, eilutę po eilutės. Ji parodys tau kelią iš šito raudų slėnio į tą šviesią šalį, kur nakties daugiau nėra, kur saulė niekada nenusileidžia, kur amžina šviesa ir amžina laimė“.

Berniukas buvo apstulbintas. Vadinasi, jis neapsiriko! Ta maža, juoda, paslaptinga knygutė parodys jam kelią į saulės šalį. Vadinasi, šita šalis kažkur yra, nors ir nepažymėta žemėlapyje. Berniukas atsisėdo ant kėdės, parėmė galvą ranka ir pradėjo skaityti. Jis mielai būtų praleidęs pirmąjį puslapį, nes ten buvo vien tik vardai, bet juk parašyta, kad reikia skaityti „eilutę po eilutės“. Čia tikriausiai vardai tų žmonių, kurie gyveno saulės šalyje. Bet kokie jie keisti! Matyt, kokia šalis, tokie ir vardai. Paskui dar ten minėjo du pažįstamus vardus: Juozapas, Marija ir dar vieną labai gražų: Emanuelis, tai reiškia – „Dievas tarp mūsų“. Tai turbūt koks nors šventasis – berniukas būgštaudamas apsidairė aplink – jei Dievas buvo su juo. Ir pabaigoje buvo parašyta, kad gimė kūdikis ir davė Jam Jėzaus vardą. Jėzus – koks įdomus vardas, dar gražesnis nei Emanuelis. Jis kartais girdėdavo sveikinantis: „Garbė Jėzui Kristui!“ O jei kas išsigąsdavo, tai sakydavo: „Jėzau, Marija, Juozapai!“ Ar tai tie patys vardai, kurie čia parašyti? Į tai jis niekur nerado atsakymo. „Padėk, Dieve!“ – tuos žodžius jis dažnai girdėdavo iš savo senelio, kada reikėdavo kelti kokį sunkų daiktą. Palka ėmė skaityti toliau.

Tai, apie ką buvo parašyta žemiau, jis suprato jau geriau: tuo laiku, kai šis mažytis Jėzus gimė Betliejuje, saulės šalį valdė toks Erodas. Pas tą karalių atėjo išminčiai – tai turbūt buvo kokie burtininkai, žyniai – jie norėjo išsvysti Jėzų. O kas tai per žavaigždė, kurią jie pamatė Rytuose? Dabar jie atėjo pasižiūrėti Kūdikio, bet niekas negalėjo Jo parodyti. Juos pasiuntė į Betliejų, ir žvaigždė nušvietė jiems kelią. Ji danguje keliavo prieš juos, o jie sekė iš paskos. Staiga ji sustojo virš vieno pastato, ir ten jie rado Naujagimį ir Jo motiną Mariją. Tai turbūt koks nuostabus princas, nes turtingi išminčiai puolė prieš Jį ant kelių ir ėtikė jam dovanų: aukso, smilkalų ir miros. Paskui jie kitu keliu grįžo į savo šalį. Dievas jiems taip liepė.

– Ak, kaip tai puiku! – sušuko berniukas, iš džiaugsmo plodamas delnais. – Tas Erodas tikriausiai buvo koks drakonas ir jis turbūt norėjo suvalgyti Kūdikį. Bet naktį atėjo angelas, perspėjo apie pavojų, ir visi jie – Juozapas, Marija ir Jėzus – pabėgo. Gal Juozapas buvo riteris. Jie turėjo keliauti labai toli. Bet vis dėlto, kaip baisu, kad piktas drakonas liepė išžudyti visus mažylius, jų motinos verkė ir negalėjo nusiraminti. Dar gerai, kad drakonas pagaliau turėjo mirti, ir Juozapas galėjo su Kūdikiu grįžti į saulės šalį. Paskui jie apsistojo Nazareto mieste.

„O, ko tik aš šiandien nesužinojau apie saulės šalį! – galvojo berniukas. – Bet dabar laikas namo, kitaip senelis rūpinsis ir pradės manęs ieškoti. Iki olos juk netoli, aš galiu kiekvieną dieną čia ateiti. O jei šiokiadieniais negalėsiu, tai bet kokiu atveju – sekmadienį. Kas bebūtų, aš noriu sužinoti, kas nutiko tam puikiam princui ir kaip man pačiam rasti kelią į saulės šalį“.

KELYJE Į TIKRĄ „SAULĖS ŠALIĄ“

Žmonės greit priprato vieni prie kitų. Martynas Lesingas vos mėnesį pragyveno po vienu stogu su Pavlu Juriga, bet jiems atrodė, kad jie jau seniai pažįstami. Pavlas neapsirikio manydamas, kad Palka džiaugsis šunimi. Jie labai prisirišo vienas prie kito. Kur matėsi mažų Palkos batukų pėdsakai, ten buvo galima išvysti ir šuns pėdas.

Kai Lesingas apsigyveno Jurigos trobelėje, senis nustojo vaikščioti į smuklę. Juk Lesingas visai negėrė ir nerūkė.

– Aš, būdamas girtas, kartą įvykdžiau baisų nusikaltimą, kurio niekada nepamiršiu, – taip atsakė jis, kada Juriga pirmą kartą jam pasiūlė išgerti. – Ir jūs gerai padarytumėt, jei nebegertumėt. O už tuos pinigus, ką sutaupysim, galėsime kas dieną pirkti pieno, o sekmadieniais ir mėsos.

Šis pasiūlymas patiko Jurigai. Į mėsą jis didelio dėmesio nekreipė, bet pieną labai mėgo, tik dažnai jam nelikdavo pinigų. O dabar kiekvieną dieną turės šviežaus pieno. Tik su senąja pypke jis niekaip negalėjo išsiskirti, ir Lesingas atnešdavo jam tabako. Miegojo jie šalia, kaip tėvas su sūnumi, o Palka įsitaisė kitame kampe kartu su Dunojumi.

Tik vienam Jurigai atrodė keista, kad Lesingas, toks visiems malonus, berniuko beveik nepastebėdavo, nors šis ir stengėsi jam įtikti kaip begalėdamas.

Senasis Pavlas visai neatkreipė dėmesio į tai, kad pas-

kutiniu metu Palka tapo tylesnis. Berniukui didžiausias džiaugsmas buvo eiti pieno, ir po to jis grįždavo gana vėlai ir uždusęs. Jei Juriga nebūtų turėjęs draugo, greičiau į tai būtų atkreipęs dėmesį, bet dabar nebuvo kada. Tris sekmadienius iš eilės jie eidavo į bažnyčią ir grįždavo jau vakare. Pienas stovėdavo ant stalo. Ką berniukas darydavo kiaurą dieną, niekas jo neklausė.

Bet kokia didelė Palkai atrodė jo pirmoji paslaptis! Jis ir pats turbūt negalėtų paaiškinti, kodėl nepasakoja apie savo stebuklingą atradimą.

Kai kuriose pasakose sakoma, kad viskas iš karto išnyksta, jei tik žmonės apie tai prabyla. Ir jeigu jis kam papasakotų, kad atrado saulės šalies kampelį, tą paslaptinę ir šventą olą, ir kad jis kiekvieną dieną, o sekmadieniais nuo ryto iki vakaro skaito ten eilutę po eilutės, norėdamas rasti kelią į saulės šalį, – kas žino, ar nedingtų ši ola! Tada jis jau niekad nesužinotų to, ko jam reikia. Todėl jis tylėdavo, kai jį bardavo, kad sekmadienį mažai pririnkęs žemuogių. O kai jis viską sužinos, tada papasakos seneliui ir kartu su juo keliaus į tą šalį, kur amžina šviesa, kur gyvena Jėzus.

Kuo toliau skaitė Palka, tuo mažiau jis galvojo apie tą pasakų šalį. Pats to nesuprasdamas, jis skubėdavo į olą, norėdamas vis daugiau ir daugiau sužinoti apie Jėzų! O, tas Jėzus! Koks Jis buvo geras ir kiek jėgos Jis turėjo! Jis galėjo padaryti viską, ką tik norėjo. Ir tai tikriausiai dėl to, kad buvo Dievo Sūnus.

Palka nesuprato, kas įvyko Jordane, ką padarė su Jėzumi tas keistas žmogus Jonas, kuris maitinosi vien skėriais ir laukinių bičių medumi. Bet Palka suvokė, kad iš dangaus pasigirdo balsas. Na, danguje juk gyvena Dievas, o

Jis pasakė, kad Jėzus – Jo Sūnus, Kurio visi žmonės turi klausyti.

„Bet kaip? – mąstė jis. – Argi Juozapas ne Jo tėvas? Ak, dabar aš žinau: senelis Juriga juk man irgi netikras senelis. Jis tik auklėja mane, o žmonės mano, kad aš jų anūkas“.

Dar Palka galvojo, kad ir jis turi paklusti Jėzui, jei Dievas taip liepė.

„Kada aš sužinosiu, ko Jis mokė žmones, tai elgsiuos taip, kaip Jis sako, ir klausysiu Jo, nors ir nematau Jo. O, koks Jis buvo galingas, kai nuvarė šėtoną ir nesileido gundomas! Tai gerai, kad Jis tuos žvejus pasikvietė pas save ir galėjo išgydyti visus ligonius. Ir viską, ko tik žmonės prašė, Jis vykdė: net tiek duonos davė, kad galėjo pamaitinti penkis tūkstančius. Kaip visa tai įdomu! Bet kas bus toliau?“ – mąstė jis, kai perskaitė, kad Jėzaus priešai supyko ant Jo.

Daug jis sužinojo iš tos šventos knygos! Net naktį negalėjo miegoti. Viskas, ką perskaitė dieną, stovėjo prieš jo akis: ta baisi naktis, sodas su liūdnu Jėzumi, kuris taip meldėsi ir kovėsi, kad net kruvinas prakaitas pasirodė ant Jo kaktos...

O mokiniai? Kaip jie galėjo miegoti tokią akimirką?

„Jei aš ten būčiau, aš Jį apkabinčiau ir pasakyčiau: Nebijok, Dievas tave išlaisvins!“ Bet, o varge! Dievas neišlaisvino Jo. Kodėl Jis to nepadarė? Jie atėjo, surišo Jį ir paskui... – Berniukas nuo ašarų vos galėjo skaityti, kaip Jį mušė, niekino Jį ir nukryžiuvo. – O šito aš visai nežinojau, kad tas Kristus ant kryžiaus bažnyčioje ir yra Pats Viešpats Jėzus! Tiesa, ten ne Jis, o tik medinė statulėlė. Bet dabar aš bent sužinojau, kaip jie prikalė Jį prie

kryžiaus. Kodėl Dievas neišgelbėjo Jo, kai Jis šaukė: „Mano Dieve, kodėl Mane apleidai?...“

Palka užvertė knygą ir labai nuliūdęs nuėjo namo. Saulė dar buvo aukštai. Kalnuose buvo taip nuostabu, viskas žaliavo ir žydėjo. Dunojus linksmai šokinėjo aplink, lakstydamas paskui paukštelius ir voveraites. Bet berniuko niekas nedžiugino.

„Kam tos gėlytės žydi ir paukščiai čiulba, jei Jėzus numirė ir palaidotas? – galvojo jis gedėdamas. – Ir jei Jis daugiau negyvena, tai aš Jo niekada neišvysiu ir negalėsiu pasakyti, kaip myliu Jį ir noriu Jo visur klausyti!..“

Kita dieną Palkaėjo į olą skaityti. Bet paskui jis prisiminė, kad tą knygą reikia skityti eilutę po eilutės, norint sužinoti kelią į saulės šalį. Juk jis norėjo šito. Be to, jam buvo įdomu išgirsti, ką darė Marija ir mokiniai, kai Jėzaus nebuvo.

Šiandien buvo trečias sekmadienis, kurį Juriga su Lesingu praleido kaime. Tuo pačiu metu oloje, atsirėmęs į delną, sėdėjo mažasis skaitytojas. Staiga jis pašoko ant kojų ir ėmė šokinėti iš džiaugsmo.

– Jis gyvas! Jis gyvas! – šaukė Palka. Aidas kalnuose triumfavo kartu su juo: – Jis gyvas! Jis gyvas!

Šuo, visada pasiryžęs džiaugtis ir liūdėti kartu, vizgino uodegą ir linksmai šokinėjo apie savo šeiminką.

– Dunojau, Jėzus gyvas! – sušuko berniukas. – Žinai, Jis juk Dievo Sūnus! Jis nustūmė akmenį, dengusį karstą ir prisikėlė iš numirusių! Bet dabar palik mane, geriau gulkiš čia, prie mano kojų. Aš turiu sužinoti, kas buvo toliau, o paskui tau papasakosiu!

Šuo pakluso.

Palka vėl atsisėdo ant kėdės ir įsigilino į knygą. Šuo

padėjo gauruotą galvą berniukui ant kelių ir tokiomis protingomis akimis žiūrėjo į jį, lyg tikrai būtų laukęs tolesnio pasakojimo apie Jėzų.

Kai jie po valandos paliko paslaptinę olą, Palka taip paskendo mintyse, kad visai nematė Dunojaus.

„Mokiniai atsiklaupė prieš Jėzų, ir tada Jis jiems pasakė, kad bus su jais iki pasaulio pabaigos ir kad Jam duota valdžia danguje ir žemėje, kad jie mokytų žmones vykdyti tai, ką Jis jiems liepė“.

Berniukui atrodė, kad Jėzus, gyvas, atgimęs, yra kartu su juo. Jis sudėjo rankas ant krūtinės, žemai nulenkė galvą ir pasakė: „O Jėzau, Dievo Sūnau, Tu matai mane, nors aš Tavęs ir negaliu matyti. O, aš Tau mielai papasakočiau, kaip stipriai myliu Tave, net daugiau nei senelį, aš visada noriu Tavęs klausyti! Padėk man rasti kelią pas Tave!“

Palka šiandien grįžo anksčiau nei paprastai. Jis atnešė žemuogių, užkūrė ugnį ir pradėjo virti sriubą seneliui. Jis visai užmiršo, kad be kelių nenunokusių uogų šiandien nieko nevalgė. Bet, nepaisant visko, jo širdis neišpasakytai džiaugėsi. Jam atrodė, kad Pats Jėzus grįžo su juo į trobelę ir kad jie su Juo dabar geri draugai.

– Matai, dabar aš verdu sriubą savo seneliui, – taip draugiškai berniukas šnekėjo su nematomu draugu. – Aš turiu parsinešti vandens. O, prašau pasilikti čia! Niekur neik, kol grįšiu. Aš Tave labai, labai myliu!

Bet berniukui atrodė, kad Jėzus lydi jį iki šaltinio. „O, aš jaučiu, Jis čia! – Berniukas prispaudė savo ranką prie krūtinės. – O, kaip tai puiku!“

Greitai viskas buvo paruošta, ir berniukas nekantraudamas ėmė laukti savo senelio. Visų pirma, jis pats išalko, o

antra, nusprendė šiandien apie viską papasakoti seneliui, nes jis daug ką darė, kas nepatiktų Viešpačiui Dievui. Kai jis rūkė, tai spjaudėsi, o juk tai nemalonu. Neretai jis ir barėsi, blevyzgojo, ir viso to Jėzus nepageidauja.

Pagaliau senelis grįžo. Jis buvo išgėręs ir keikė viską pasaulyje. Valgyti sriubos jis nenorėjo. Ir taip, kaip stovėjo, nauju kostiumu nuvirto į lovą. Kai Palka nedrąsiai pastebėjo, kad taip gali suglamžyti savo išeiginius drabužius, senelis atsisuko ir taip trenkė jam per veidą, kad jis paraudo ir ilgai perštėjo.

– Nepyk, Viešpatie Jėzau, kad jis taip negerai barasi, – tyliai meldėsi berniukas, – juk jis nežino, kad Tu čia, juk jis girtas!

Tik kai Juriga užsnūdo, berniukas išdrįso prisiliesti prie pusiau atšalusios sriubos. Nors jis užmiršo ją pasūdyti, sriuba jam pasirodė labai skani.

– O, sugrižk, brangusis Jėzau! – dar meldėsi jis, kai jau apėmė snaudulys. – Aš taip pavargau, labai noriu miego. Geriausia būtų, jei Tu visai neišeitum!

SENELIS JURIGA

Kitą rytą senasis Juriga pabudo gana vėlai. Galva jo buvo sunki ir tuščia, o ant širdies – neišpasakyta našta. Pabudęs jis nukreipė žvilgsnį į laužo pušę, prie kurio sėdėjo Palka, viena ranka apkabinęs Dunojaus kaklą. Šviesūs berniuko plaukai lieté gauruotą šuns galvą. Abu jie žiūrėjo į liepsnojančią ugnį.

Tai buvo toks jaudinantis reginys, kad ir senio, žvelgusio į juos, širdis sukrutėjo. Bet jis prisiminė vakar dieną, kaip jis sumušė Palką ir už ką.

„Tas berniukas juk negalvojo nieko bloga. Kam aš pasigėriau? Lyg ir nedaug išgėriau, bet ir nuo to apsvaigau. Gerai, kad Lesingo nėra šiandien namie. Jei jis vakar nebūtų manęs vieno palikęs, aš iš bažnyčios būčiau patraukęs tiesiai namo. Bet jie mane įkalbėjo, ir aš nuėjau kartu su jais“.

Senasis Pavlas, nejaukiai jausdamasis, pakrapštė savo žilą galvą. Jis džiaugtųsi, jei su berniuku šiandien nereiktų šnekėti. Dabar jam buvo gėda, kad pasigėrė ir sudavė Palkai. Ką būtų pasakęs Razga?

Vienok reikėjo kažką pasakyti. Įsidrąsinęs jis šūktelėjo: – Palka, pažiūrėk mano palto kišenėje: ką rasi ryšulėlyje, gali pasiimti sau. Aš buvau vakar krikštynose, ir ten man tai davė.

Berniukas linksmai pašoko, palinkėjo seneliui geros dienos ir akimirksniu išvyniojo ryšulėlį. O, koks stebuklas: du kukuliai, meduolio gabalėlis ir bandelės.

– Ir visa tai man atiduodate, seneli? – stebėjosi Palka ir džiugiai pradėjo skanauti gėrybes.

– Viskas, mano berniuk. Čia už tai, kad aš vakar tau sudaviau, kai grįžau išgėręs. Tai šlykšti degtinė padaro žmogų kvailą ir žiaurų. Aš nenorėjau gerti, bet ką padarysi, kai šeimininkas ir svečiai taip siūlo.

– Žinok, seneli, – paprastai tarė berniukas, – tai, kad mane sumušėte, dar ne taip blogai, bet aš bijojau tik viena, kad Viešpats Jėzus gali išeiti iš mūsų, kai jūs taip keikėtės. Aš nežinau, ar sutiks Jis likti namuose, kur girti žmonės.

Senis, nustebeš ir pritrenktas, žiūrėjo į berniuką. Apie ką ir ką jis šneka?

– Tu turi omeny Lesingą? Jo juk nėra dabar, ir jis negriš namo visą savaitę. Tiesa, jis nemėgsta nei girtų žmonių, nei triukšmo.

Juriga nusiprausė ir sėdo pusryčiauti.

– Ne, aš kalbu ne apie dėdę Martyną, – vėl pradėjo Palka. – Nejau jūs niekada neskaitėte tos šventos knygos, kur aprašytas kelias į šalį, kurioje saulė niekada nenusileidžia?

– Ne, mano berniuk, tokios knygos aš neskaičiau. O kas tau pasakė, kad tokia knyga yra?

– Aš žinau, kad ji yra, – pasakė Palka ir paslaptینگai linktelėjo galvą. – Joje viskas surašyta apie Jėzų.

Ir berniukas pradėjo pasakoti, kaip gimė Jėzus, kaip piktas drakonas norėjo Jį pražudyti ir ką Jis darė, grįžęs iš tolimos šalies.

– Tai tu man pasakoji apie Jėzų Kristų, iš Evangelijos. Tu matyt žinai apie tai daugiau nei aš, senas žmogus. O kaip tu sužinojai?

Palka jau susiruošė papasakoti seneliui viską nuo pradžios, bet čia atėjo medkirtys Liška, ir berniukas nutilo. Juriga su Liška pasuko į mišką, kur eigulys žadėjo paruošti naują sklypą kirtimui. Nespėjo jie nutolti, kaip juos pasivijo Palka.

– Ko tau reikia, berniuk? – paklausė Juriga.

Žiūrėdamas į jį savo tyromis mėlynomis akimis, Palka maldaudamas pasakė:

– Neikite šiandien į smuklę gerti. Aš taip bijau, kad Jėzus negrįš ir negyvens tarp mūsų, jei jūs vėl pasigersite ir keiksitės.

– Palik mane ramybėje, – paniuręs atsakė Juriga.

Bet Palka žinojo, kad senelis daugiau nebepasigers, ir jis neapsiriko.

Taip palengva praėjo kelios dienos, ir Palka vis dar nespėjo papasakoti seneliui, kaip jis rado savo lobį. Dieną senelis su Liška išeidavo į darbą, kirsti miško, o vakare grįždavo toks pavargęs, kad po vakarienės iš karto guldavo miegoti. Lesingas parvyko šeštadienį, ir berniukui pasirodė, kad jis labai liūdnas. Mielai prieitų ir paklaustų apie jo vargus. Nuo tada, kai pats gedėjo mirusio Jėzaus, berniukas sužinojo, kad yra sielvartas. Bet kadangi Lesingas visai nekreipė į jį dėmesio, jis nesiryžo klausti.

KUNIGAS MALINA

Šią savaitę berniukui liko labai nedaug laiko, kad galėtų vaikščioti į saulės šalį. Senelis pažadėjo katalikų dvasininkui ir vienam prekeiviui, kad berniukas kiekvieną dieną nešios abiem žemuoges ir grybus, tai dabar jis turėjo daug darbo, kol surinkdavo du ąsočius žemuogių ir nunešdavo į kaimą.

Kunigo namuose buvo svečių. Tai jo sesuo su vyru ir vaikais. Atsidėkojant berniukas kas kartą gaudavo gabalą duonos su mėsa arba pyrago, o syki, kada atėjo pietų metu, jį pavaišino net pietumis, tokiais skaniais, kokių jis nė karto nevalgė. Kada ekonomė pastebėjo, kad Palka gabalėlį mėsos palieka seneliui, ji pridėjo jam dar. Ir Dunojus tiek prisidėdė numestų jam kaulų ir kitų atliekų, kad vos pabėgo. Juriga labai džiaugėsi, kad prisiminė ir jį.

– Tu, Palka, gali manimi pasikliauti; aš neužmiršiu tavęs, – sakė jam senelis, kai berniukas atidavė pinigus, gautus už uogas. – Visa tai aš išsaugosiu tau. Tik rink gerai uogas, kol jų yra. Ateis žiema, tau reikės apavo ir aš tau nupirksiu veltinius ir batus.

Palka mielai ir uoliai uogavo ir linksmai gyveno. Tačiau jis būtų atsisakęs bet kokio gardaus kąsnelio, jei galėtų dažniau skaityti šventąją knygą. Ak, kodėl šita ola taip toli! Būtų knyga pas jį namie, jis turbūt rastų minutę ir paskaitytų. Bet imti knygą su savimi jis nedrįso, nes ji jam nepriklausė.

Palka labai džiaugėsi artėjančiu sekmadieniu. Šešta-

dienį jis rado vietą, kur buvo labai daug uogų ir, kai tik prašvito, jie su Dunojumi nuskubėjo ten. Šuo vaikėsi kiškius ir driežus, o Palka rinko uogas. Jis galvojo: „Kodėl toje knygoje toliau kartojasi tas pats. Turbūt dėl to, kad žmonės gerai įsidėmėtų. Bet ten buvo ir nauji pasakojimai pavyzdžiui, kaip apie paralyžiuotąjį, kurį jie per stogą nuleido prie Jėzaus kojų, kad Jis jį išgydytų. O liaudžiai nepatiko, kad Jis atleido jam nuodėmes. O kas yra nuodėmė? Vakar kunigas savo sūnėnams aiškino, kad vogti obuolius iš svetimo sodo – nuodėmė. Turbūt ir šis ligonis kada nors vogė obuolius ir turbūt nukrito ir susimušė, todėl ir sirgo. Bet kodėl Jėzus jam atleido, o ne tas, kurį apvogė? O jei aš ką bloga padarysiu, negi ir tada Jėzus man turės atleisti? Turbūt, juk ten taip parašyta, kad Jam duota valdžia žemėje atleisti nuodėmes“.

Berniukas minutėlei sustojo, sudėjo rankas ir, pakėlęs akis į dangų, tarė: „O, Jėzau! Aš suprantu, kad dažnai nusidėdavau, bet iki šiol dar nė karto neprašiau atleidimo. Ir kadangi Tu gali atleisti, prašau Tavęs ir man atleisti... Dėkoju Tau, – pridūrė po kiek laiko. – Tu tikrai man atleidai, nors aš tiek daug blogo padariau! Aš anksčiau nežinojau, koks aš piktas ir negeras. Seneliui Razgai sulaužiau pypkės kandiklį, kad jis manęs nemuštu. Iš jaunojo dėdės pavogiau rimbą, o iš tetos – kiaušinius. Tiesa, jie mane griežtai nubaudė, bet vis dėlto mano poelgiai labai negeri“.

„O ką galėtų reikšti Viešpaties Jėzaus žodžiai: „Sveikiems nereikia gydytojo...“ arba „Aš atėjau šaukti į atgailą ne teisiųjų, o nusidėjėlių“? Ką reiškia „atgaila“? Žmonės, ateinantys pas Joną, suprasdavo ir išpažindavo savo nuodėmes ir jas palikdavo. Turbūt kiekvienas, kas

padarė ką bloga, ateidamas pas Jėzų, pasakodavo Jam apie tai, ir Jėzus jiems atleisdavo. Tikriausiai visiems žmonėms reikia eiti pas Jėzų ir išpažinti savo nuodėmes, kad gautų atleidimą. Taip, turbūt taip. Tik aš, kvailas berniukštis, viso to nesupratau. Šiandien pat aš paklausiu senelį, ar atleido jam Jėzus visas jo nuodėmes“.

Prabėgo visai nedaug laiko, o abu berniuko sąsčiai jau buvo pilni uogų ir dar nemažas ryšulys grybų.

– Dunojau, eime, mes turime paskubėti! – šūktelėjo jis šuniui. – Palik paukštelius ramybėje! Kas žino, ar tai ne nuodėmė šitaip juos vaikyti? Kokie jie išsigandę, vargšeliai! Jei tai aš daryčiau, tai, žinoma, nusidėčiau; bet juk tu tik šuo ir galbūt tau tai ne nusikaltimas.

Dunojus, išklauses šio patarimo, nudūmė priešaky savo mažojo linksmo šeiminko.

Kai jie išėjo iš miško, juos pasivijo Liška. Apačioje, kalno papėdėje, buvo matyti kaimas.

– Kur jūs skubate tokį ankstų rytą?

– Aš nešu uogas į kunigo namus, dėde.

– Matau, tu stropus vyras. Turbūt jau greit užsidirbsi sau auliniams batams?

– O kur jūs, dėde, einate?

– Aš? Aš einu išpažinties. Seniai jau tai bedariau, bet juk žmogus privalo kartkartėmis atgailauti už savo nuodėmes.

– Taip, tiesa, – atsakė berniukas, žaižaruodamas akimis. – Vadinasi, jūs jau išpažinote savo nuodėmes? Jūs jas papasakojote Jėzui ir Jis atleido, kaip tam nusilpusiam, ar ne?

– Ką tu kalbi, berniuk? – paklausė nustebeęs Liška. – Aš gi tau sakiau, kad kaip tik dabar einu išpažinties, komunijos!

– O ką tai reiškia: „komunija“? – paklausė smalsiai Palka.

– Na, aš einu į bažnyčią, ten kunigui išpažinsiu savo nuodėmes ir iš jo gausiu atleidimą.

– Iš kunigo? O ar jis turi teisę šitai daryti?

– Tu keistas berniukas. Iš kur aš žinau, ar turi, ar ne? Aš to neklausiau. Aš – žmogus nuodėmingas ir todėl turiu du tris kartus per metus eiti išpažinties ir, tikėkimės, Dievas atleis.

– Tai jūs neįsitikinęs, ar turi kunigas teisę atleisti nuodėmes? Na, o kai grįšite iš bažnyčios, tada žinosite, kad jūsų nuodėmės atleistos?

– O, berniuk, kas gali tai sužinoti prieš savo mirtį? Apie tai mes sužinosime, kai mirsime.

– Žinote, dėde, jei jūs kreiptumėtės į Jėzų, Jis turbūt atleistų jūsų nuodėmes, kaip tam nusilpusiam, kurį nuleido pas Jį per išardytą stogą.

– Tu manai apie Kristų? Ne, brangusis, mums, paprastiesiems mirtingiesiems, čia, žemėje, kunigas yra Dievas. Jis viską tvarko, o man reikia tik kreiptis į jį.

– Ar jūsų kunigui Viešpats Dievas yra kada pasakęs: „Šitas yra Mano mylimas Sūnus, kuriuo Aš gėriusi?“

– Na, kas tau į galvą atėjo? – nustebo Liška. – Tokiais klausimais tu bet ką iš vėžių išmuši!

– Nepykite ant manęs, dėde. – Palka maldaudamas pažvelgė į jį savo tyromis mėlynomis akimis. – Bet šiandien aš prašiau Patį Viešpatį Jėzų, kad Jis man atleistų visas mano nuodėmes, ir Jis tai padarė. Jei jūs žinotumėte, koks aš laimingas! Na, viso geriausio!

Liška kurį laiką žiūrėjo pavymui berniukui, linguodamas galvą. „Kaip? Pats Kristus atleido nuodėmes? Kuo jis

nusidėjo? Jis juk geras berniukas. Ak, jei aš būčiau taip įsitikinęs! Žinoma, Dievas turi man daug atleisti, aš taip dažnai įžeidinėjau Jį. Bet kaip žmogus gali tai tikrai sužinoti? Mes vaikštome išpažinties, nes mūsų protėviai taip darė ir šiaip žmogui taip reikia. Bet tas berniukas klausia, ar gali kunigas atleisti nuodėmes? Juk šis nuo altoriaus skelbia: „Aš, pašauktas Dievo tarnas, laikydamas šventas mišias, skelbiu jums nuodėmių atleidimą“. Turbūt jis tokią teisę gavo, bent iš bažnyčios. Taip juk buvo, yra ir bus. Ko aš susirūpinau dėl to keisto berniuko?“

Liška pakėlė galvą ir pasuko bažnyčios link, kur jau rinkosi kiti, kurie atėjo to paties ir suprato tai tiek pat mažai, kaip ir jis.

Tuo metu Palka jau priėjo kunigo namą ir, radęs sodo vartelius atidarytus, įėjo pro juos. Tas kelias jam pasirodė trumpesnis, o jam rūpėjo kiek galima greičiau atlikti pasikirtą darbą.

Plačioje alėjoje, tarp išsiskėtojusių medžių, vaikštinėjo pats kunigas, liesokas, dar jaunas, bet jau žylantis vyriškis.

Palka pabučiavo jam ranką, kaip mokė senelis.

– Tai čia tos žemuogės, kurias mums žadėjo rinkti? – paklausė jis maloniai. – Ar tu jas, ko gero, dar vakar rinkai?

– Ne, uogas visai šviežios, aš jų pririnkau rytą. Aš atsikėliau prieš švintant.

– Tu išaugsi šaunus vyras, matau, esi stropus. Nunešk uogas į virtuvę ir pasakyk, kad duotų tau pusryčiauti. Sakyk, aš taip liepiu. O savo šuni geriau palik čia, kad jis mano katino neišvytų už jūrų marių.

O, šiandien berniukui pasisekė. Pirma, jis rado daug žemuogių, paskui kunigas buvo toks geras ir dar virtuvėje jam davė tokius pusryčius, kad jų užtektų visai dienai. Be

to, į jo krepšį jie įdėjo vakarienės likučius ir gabalą duonos. Ir dar gerai užmokėjo ir už uogas, ir už grybus.

– Palauk, Dunojau! – guodė jis savo bičiulį, kai jie ėjo per sodą. – Kai grįšime į kalnus, tu gausi savo dalį. Aš turiu pusryčių ir tau.

Dunojus apuostė savo šeimnininko krepšį, ir jam visai nepatiko, kai kunigas juos užkalbino.

– Na kaip, papusryčiavai?

– Taip. Aš labai jums dėkingas.

– O ar užmokėjo jie tau? – paklausė kunigas šypsodamasis. – Parodyk, kiek gi jie tau davė? Bijau, kad nebūtų per daug už tiek mažai uogų.

Berniukas išsigandęs pažvelgė į kunigą, spėliodamas, ar iš tiesų jis taip mano, bet iš veido nieko nesuprato.

– Nežinau, – sumišęs nedrąsiai atsakė jis. – Senelis man sakė, kiek prašyti. Ten buvo ir grybų.

– Vadinasi, tai senelio pinigai?

– Ne, jie mano. Senelis juos saugo, kad paskui galėtu-me nupirkti man aulinius ir veltinius batus. Jei aš daugiau uždirbčiau, tai nusipirkčiau sau naują palaidinę. Bet tam reikia labai daug pinigų.

– Suprantu, – paprastai atsakė kunigas. – O kad greičiau ją įsigytum, va, paimk tai pradžiai.

Ir prie esančių jo piniginėje variokų prisidėjo keletą baltutėlių monetų.

– O kad tu mus visąlaik aprūpini žemuogėm, noriu tave pavaišinti kai kuo iš mūsų sodo. – Jis davė Palkai porą sultingų kriaušių.

Berniukas iš karto pagalvojo vieną parnešti seneliui. Jis mandagiai padėkojo ir jau ruošėsi išeiti, bet susilaikė ir atsisuko į kunigą.

– Dar ko nors nori, berniuk? Gal ką užmiršai? – paklausė kunigas, mielai žiūrėjęs jam pavymui.

– Ne, aš tik norėjau jūsų kai ko paklausti. Aš žinau, jūs kunigas, ir žmonės pas jus ateina išpažinties. Ar tiesa, kad jūs galite atleisti nuodėmes?

Kunigas nustebeęs neigiamai papurtė galvą į šį netikėtą klausimą.

– Ar tu norėjai atlikti išpažintį, mano vaike?

– Aš, ne! – berniuko akys žibėjo. – Žinote, aš pasielgiau taip, kaip tie žmonės Jordane: aš viską atvėriau ir išpažinau Jėzui, ir Jis tikrai viską atleido. Aš paklausiau tik dėl to, kad žmonės nežino, jog Jėzus ir jiems gali atleisti nuodėmes, jei jie kreipsis į Jį. O jūs galite atleisti? Ar turite tą galią? Ar sakė Jums Dievas kada nors: „Šitas yra Mano mylimas Sūnus, kuriuo Aš gėriuosi?“

Kunigas uždėjo ranką ant baltapūkės berniuko galvos ir smalsiai išžiūrėjo į jo aiškias mėlynas akis. Jis buvo tikras žmonių ir vaikų draugas ir dažnai kalbėdavo, kad vaikuose slypi tautos ateitis. Jis jautė, kad šis neturtingas kaimo berniukas turi didingą sielą ir dvasią.

– Žinai, mano vaike, to mielaširdingas Dievas man niekada nesakė. Tik Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus, ir Jo mes turime klausyti. Tos valdžios, kuri buvo dovanota Jam, aš neturiu. Aš drįstu sakyti žmonėms, kad gailestingas Dievas atleis jų nuodėmes, jei jie atliks daug gerų darbų.

– Tai paprastiems žmonėms kunigas nėra Dievas, tvarkantis jų reikalus?

– Apsaugok Dieve, jokia būdu! Kas tau prišnekėjo tokių kvailysčių?

– Dėdė Liška. Bet jums gailestingas Dievas turbūt atleis,

jei jūs Jo paprašysite, juk jūs darote daug gerų darbų. Mane liepėte pavalgydinti ir, be to, davėte pinigų palaidinei. Jūs tikrai klausote Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!

– Jau skambina, ir aš turiu eiti, – pasakė kunigas, greitai apsisukęs. Dar kartą jis linktelėjo berniukui, ir Palka su Dunojumi sparčiai ėmė kilti į kalną.

„Jūs tikrai klausot Viešpaties Jėzaus, – skambėjo kunigo širdyje, kai jis visai pasiruošęs stovėjo zakristijoje. – O, aš nuo pat vaikystės ieškau to, apie ką kalbėjo tas berniukas! Tiesa, aš darau ir gera, bet Tau, o Dievo Sūnau, aš nepaklūstu ir Tavęs neklausau. Mano nuodėmės man neatleistos, aš žinau ir tai, kad tie, kurie šiandien ateis išpažinties, negaus nei nuodėmių atleidimo, nei laimės. Ir vis dėlto aš, kaip bažnyčios tarnas, turiu tai daryti. Bet kurgi tas berniukas galėjo pasisemti tokių aiškių žinių, tą gyvą tikėjimą Kristumi?“

Įsigilinęs į savo mintis, jis paėmė į rankas maldaknygę. Knyga atsivertė ten, kur Evangelijoje pagal Matą angelas pasakė Juozapui: „Duosi jam Jėzaus vardą, nes Jis išgelbės savo tautą iš nuodėmių“. Kunigas vos neužmiršo, kad besimeldžiantys laukia jo pasirodymo, taip stipriai nuste-bino jį šie žodžiai.

„Išgelbėjimas nuo nuodėmių, tai kaip tik tai, ko aš taip trokštu, bet negaliu pasiekti. Tą išgelbėjimą paruošė Jėzus, bet kaip man ateiti pas Jį?“

Tuo laiku, kai bažnyčioje kunigas Malina išsiblaškęs atlikinėjo pamaldas, Palka sėdėjo oloje ir skaitė. Slinko valandos. Virš kalnų pakilo juodi audrų debesys. Dalis dangaus dar buvo apšviesta saulės, o kitoje – dundėjo griaustinis ir švytėjo saulės spinduliai, ir berniukas ramiai tęsė skaitymą. Jis skaitė ir skaitė.

Kelyje į kalną kopė vienišas keleivis nuleista galva – tai buvo Lesingas. Nors jis ir ieškojo slėptuvės nuo besiartinančios audros ir lietaus, į aplinkinių pasaulį mažai kreipė dėmesio. Sielvarto debesys, niaukę jo veidą, buvo tamsesni už debesis, dengiančius dangų.

Taip, tada, prieš daug metų, buvo tokia pat audra, kaip šiandien, ir jis įvykdė nusikaltimą, kurio negalėjo ištaisyti savo tolesniu doru gyvenimu. Tokios mintys jam nedavė ramybės ir dabar, ir griaustinio debesys jam rodėsi kaip tolimas varpų skambėjimas, pranešantis apie laidotuves to, kurį jis taip mylėjo.

Pavieniai stambūs lietaus lašai pranašavo liūtį. Lesingas, žvalgydamasis aplinkui, ieškojo vietos, kur pasislėpti, ne tiek pačiam, kiek apsaugoti savo išieginį kostiumą. Už dvidešimties žingsnių pamatė uolą: gal ten bus galima prisiglausti. Greitai priartėjęs pamatė neišpasakytai jaudinantį reginį: ant žemės gulėjo Palka, apkabinęs šunį, ir įsigilinęs skaitė kažkokią knygą.

Berniuką jis ne ypatingai mėgo, nes kiekvieną kartą, kai jį pastebėdavo, sudurdavo širdį lyg kardo ašmenimis. Jis kažkada turėjo sūnelį, bet per savo nuodėmę jį prarado. Ir net jei dabar akis išverktų dėl savo mylimo berniuko, niekas jo negražintų. Atsirėmęs į uolą, jis vėl žvilgtelėjo į berniuką.

„Tokio amžiaus turbūt būtų ir mano Miška“. – Neišpasakytam liūdesy jis uždengė veidą sugrubusiais delnais. Bet paskui kažkas patraukė jį prie Palkos. Jis norėjo priėti ir apkabinti mažąjį skaitytoją.

Sužaubavo, o po to pasigirdo stiprus griaustinis, nuo kurio pabudo šuo. Jis pakilo ir, pajutęs netoliese savo šeimniną, vizgindamas uodegą, nubėgo jo pasitikti.

– Dėdė Lesingas! – pašokdamas linksmai šuktelėjo Palka. – Kaip jūs čia atsidūrėte?

Audros metu kiekvienas džiaugtųsi, kad greta kitas žmogus. Palka net užmiršo savo drovumą.

– Aš atėjau čia, ieškodamas prieglobsčio nuo lietaus, o ką jūs čia veikiate? – Lesingas pirmą kartą pats kreipėsi į berniuką.

– Aš tuoj jums papasakosiu, tik ateikite arčiau. Čia jūsų neužlis. Sėskitės, štai kėdė, o čia mano stalas.

– Čia visai panašu į kambarį. Bet tu man nepasakei, ką jūs čia darote? Senelis mano, kad tu renki uogas ir grybus.

– Tai aš jau padariau, – atsakė Palka, – aš jau spėjau nunešti viską ir grįžau.

– O ar valgei ko nors?

– Taip, pas kunigą mes sočiai papusryčiavome. Ar ne tiesa, Dunojau, ir tau patiko?

Šuo linksmai šokinėjo, laižėsi ir vizgino uodegą.

– Na, aš mielai tikiu, bet tai buvo rytą, o dabar arti keturių valandų. Kodėl tu sėdi čia ir neini namo?

– Neturėjau laiko. Seneliui manęs neprireiks, nes šiandien sekmadienis, ir aš atėjau čionai, kad greičiau perskaityčiau šią šventą knygą. Oi, kaip žaibuoja ir griaudžia. Neseniai aš labai bijojau griaustinio, bet nuo tada, kai žinau, jog Viešpats su manim, man nebebaisu. Tyliau, Dunojau! Tai panašu, lyg pats Dievas su mumis šneka.

Lesingas negalėjo atplėšti akių nuo berniuko.

„Koks jis šaunus! Iki šiol aš to visai nebuvo pastebėjęs“.

– Parodyk, ką gi tu skaitai? Naująjį Testametą! Kur tu jį gavai? Mūsų trobelėje, atrodo, jo nebuvo?

– Ne, bet jei norite, aš jums viską papasakosiu iš

pradžią.

– Na, papasakok!

Palka atsisėdo ant žemės ir pradėjo pasakoti, kaip ieškojo saulės šalies, kaip rado olą ir joje šventąją knygą ir kad jis toje knygoje ieško kelio į tikrą amžinos šviesos pasaulį.

Lesingas atvertė knygą ir ilgai žiūrėjo parašytus pirmame puslapyje žodžius.

– O ką tu šiandien skaitei?

– Šiandien aš daug perskaičiau. Aš vėl perskaičiau iki tos vietos, kaip jie Jį kankino ir kaip Jis mirė. Toliau bus turbūt apie tai, kaip Jis atsikėlė iš kapo. Aš noriu šitą knygą, pavadintą Evangelija pagal Morkų, dar šiandien pabaigti.

– Kai nuslinks šis juodas debesis ir paliks šviesiau, aš paskaitysiu tau garsiai, liko visai nedaug, – pasakė Lesingas.

Atrodo, lyg saulė išgirdo šiuos žodžius, ir jos spinduliai prasiskverbė pro tamsius debesis, bet dar lijo.

– O, kaip aš džiaugiuosi, – sušuko Palka. – Matai, Dunojau, ar aš tau nesakiau, kad sužinosime, kas buvo toliau? – kreipėsi jis į savo šunį.

Lesingas nusišypsojo.

– Na, štai jau šviesu. Sėskis ir klausyk. Ne, sėskim geriau ten, prie angos, ir ten lietus mūsų nepasieks.

Lesingas atsisėdo iš vienos pusės, Palka – iš kitos, o Dunojus atsigulė tarp jų, lyg ir jam reikėjo būtinai dalyvauti. Po jų kojomis driekėsi „saulės šalis“, o virš jų galvų tviskėjo žaibai. Vakaruose švietė saulė, o rytuose lyg didžiuliai vartai žibėjo įvairiaspalvė vaivorykštė. Gaivinantis lietus pamažu tilo. Pievoje spindėjo begalės

rasos lašelių – ir Lesingas skaitė apie nuostabų sekmadienio rytą, kada trys tikinčios moterys atėjo prie Viešpaties kapo, norėdamos Jį patepti, bet rado akmenį nuritintą, kapą tuščią, ir kada iš angelo lūpų išgirdo džiugią žinią, kad Jis, Kuris buvo nukryžiuotas, gyvas ir ateis pas jas į Galilėją. Jis skaitė, kaip nukryžiuotasis Išgelbėtojas pasirodė saviems, pirmiausia Marijai Magdalietai, kaip Jis pasiuntė ją pranešti mokiniams tą žinią, ir jie ja nepatikėjo. Paskui Jis pasirodė dviem, galop visiems vienuolikai ir priekaištavo jiems, kad netikėjo tais, kurie buvo matę Jį. Ir Jis liepė jiems eiti į pasaulį ir skelbti Evangeliją... o paskui... Lesingas skaitė apie tai, kas berniukui pasirodė taip puiku, jog Jėzus buvo paimtas į dangų ir atsisėdo Dievo dešinėje.

Palka pakėlė akis į dangų. Dabar jis sužinojo, kur išėjo Jėzus ir kodėl Jo nebėra žemėje, nors Jis ir gyvas. Jis buvo ten, už vaivorykštės vartų. Ten Dangiškasis Tėvas turi savo garbingą sostą, o Jėzus sėdi Jam iš dešinės.

– Dabar aš viską žinau! – sušuko jis džiūgaudamas. – Tikroji saulės šalis ten, už tų vartų, o čia tai tik kaip riba, ar ne tiesa, dėde?

Lesingas nieko neatsakė, bet jam atrodė, kad berniukas teisus. Dievo žodis nebuvo jam svetimas. Mokykloje jis buvo geriausias mokinys ir konfirmuojantis taip pat. Jis žinojo, kur išėjo Jėzus, bet apie tai niekada negalvojo. Jam Kristus buvo toks pat tolimas, kaip ir milijonams kitų, vadinančių save krikščionimis, kurie, nors ir daug ką žino, bet niekada per visą gyvenimą apie Jį negalvoja...

– Ak, – atsiduso Palka, – jei aš greičiau perskaityčiau tą knygą! Bet turiu ją skaityti eilutę po eilutės, o tai einasi iš lėto, praleisti ką taip pat bijau, nes nežinau, kuriame pusla-

lyje aprašytas tas kelias, vedantis ten, į tikrąją saulės šalį.

– Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas, – prisiminė Lesingas ir pasakė garsiai.

– Apie tai ir aš skaičiau, bet nežinau, kaip Jis tai supranta. Ar Jis galvoja Pats ateiti ir parodyti kelią, paėmęs už rankos, kad greičiau jį surasčiau?

– Gal ir taip, kaip sakai. Bet Jis dabar taip toli, aukštai, kaip mes perskaitėme apie Jo prisikėlimą, tai kaip tai gali būti?

Akimirką berniukas su išgąščiu žiūrėjo į nuostabius dangaus vartus. Jie tikrai taip toli ir aukštai danguje, o jis čia, žemai. Kaip toli Jėzus!

– Netikėkite tuo! – sušuko jis staiga, spindinčiomis akimis. – Jis ne tik ten! Mes juk skaitėme, kaip Jis sakė Savo mokiniams: „Aš su jumis visas dienas iki amžiaus pa-
baigos“. Jis gyvena ten, viršuje, bet Jis yra ir su kiekvienu iš mūsų, ir šią akimirką Jis taip pat su mumis!

– Su mumis? Kurgi Jis? – paklausė Lesingas nepasitikėdamas.

– Oi, nekalbėkite taip, dėdyte, prašau jūsų, – pasakė Palka tyliai. – Aš nežinau, ar patiks tai Jam? Juk jūs skaitėte, kaip Jis jiems priekaištavo dėl netikėjimo. Juk Jis taip pasakė, ir aš tuo tikiu. Jei net nykštukų karalius galėjo pasakyti: „Rūkas už manęs, rūkas prieš mane“, – ir iš karto tapdavo nematomas, kodėl Jėzus negali to padaryti? Aš Juo tikiu!

Tolumoje nudundėjo griaustinis, lyg iškilmingas „amen“.

– Na, jei tu nori, aš skaitysiu toliau tą knygą, kad tu greičiau galėtum viską sužinoti.

– O taip, brangusis dėde, prašau jus, prašau, – džiugiai

sušuko Palka. – Jūs taip gerai ir sklandžiai skaitote, kad aš kiekvieną žodį puikiai suprantu.

Prabėgo dar dvi ar trys valandos, bet jie šito visiškai nepastebėjo. Kada Lesingas užvertė knygą, lietus jau seniai buvo pasibaigęs. Palka patyrė nelauktą naujieną vieną po kitos. Jis net neįtarė, kokie nuostabūs pasakojimai Evangelijoje pagal Luką apie Jono Krikštytojo ir Jėzaus gimimą, apie angelus, pasirodžiusius piemenims lauke ir apie tai, kaip jie rado Kūdikių ėdžiose. Palka vos nepravirko iš džiaugsmo, taip nuostabu viskas buvo. O paskui, kai dvylikmetis Jėzus keliavo į Jeruzalę.

– Aš niekada nemaniau, kad Jis buvo toks pat berniukas kaip aš, – pasakė jis Lesingui. – Tada Jis turbūt buvo labai paklusnus ir Jį visi mylėjo.

Ir kadangi Palka viskuo stebėjosi, tai ir Lesingui atrodė, jog jis skaito apie naujus įvykius, apie kuriuos nebuvo girdėjęs, ir jo širdyje tapo šilčiau.

– O kodėl šitą knygą būtinai reikia palikti oloje? – paklausė jis išeinant. – Mes galėtume ją paimti ir skaityti kas dieną po gabalėli, paklausytų ir senelis, o po to atnešime ją atgal. O sekmadieniais skaitysime čia.

Šis pasiūlymas Palkai patiko.

– Aš niekada nedrįsau imti knygą su savimi, – pasakė jis kelyje į namus. – Bet jei jūs manote, kad Viešpats Jėzus nekaltins mūsų už tai, aš džiaugiuosi.

Jie grįžo gana vėlai, bet kadangi Palka parėjo kartu su Lesingu, senelis nieko nepasakė.

Palka pavakarieniavo, atidavė seneliui uždirbtus pinigus, nudžiugino parnešta kriaušė ir nuėjo miegoti.

Sapne Palka matė gražų berniuką. Berniukas kvietė jį mostu, sakydamas: „lik su manimi, aš atvesiu tave į saulės

šali“. Jis pasekė berniuką į aukštą kalną. Bet kada pasiekė kalnų viršūnes, ten rado tris kryžius ir ant jų pamatė nukryžiuotą tą patį berniuką. Tai buvo Jėzus. Palka apsi-
verkė sapne taip garsiai, kad Lesingas turėjo jį pažadinti.

– Ko tu verkei, kas atsitiko?

– Oi, dėde, Jam turbūt labai skaudėjo, aš net įsivaiz-
duoti negaliu!

Lesingas nepradėjo jo klausinėti. „Matyt, kas nors pri-
sisapnavo“, – pagalvojo sau.

– O, mano Jėzau, mano brangus, geras Jėzau, kaip jie
galėjo Tave iškaudinti? – pusbalsiu kalbėjo berniukas. –
Jei tu viską gali, leisk man sužinoti, kodėl Tavo Dangiška-
sis Tėvas neišlaisvino Tavęs? Juk Jis mylėjo Tave!

Palka jau seniai miegojo, bet jo žodžiai nedavė ramy-
bės Lesingui: kodėl Kristus kentėjo? Kodėl Dievas nesu-
trukdė kito? Tie klausimai jį sutrikdė. Ir jis prisiminė
žodžius, parašytus pirmame knygos puslapyje: „Skaityk
įdėmiai, eilutę po eilutės, ir ji parodys tau kelią“. Ar galėjo
ji atsakyti ir į tuos klausimus, kurie, net jam nenorint, kilo
jo širdyje?

Nuo tos dienos Jurigos lūšnelėje kasdien buvo skaitoma
šventoji knyga. Tam jie su džiaugsmu paaukojo valandą po
pietų, kurios metu anksčiau ilsėdavosi.

Senasis Juriga stebėjosi Lesingu, kuris skaitė beveik
kaip šventikas. Jis papasakojo apie Palkos rastą knygą ir
Liškai, papasakojo ir apie tuos keistus žodžius, kurie buvo
parašyti pirmame puslapyje. Iš pradžių Liška ateidavo
iš smalsumo, o vėliau niekada nepraleisdavo skaitymo.
Pradžioje abu seniai skaitant rūkė, bet paskui Dievo Žodis
pripildė jų širdis didžia pagarba. Jie neberūkė; nuėmę
kepures, sėdėjo ir įdėmiai klausė. Tai buvo senos tiesos, iš

dalies jiems jau žinomos nuo vaikystės, bet dabar, kai jas skaitė žodį po žodžio, eilutę po eilutės, jos tapo jiems visiškai naujos, vertingesnės. Jei kas jiems būtų padovanojęs šią knygą, jie neskaitytų jos taip uoliai, bet kadangi berniukas rado ją taip netikėtai ir kiekvienu žodžiu tvirtai tikėjo, tai ir jie nedrįso abejoti. Liška su Juriga net dirbdami svarstydavo dieviškąsias tiesas.

– Nuo tada, kai jūsų berniukas manęs paklausė, ar gali kunigas atleisti nuodėmes, aš nuolat apie tai galvoju. Jis turbūt nėra mums Dievas, kaip aš anksčiau maniau. Aš žinau, mano nuodėmės man neatleistos ir aš nesusitaikiau su Dievu, ir aš klausiu pats savęs: kokia nauda man iš tos išpažinties?

Juriga susimąstęs lingavo savo žilą galvą:

– Gal mes iš tos knygos sužinosime visą tiesą.

– Žinote, kai Lesingas neseniai skaitė pasakojimą apie tą nusilpusį, tai širdyje aš pavydėjau jam, tam žmogui, kurį jie atnešė Jėzui ir kuriam Jis atleido nuodėmes. Aš mielai apeičiau visą pasaulį, kad tik Jį rasčiau.

– Seneli, – pasakė Palka, kai jie perskaitė antrąjį skyrių, – tas kampas, kur aš miegu, tai juk mano namai, mano troba, ar ne?

– Žinoma, tai jūsų su Dunojumi rūmai, – nusijuokė senis.

– Aš labai jums dėkingas! – sušuko berniukas ir nutilo.

Bet kai suaugę grįžo vakare iš darbo, jie išvydo, ką Palka padarė su savo rūmais. Jo kampas buvo iššluotas, lova paklota. Kitame kampe pusiau sudužusiame ąsotyje buvo pamerktos ką tik nuskintos lauko gėlės. Durys, kaip per sekmines, buvo papuoštos žalumynais.

– Ar tu, berniuk, svečių lauki? – paklausė jo Lesingas.

– Taip, dėde. Jis ateis ir pasiliks su mumis, nes aš Jį priėmiau, kaip tada Morta.

Abu vyrai nusišypsojo. Kadangi nesutvarkyta trobos dalis labai skyrėsi nuo Palkos kampo, tai jie ir savo daiktus sutvarkė, ir Juriga paprašė Palkos, kad iššluotų visur.

Palka nuostabiai tikėjo, kad Viešpats atėjo. Jis jautė Jo artumą, nors ir nematė. Ir kada jis eidavo uogauti ar grybauti, tai visada prašydavo: „Viešpatie, eik su manimi, nes be Tavęs aš negaliu eiti!“

LESINGO SIELVARTAS

Prabėgo kelios dienos ir vėl atėjo sekmadienis. Lesingas susiruošė važiuoti namo. Rytojaus dieną buvo nusamdyti žmonės, kurie parveš jį namo. Jis žadėjo paskui vėl grįžti kelioms savaitėms.

– Aš mielai likčiau čia visiems laikams, – sakė jis, – čia taip gera, šiuose kalnuose.

– Mano sūnau, – susimąstęs tarė Juriga. – Man atrodo, kad tai nuo tada, kai mes skaitom Dievo Žodį. Tu sakei, jog jūsų namuose yra pilna Biblija; ar ją galėtum mums atvežti?

– Galiu, ten jos niekas neskaito.

– Ar jūs neturite raštingo žmogaus?

– Mano mama vos skiria raides.

– Argi tu neturi žmonos? – Juriga jau seniai norėjo šito paklausti, bet nebuvo tinkamos progos.

– O ar tu neturi žmonos? – pakartojo savo klausimą senis, nes Lesingas tylėjo.

– Turiu, kaipgi, – atsakė jis, ir iš jo balso buvo galima spręsti, kad pašnekovas palietė skaudžią jo širdies žaizdą.

Jie gulėjo miško laukymėje. Lesingas pasirėmė galvą ranka.

– Ir ji nemoka skaityti? – vėl pradėjo Juriga. – Jūs, jauni, esate mokytesni už mus, senius.

– Ji mokėjo skaityti, – liūdnai atsakė Lesingas.

Miške pasidarė tyliau. Atrodė, gamta užjaučia žmogų, kurio veide buvo matyti širdgėla.

– Ji mokėjo skaityti? – nustebeš pakartojo Juriga. – Ir užmiršo?

– Taip, užmiršo, – o, ji viską užmiršo! Bet prašyčiau daugiau manęs to neklausinėti, nes man labai sunku.

Juriga tuo patikėjo. Jam pagailo Lesingo, kurį pamilo kaip tikrą sūnų. Jie gyveno kartu jau kelias savaites, ir tik dabar jis suprato, kad jaunasis bičiulis savo širdyje slepia kažkokį didelį sielvartą.

– Žinai, mano sūnau, – pasakė jis su meile, – dažnai pasidaro geriau, jei žmogus savo širdį atveria kitam. Gal ir tavo nelaimė palengvės, jei pasidalinsi su manimi.

– O, dėde, mano naštai nėra palengvėjimo. Kas nutiko, nebesugrąžinsi. – Jis vėl nutilo.

– Kurgi mano berniukas? – po kiek laiko nutraukė tylą Juriga.

– Palka? – paklausė Lesingas lyg pabusdamas iš gilaus miego. – Neseniai mačiau jį bekeliaujant į savo „saulės šalį“. Rankose nešėsi Evangeliją, o kartu su juo bėgo

Dunojus.

– Tas berniukas apie nieką, be Švento Rašto, negalvoja, ir nuostabu, kaip jis jį supranta.

– Man atrodo, kad jis panašus į tą vaiką, kurį kažkada parodė kaip pavyzdį Savo mokiniams Jėzus. Jis tiki kiekvienu Šventojo Rašto žodžiu.

– O argi mes netikim?

– Ne, dėde! – Lesingas palingavo galva. – Jei mes tikrai tikėtume, tai gyventume kitaip. O gal jūs tikite, kad dėl Kristaus jūsų nuodėmės jau atleistos?

– Taip tai taip, – atsakė senis, krapštydamas pakaušį, – aš tuose dalykuose nesusigaudau. Koks aš nuodėmingas, supratau tik dabar, kai radome šventą knygą ir kai mano berniukas taip pasikeitė. Taip, žinoma, jis tiki viskuo.

– Taip, dėde, jis tiki Raštu ir dėl to jam atleistos nuodėmės.

– O tu, mano sūnau?

– Aš? – Lesingas nuleido galvą. – Man nėra atleidimo. Mano nuodėmės taip slegia mane, lyg visas kalnas būtų užverstas ant krūtinės. Kol aš čia, kalnuose, širdžiai kiek lengviau, bet kai vėl reikės grįžti į namus ir matyti, ką aš padariau, aš turėsiu sušukti kartu su Jobu: „Prakeikta ta diena, kada aš gimiau!“

– O, mano sūnau, ką tokio baisaus padarei, kad šitaip kankiniesi? Juk tu toks geras, kitą tokį žmogų retai besutiksi. – Juriga užjausdamas paėmė Lesingo ranką.

– Ką aš padariau? – Lesingas greitai ištraukė ranką ir užsidengė veidą. – Ką aš padariau, dėde? Aš privedžiau žmoną prie beprotybės!

– Na, ką tu kalbi, nelaimingasai? Kaip tai nutiko? – iš Lesingo sumišimo senis suprato, kad šis nemeluoja. –

Argi tu jos nemylėjai? Ar tu ją skriaudei ir įžeidinėjai, kaip kiti vyrai daro? – klausinėjo jis.

– O, aš ją mylėjau, ir man ji buvo brangesnė už viską pasaulyje. Aš norėjau ją ant rankų nešioti!

– O ką tada tu padarei, kad ji išprotėjo?

– Aš nepasitikėjau ja. Man vis atrodė, kad kažkas nori ją iš manęs atimti. Dabar aš žinau, kad ji buvo ištikima, kad jos širdis priklausė man. Bet tada aš tuo netikėjau. Aš negalėdavau žiūrėti, jei ji su kuo draugiškai kalbėdavo. Patikėkite, tai buvo kaip liga. Ir ji taip mane užvaldė, kad aš neturėjau jėgų tvardyti, be to, ir žmonės mane kurstė. O, jei aš tuo metu būčiau pažinojęs Viešpatį Jėzų, nors taip, kaip dabar, kada skaitome šventą knygą, aš tada į Jį būčiau kreipėsis! Bet mes nežinojome Jo, ir mano motina prašė pagalbos įvairių burtininkų, o aš pradėjau gerti.

Lesingas vėl sunkiai atsiduso ir nutilo.

– Sūnau, pasakok. Tada tau bus lengviau, – padaršino jį senis.

– Kada Dievas dovanuoja mums vaiką, berniuką, tai kurį laiką aš jaučiausi geriau, – tęsė Lesingas. – Bet paskui ir vaikas negalėjo manęs paguosti. Kaip kvailai tai jums beatrodo, bet aš buvau tiek pavydus, kad nepakenčiau žmonių, kurie rodė meilę berniukui. Kada kitiems mir-davo vaikai, aš beveik imdavau norėti, kad ir mūsiškis numirtų, kad ji nebegalėtų jo glamonėti ir kad visas jos dėmesys ir meilė būtų skirti tik man vienam. O, aš nemo-ku išsakyti, kaip sunku man tada buvo. Aš žinojau, kad velnias vaikšto ratu, kaip riaumojantis liūtas, bet aš ne-bėgau nuo jo, nesislėpiau nuo pagundos, ir jis mane nugalėjo.

Kada mes neseniai skaitėm, kaip Viešpats išgydė ap-

sėstąjį, aš nusprendžiau, kad ir mane ne kas kita, kaip šėtono jėga stūmė į nusikaltimą.

Aš negaliu jums smulkiai papasakoti, kaip tai įvyko, tik pamenu, kad girtuokliavau visą savaitę. Kartą aš grįžau namo girtas ir be žmonos žinios paėmiau vaiką ir išnešiau – kur, žino tik Dievas. Aš tik galiu pasakyti, kad rado mane be sąmonės toli nuo namų, kalnuose. Vaiko su manimi nebuvo. Paskui aš dvi savaites pragulėjau kažkokioje troboje. Vėliau man sakė, kad sirgau karštligė. Kai aš pagaliau už trijų savaitių grįžau namo ir manęs žmona beviltiškai klausinėjo apie vaiką, aš nežinojau, ar buvau jį pasiėmęs ir kur palikau.

Neįmanoma apsaakyti, kaip mes jo ieškojome! Bet viskas veltui! Mano žmona ir motina net buvo linkusios manyti, kad aš jį pasmaugiau. Bet atvirai jos to nesakė, bijodamos, kad mane suims. Taip ir paliko, kad berniukas dingęs. Kadangi manęs tada nebuvo namie, tai niekas nė neįtarė. Mus pažinojo kaip dorus žmones. Kad pasigerdavau, nebuvo paslaptis, bet į tai niekas nekreipė dėmesio.

Nuo begalinio sielvarto mano žmona išprotėjo. Kaip sunku matyti ją sergant, dar tokią jauną ir gražią. Kartais ji viską namie sutvarko, lyg būtų protinga, bet po kelių minučių užsiriša skarelę ir išėina vaiko ieškoti. Daug kartų žmonės parvesdavo ją namo visai nusilpusią. Kiekvienas užjaučia mane dėl tos nelaimės, bet niekas nežino tikros priežasties.

Dažnai, kai pabundu naktį ir matau, kaip ji vaikšto po kambarį ir kloja lopšį, aš jaučiuosi taip, kad noriu eiti ir prisipažinti, jog aš pražudžiau žmoną ir vaiką. Bet tada motina mane atkalbinėja, primena, kas joms bus, jei mane pasodins į kalėjimą. Juk tuo aš negražinsiu sūnaus, ir žmo-

nai nuo to nebus geriau.

Na, dabar aš viską papasakojau. Ir jūs žinote, su kokių žmogumi kelias savaites gyvenate po vienu stogu. Jei norite, išvarkite mane.

– Ak, ką tu kalbi, sūnau? Kaip aš galiu išvarkyti tokį nelaimingą žmogų? – Senis nusišluostė ašaras. – Ar tu tikrai nežinai, kas nutiko berniukui? Ir tu jo iš tiesų nenužudei?

– Kur jis yra, nežinau, bet šitomis savo rankomis jo nežudžiau, gerai pamenu. – Lesingas nusišluostė pasirodžiusį ant kaktos šaltą prakaitą.

– Nelaimingasis žmogau, kodėl tu pasiėmei vaiką su savimi? Ką tu norėjai su juo padaryti?

– Nežinau. Aš jau sakiau jums, kad buvau stipriai pasigėręs. Viena tik pamenu, kad įdaviau jam gabalėlį duonos, kai jis verkė. Man atrodo, kad ir dabar matau jį prieš save, tokį nuostabų ir švelnų. Dar ašaros reidiejo jo skruostais, bet jis man nusišypsojo! Man suskaudo galvą, aš atsigulčiau, o kas buvo toliau, nežinau. Kadangi jo niekur neradome, tai manau, kad jį bus koks žvėris sudraskęs.

Lesingas pašoko ant kojų, nes artinosi Liška, ir dingo miško tankmėje.

Juriga vėl atsigulė ir užmerkė akis.

„Jis turbūt miega“, – pagalvojo Liška ir pasiruošė eiti toliau. Bet Juriga nemiegojo. Jis tik nenorėjo su medkirčiu šnekėti, nes galvojo apie tai, ką papasakojo Lesingas. Senis jo gailėjosi. Dabar jam buvo aišku, kodėl Lesingas, nors ir toks jaunas, taip niūriai žvelgė į pasaulį. O, kurgi jis galėtų rasti paguodą? Štai kodėl iš namų jis visada atvažiuodavo toks liūdnas. Girtuokliavimas tai baisi yda. Kiek daug blogio ir skausmo ji atneša žmonėms! Vargšas

Lesingas! Koks sunkus jo gyvenimas. Savo vaiko jis jau neras, ir žmona tikriausiai niekada nepasveiks.

– Dėde, jūs turbūt kažką baisaus sapnuojate? – pasakė Liška, uždėjęs ranką jam ant peties. – Jūs taip sunkiai atsidusote!

– Taip, bičiuli, taip, ir gerai, kad mane pažadinai.

– O kodėl jūs čia vienas? Kur Lesingas ir jūsų berniukas?

– Lesingas neseniai buvo čia, o Palka su savo knyga turbūt savo „saulės šalyje“.

– Nepykite ant jo! Juk ir tarp mūsų jis lyg „saulės šalyje“. Pats panašus į kažkokį puikų saulės spindulį. Vakar, kai jis grįžo iš kaimo, aš jį aplenkiau. Jis buvo labai linksmas ir niūniavo dainelę. Staiga pastebėjo prie kelio kažkokią gėlytę. Pažiūrėjo į ją, po to pasilenkė, kad iš arčiau pamatytų.

– Ko tu ten ieškai? – paklausiau jo.

Jis kiek sumišo.

– Nieko, aš tik norėjau pažiūrėti, ar nematyti prie gėlės kieno nors pėdsakų.

– Kieno?

– Na, Jo pėdsakų.

Aš iš karto supratau, apie ką jis šneka.

– Ar tu manai, kad iki šiol Išgelbėtojas vaikšto po šią žemę? Ar tu nežinai, kad Jis pasikėlė į dangų ir sėdi Dievo dešinėje?

– O jūs, dėde, ar užmiršote, kaip Jis pažadėjo: „Aš su jums per visas dienas iki amžiaus pabaigos?“ Ir aš tvirtai žinau, kad Jis su manimi ir eina prieš mane. Mes juk skaitėme, kai Jis Savo avis išleidžia, eina prieš jas. Jis – mano Geras Piemuo, o aš – vienas iš Jo ériukų. Vadinasi,

ir dabar Jis ėjo pirma manęs. Aš tik norėjau sužinoti, ar Jis žiūrėjo į tas gėlytes; neabejoju, juk Jis myli gėles.

– Iš kur tu žinai, kad Jis myli gėles? – paklausiau aš jo.

– Aš manau, kad jos Jam patiko, nes kai Jis kalba apie lelijas, sako, kad ir Saliamonas nesipuošė taip, kaip kiekviena iš jų. Ir ar Jis neliepė mums stebėti gėles ir sekti jų pavyzdžiu?

– Dėde, man atrodo, kad tas berniukas per daug išsilavinęs, kad taptų paprastu medkirčiu, kaip mes su jumis.

– Taip, tai tiesa, bet ką čia bepadarysi? Aš pasiruošęs jam atiduoti viską. Ką aš žinau, to ir jį išmokysiu, bet daugiau padaryti ne mano valioje.

– Tai aš žinau. Taip, gaila berniuko, jei jo gabumai pražus. Aš džiaugčiausi, jei jis būtų čia ir ką nors mums papasakotų. Kas žino, su kuo jis šią minutę šnekasi. Retai kas praeis pro šalį, su kuo jis nepradėtų apie tuos dalykus kalbėti.

NETIKĖTAS SUSITIKIMAS

Lesingas neapsiriko, sakydamas, kad Palka, ko gero, išėjo į „saulės šalį“. Taip ir buvo. Tik jis ne sėdėjo oloje, o vaikštinėjo kalno šlaitu aukštyr žemyn, gėrėdamasis gėlytėmis, kurių čia buvo tūkstančiai. Jis jų neskynė, o tik kalbino jas ir peteliškes, skraidančias aplink. Paskui jis

nuėjo prie upelio plauti kojų, o Dunojus, kuris nemėgo vandens, lakstė po pievą.

– Dunojau, kodėl tu mindai gėlytes? – sutramdė Palka šunį. – Ar jos tam pražydo? Ir kodėl gąsdini paukštelius? Žiūrėk, kiek tu nerimo sukeli. Kitą kartą aš tavęs neimsiu kartu.

– Nebijok, paukščiuk, jis tavęs nenuskriaus! – guodė jis jauną alksninuką, kuris bailiai žiūrėjo į šunį. – Dunojus ne piktas, jis tik išdykauja. Jis juk nežino, kad tai nuodėmė, – juk jis tik šuo.

Paukštelis lyg supratęs vėl linksmai ėmė šokinėti nuo šakelės ant šakelės.

– Na, šiandien užteks, – pasakė Palka gėlytėms, paukšteliams ir vabaliukams. – Dabar netrukdykite manęs, aš noriu skaityti.

Nė vienas princas nerastų geresnės vietos poilsiui, nei ta, ant kurios Palka padėjo savo galvą: tai buvo uola, apaugusi nuostabiomis, aksominėmis samanomis. Aplink žydintys krūmai. Jų balti ir rausvi žiedeliai linko virš Palkos. Kur bepažvelgsi, visur gėlės, linguojančios nuo švelnaus vėjelio dvelkimo. Atrodė, ir jos sulaikė kvapą, kad netrukdytų mažajam skaitytojui.

Šiandien jis padarė taip, kaip ir suaugę kartais daro: kai jiems baigiasi kantrybė, atsiverčia knygos paskutinį puslapį ar pradeda ją sklaidyti.

– O, – pasakė Palka, lyg atsiprašydamas pats savęs, – mes su dėde ir seneliu visą knygą perskaitysim iki galo, aš tik noriu perskaityti pabaigą, nes ten labai įdomu.

Ir Palka skaitė: „Angelas parodė man gyvybės vandens upę, tviskančią tarsi krištolas, ištekančią nuo Dievo ir Avinėlio sosto. Aikštės viduryje, tarp upės atšakų, auga

gyvybės medis, duodantis dvylika derlių, kiekvieną mėnesį vedantis vaisių, o to medžio lapai tinka tautoms gydyti. Nieko prakeiktino nebus. Mieste stovės Dievo ir Avinėlio sostas, ir Dievo tarnai garbins Jį. Jie regės Jo veidą, ir jų kaktose bus Jo vardas“.

Ak, kaip tai nuostabu! Maža širdelė jautė, jog čia aprašyta tikra „saulės šalis“. Ten buvo didelė, krištolinė upė, tekanti nuo Dievo ir Avinėlio sosto.

„O kas per Avinėlis, turintis danguje sostą? – berniukas pakėlė akis į dangų. – Avinėlis – tai Dievo Avinėlis... – berniukas prisiminė. – Taip juk Jonas Krikštytojas pavadinavo Viešpatį Jėzų, ir taip jis dabar vadinamas danguje. Avinėlis, Dievo Avinėlis. Ir ten buvo taip pat medžiai, visada žydintys ir duodantys vaisių. O ką reiškia, kad ten nebus nieko prakeiktino? Turbūt ten nebus nieko, kas kitus keikia ir plūstasi! – pagalvojo su išgąsčiu berniukas. – Apie tai aš turiu pasakyti visiems kaimynams, kad jie tai mestų. Viešpačiui tikriausiai ir čia, žemėje, sunku klausytis praeiksmų ir blevyzgojimų, nes į dangų tokių žmonių neįleis.

Čia dar kartojama apie Avinėlio sostą, ir kad Jis turi tarnų. O, su kokių džiaugsmu aš Jam patarnaučiau, jei tik Jis mane pasiimtų Sau tarnauti! O, – prisiminė berniukas, – kaip dažnai aš rytais tingėdavau keltis, nors ir žinodavau, kad seneliui reikia vandens, ir dažnai, kai reikėdavo rinkti malkas, aš mieliau bėgiodavau su Dunojumi po mišką. Senelis Razga atsisveikindamas sakė man, kad gerai tarnaučiau seneliui Jurigai, nes jis priėmė mane vardan Dievo, kad aš net iš jo akių atspėčiau norus ir juos vykdyčiau“.

– O, brangusis Jėzau, – jis sudėjo rankas ir pažvelgė

į dangų, – atleisk man, kad aš netarnavau jam geriau. Dabar aš noriu dirbti geriau, kad ir Tu, kai aš pateksiu į saulės šalį, priimtum mane Savo tarnu! O, kaip aš norėčiau būti prie Tavo sosto!

Berniukas vėl pažvelgė į knygą. Ten buvo parašyta: „Jie regės Jo veidą, ir jų kaktose bus Jo vardas“.

– Tada ir aš pamatysiu Jį! – sušuko jis linksmi. – Nejau ir ant mano veido Jis parašys Savo vardą? Nežinau. Ak, kokia didelė garbė – aš juk tik mažas, nepaklusnus berniukas!

Palka nepajuto, kad ne tik skaitė balsu, bet garsiai ir galvojo. Ir visai nepastebėjo, kad jis jau ne vienas, nors linksmas Dunojaus lojimas pranešė apie kažkokio pažįstamo artinimąsi. Todėl jis labai išsigando, kai staiga pasigirdo balsas:

– Kodėl tu, Palka, manai, kad esi nepaklusnus berniukas?

Berniukas pakėlė akis ir nustebęs pašoko ant kojų. Jis net nesapnavo, kad čia, savo „saulės šalyje“, gali sutikti... kunigą Maliną.

– Kaip jūs čia patekote, brangusis kunige? – sušuko jis.

Švelni šypsena pasirodė rimtame ir kiek išblyškusiame kunigo veide.

– Gal tu manai, kad tie kalnai priklauso tau vienam ir kad man, norint pakvėpuoti šviežiu oru, toliau už savo sodo negalima eiti?

– Ne, taip aš negalvoju, – atsakė Palka rausdamas, – bet juk tai taip toli, ir šiandien sekmadienis. Kas gi sakys pamokslą atėjusiems į bažnyčią?

– Žiūrėkite, koks mažas inkvizitorius! Iki pietų aš pasakiau pamokslą, o dabar, vykdydamas gydytojo nurodymą,

atkeliavau čionai kelioms dienoms, nes esu ne visai sveikas.

– Jūs gyvenate čia, kalnuose? Kurgi? – paklausė nuste-
bęs berniukas.

– Eigulio namuose.

– Tai netoli. Atleiskite man, aš noriu jūsų kai ko pak-
lausti. – Ir berniukas pritūpė ant žemės prie kunigo, atsi-
sėdusio ant akmens. – Iš kur jūs sužinojote apie „saulės
šali“?

– Apie „saulės šali“? – paklausė nuste-
bęs kunigas. – Ar
šis slėnis taip vadinasi?

– Taip, nors aš nežinau, – atsakė Palka sumišęs. – Aš
taip sugalvojau, nes čia yra dangaus vartai, o už jų šalis,
kur saulė niekada nenusileidžia.

– Tai čia yra dangaus vartai?

Kunigas žiūrėjo į nuostabias kalnų viršūnes ir žydin-
čius medžius.

– Taip, čia galima kažką pajusti iš dieviškojo pasaulio.
Bet, mano vaike, kodėl tu taip nusprendei? – paklausė jis
meiliai, glostydamas berniuko galvą. – Tu turbūt kur nors
girdėjai apie tokią „saulės šali“.

– Jei leisite, aš jums papasakosiu viską iš pradžių, kaip
tai buvo. – Ir berniuko akys sužibo.

Kunigas išsitiesė ant minkštų samanų ir, nenuleisdamas
akių nuo berniuko, klausė jo pasakojimo, kaip jis, ieško-
damas pasakoje minėtos saulės šalies, atėjo čia, rado
šventą knygą, kurią prispaudė prie krūtinės, ir kiek daug
jis sužinojo iš jos apie tikrąją „saulės šali“, ir kaip tada,
audros metu, savo akimis matė įvairiaspalvius dangaus
vartus virš tų kalnų.

Palka nepastebėjo ašarų, pasirodžiusių susigraudinusio

kunigo akyse.

Jis taip pat papasakojo, apie ką dabar skaitė ir kad paprašė Viešpatį Jėzų priimti jį į savo tarnų būrį.

– Parodyk man tą knygą! – pasakė kunigas. – Tu galėtum ją vėl palikti toje oloje. Aš mielai dažnai ateičiau čionai ir, kaip tu, skaityčiau ją eilutę po eilutės ir kartu su tavimi ieškočiau kelio į tikrą šviesos šalį, kur nereikia nei saulės, nei mėnulio, kur pats Avinėlis yra amžinoji šviesa.

Berniukas kiek pagalvojo ir tarė:

– Gerai, aš ją paliksiu čia. Dėdė Lesingas rytoj vis tiek išvyksta, o aš dar gerai nemoku kitiems garsiai skaityti, pats aš galėsiu ją skaityti čia. O jei rasiu jus, tai jūs man paskaitysite garsiai, ar ne tiesa?

– Mielai, mano vaike; ir dabar, jei tu nori. Bet pirma parodyk man savo paslaptinę olą.

Jie pakilo. Kunigas vos spėjo paskui savo mažąjį vedlį. Greitai jie buvo oloje.

– Iš tiesų, koks nuostabus vaizdas! – sušuko nustebęs kunigas. – Tu teisus, ta ola tikrai panaši į trobelę, o čia štai ne paprasta kėdė, bet tikra sofa. Ir kaip tu nuostabiai ją sutvarkei ir papuošei gėlėmis. Tu turbūt norėjai, kad tavo namelis būtų gražus?

Svečias su malonumu apžiūrėjo švariai sutvarkytus ir išdabintus žalumynais berniuko rūmus.

– Taip, nes Viešpats Jėzus pažadėjo su mumis gyventi, ir aš pasistengiau viską padaryti taip, kad Jam būtų maloniau, – atsakė Palka.

– Nejau tu tikrai tiki, kad Jis visada ir visur būna su tavimi? – Kunigas klausė kitaip, nei dėdė Lesingas ar senelis. Tai buvo tam tikra prasme visai kitas klausimas, ir

berniukui nesunku buvo atsakyti į jį.

– Taip, brangusis kunige, aš žinau, kad Jis visada, ir taip pat dabar yra su manimi!

– „Šventasis naivume“! – atsiduso kunigas ir, prisėdęs ant kėdės, parėmė galvą rankomis, pasilikdamas taip kelias minutes, lyg melsdamasis.

Palka nedrįso jo trukdyti. Jis prisiminė, kad netoli krūmuose paslėpė surinktas seneliui avietes. Senelis turbūt būtų patenkintas, sužinojęs, ką jis jomis pavaišins. Jis turėjo su savimi medinį šaukštą, kuriuo paprastai naudodavosi, perdėdamas uogas iš didelio ąsočio į mažąjį. Lėkščių jis neturėjo, bet netoliese matė didžiulius apvalius lapus, galinčius jas pakeisti.

Palka atnešė abu ąsočius. Mažąjį jis išplovė ir pripylė šviežio vandens. Kitame buvo ką tik surinktos uogos. Jis išplovė ir šaukštą, stropiai nuvalė jį skarele ir patenkintas, kad turįs garbės pavaišinti tokį svarbų svečią, grįžo į olą.

Palka matė, kad kunigas skaito jo knygą ir, nenorėdamas trukdyti, tyliai padėjo prieš jį ant stalo didelį lapą ir šaukštą, pastatė ąsočių su uogomis.

Kunigas pakėlė galvą ir jo rimtame, blyškiame veide pasirodė šypsena. Jis paėmė berniuką už rankos.

– Tu nori mane pavaišinti?

– Taip, prašom paragauti. Jūs mane dažnai vaišindavote pusryčiais ir pietumis, kai būdavau jūsų namuose, o dabar aš norėčiau jums pasiūlyti tai, ką turiu pats!

– Aš tau labai dėkoju. Ir kad tu žinotum, jog aš neniekinu tavo vaišingumo, duok man savo skanių aviečių, aš užbersiu jų ant žalios lėkštės.

O, kaip Palka džiaugėsi! Kunigas valgė gardžias uogas ir gėrė vandenį. Paskui išėmė iš savo krepšio gabalėlį bal-

tos duonos ir pavaišino ja berniuką ir Dunojų.

– Aš žadėjau tau paskaityti ištraukėlę. Sėskis, nes aš greitai turėsiu eiti. Ar tu rytoj taip pat ateisi čionai?

– Nežinau, vargu. Aš turėsiu palydėti dėdę Lesingą ir padėti jam nešti daiktus.

– Tada aš galiu tavo knygą pasiimti su savimi ir rytoj ryte ar po pietų vėl užnešiu ją čia.

Vėliau kunigas skaitė, kaip Viešpats Jėzus pakilo į dangų ir kaip angelai pasakė jo mokiniams, kad Jis vėl sugriš. Bet pirma Jis pažadėjo pasiųsti jiems Šventąją Dvasią.

– O kas yra Šventoji Dvasia? – paklausė berniukas, kai jie kartu paliko olą.

– Tai Dvasia Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus, – susimąstęs atsakė kunigas. – Tą Dvasią privalo turėti kiekvienas krikščionis, šioje knygoje pasakyta – kas neturi Kristaus Dvasios, tas ne Jo.

– Jūs turbūt Ją turite, ar ne tiesa? – paprastai paklausė berniukas, žiūrėdamas jam į akis. – Juk jūs priklausote Jam?

Jei kas kitas būtų uždavęs tokį klausimą, tai jam nereikėtų ilgai laukti atsakymo. Argi jis nekrikštytas? Ar jis nepriklausė vienintelei gelbėjančiai katalikų bažnyčiai? Ar jis nėra iššventintas kunigas?

– Žinai, Palka, aš tau atsakysiu kitą kartą, kai iš tos knygos sužinosiu daugiau, koks aš esu.

Kuri laiką jie ėjo tylėdami.

– Apie ką tu galvoji? – staiga paklausė kunigas, imdamas berniuką už rankos.

– Ką man daryti, kad ir man Viešpats Jėzus duotų Savo Šventosios Dvasios? – droviai atsakė berniukas.

– Knygoje parašyta, kad Dangiškasis Tėvas duoda Šventąją Dvasią tam, kuris prašo Jo šito ir kuris pasiruošęs

Jo klausyti.

– Tai tiesa. Jis viską davė tiems, kurie Jo prašė. Ir man Jis davė visa, ko norėjau. Bet ar galima Šventąją Dvasią priimti taip pat, kaip Viešpatį Jėzų?

– Aš nesuprantu, ką tu turi galvoje, Palka?

– Na, Morta juk priėmė Viešpatį Jėzų savo namuose. Ir nors aš negaliu Jo matyti, bet aš Jį priėmiau į mūsų trobą. Aš žinau, kad Jis atėjo ir pasiliko su manimi.

Kunigas sustojo kaip pritrenktas ir užsimerkė.

– Ne, – pasakė jis po akimirkos lyg ir sau. – Kristaus Dvasią reikia priimti ne tik į savo namus, bet ir į širdį.

– O argi Šventoji Dvasia gali gyventi mano širdyje?

– Taip, mano vaike. Tu matai besileidžiančią puikią saulę. Dabar pažiūrėk čia, į tą mažą rasos lašelį. Ką ten matai?

– Saulę. Rasos lašelis priėmė į save saulę, ar ne, brangusis kunige?

– Taip, mano vaike, o dabar labos nakties. – Ir nespėjo berniukas atsipeikėti, kaip pasijuto vienas.

Jis tyliai atsiklaupė.

– Viešpatie Jėzau, – šnabždėjo jis, – paprašyk Savo Dangiškojo Tėvo, kad Jis ir man duotų Savo Šventos Dvasios! Juk tu žinai, kad aš noriu visada būti Tavo! Aš noriu Ją priimti, kaip tas lašelis priėmė saulę. Ir jam taip pat duoti Jos, prašau Tave! Amen.

MAŽASIS LESINGO PALYDOVAS

Kita rytą Lesingas, berniuko lydimas, paliko kalnus. Lesingas pats nešė ant pečių gana sunkią našta, o Palka – jo drabužių ryšulėlį.

– Dėde, jūs greit grįšite? – meiliai paklausė berniukas.

– Nežinau, Palka, – jis bandė išsivaduoti nuo niūrių minčių. – Kada grįšiu, aš tau ką nors atnešiu. Ko tu norėtum?

– O dėde, jei jums nebus sunku, atneškite pieštuką ir tokią mažą knygutę, kur galėčiau rašyti.

– Na, šitai galiu tau atnešti, nes tu dažnai man padėdavai. Senelis man davė tavo uždirbtus pinigus, kad nupirkčiau kostiumą, o iš manęs gausi dar ir kepurę. Batai taip pat jau užsakyti, tai žiemą galėsi lankyti mokyklą ir mokytis to, ko dar nežinai.

– Jūs norite nupirkti man naują kepurę? Kaip aš džiaugiuosi, nes mano senoji jau visai suplyšo. Senelis per mane ir taip turi daug išlaidų. Jei tik aš galėčiau kada nors jam už viską atsidėkoti!

– Na, kada tu užaugsi, būsi jam gera parama. Tu ir dabar jam daug padėdi. Jis man sakė, kad sūnūs išvyko į Ameriką, o dukros ištekėjo. O kur tavo tėvai? Tu turbūt sūnus vieno senojo Jurigos sūnaus ar dukters?

– Ak, ką čia bekalbėti, dėde! Senelis Juriga priėmė mane šiaip, dėl Dievo, nes aš nieko neturiu, kas manimi rūpintųsi. Mano senelį vadino Razga, jis mirė prieš dvejus metus. Mes atėjome į kalnus, paskui senelis susirgo, ir aš likau pas senelį Jurigą.

– Tai tu našlaitis? Tada galėtum eiti kartu su manimi, aš irgi vienišas! – jis ištiesė rankas berniukui.

– Ar jūs namuose neturite vaikų?

– Ne. Gaila, kad aš apie tai vakar nepakalbėjau su seneliu. Bet štai dėdė Liška, jis galėtų perduoti seneliui, kad tu išėjai su manimi.

Vieną akimirką šis pasiūlymas pasirodė berniukui labai viliojantis. Pamatyti svetimas vietas – tai taip įdomu. Bet paskui jis pagalvojo: „Ką pasakytų Viešpats Jėzus, jei aš išeičiau be senelio leidimo? Kas jam nešios vandenį ir virs sriubą?“

– Ne, dėde, Dievas su jumis! Grįžkite greičiau, mes jūsų labai lauksime.

– O kaipgi man? – samprotavo Lesingas, tačiau berniukas nepasidavė. Jis juk teisus: ar galima senelį palikti vieną?

– Na, dabar eik namo, kitaip tave užklups naktis, o šitą ryšulėlį aš ir pats pasinešiu. – Bet Palka nenorėjo su tuo sutikti.

– Jūs ir taip sunkiai nešate, o aš bėgte parbėgsiu.

– Bet tamsoje tu gali nuklysti nuo kelio. Ir mėnulis nešviečia.

– Nesirūpinkite manimi, aš čia daug kartų esu ėjęs. Senelis Razga mėgdavo sakyti, kad berniukas, rastas kalnuose, niekada nepasiklys.

– Pagaliau aš jus pasivijau, – pasigirdo už jų Liškos balsas. – Berniuk, duok man savo ryšulėlį ir bėk greičiau namo, kol dar nesutemo.

– Tada linkiu jums laimingo kelio, dėde Lesingai, ir jums taip pat, dėde! – pasakė berniukas, paspaudė abiem vyrams rankas ir pasuko atgal.

– Perduok seneliui linkėjimus! – šūktelėjo jie Palkai iš paskos. Ir jis išnyko kalnuose, kaip mažytis saulės spindulėlis.

EIGULIO NAMUOSE

– Žinote, seneli, Lesingas vakar visą kelią buvo kažkoks keistas, – pasakojo kitą dieną Liška savo bičiuliui Jurigai. – Visą kelią jis nepasakė nė žodžio. Vargas koksai ar kas jį taip slegia?

„Vargšas žmogus, – galvojo Juriga. – Jis tikrai turi ko liūdėti“. Liškai jis pasakė tik tiek, kad Lesingo namie laukia serganti žmona ir tai jį liūdina.

– Tepadeda Dievas jai greičiau pasveikti, ir tada jis vėl galės grįžti pas mus. Mums jo trūks, nes prie jo pripratome.

Jie neapsiriko. Be Lesingo tikrai jautėsi vieniši, juo labiau, kad ir Palkos nebuvo namie. Eigulys pakvietė jį, kad ateitų patarnauti kunigui ir lydėtų jį kalnuose, nes ten berniukas žinojo kiekvieną takelį, kaip niekas kitas.

– Nedrauskite jam eiti, – prašė eigulys, atsiųstas kunigo su šia žinia. – Kunigas ne veltui jūsų to prašo. Jis labai myli vaikus, ir berniukui bus pas jį gerai.

Jurigą domino, ką pasakys jai Palka, ir jis labai nustebo, kai berniukas apsidžiaugė. Sužinojęs šitai, jis tiesiog pradėjo šokinėti iš laimės.

– Tai labai geras ponas, – pasakė jis seneliui, – ir aš jį labai myliu!

Palkai prasidėjo gyvenimas, kokio jis anksčiau ir išivaizduoti negalėjo. Eigulio namuose jis miegojo viename kambaryje su kunigu Malina.

Kaip tai buvo nuostabu! Rytai jie gėrė pieną. Paskui šeimininkė pridėdavo į jų krepšį visokių užkandžių, ir jie iškeliaudavo. Dažnai Palka vesdavo kunigą pro bedugnes, paskui jie turėdavo pereiti per upelius ar ropštis ant uolų, bet kunigas mielai sekėdavo paskui jį. Jis nešdavosi dėžutę, į kurią rinkdavo įvairias samanias ir buvo labai dėkingas savo mažajam vedliui, nes berniukas mokėjo rasti pačias gražiausias vietas.

Kai jie pavargdavo, kunigas guldavosi ant pasiimto su savimi kilimėlio. Tokiomis poilsio minutėmis kunigas aiškindavo berniukui įvairių augalų pavadinimus, pranešdavo daug kitų naudingų žinių.

Kada jis atkreipė dėmesį į tai, jog Palka palyginti gerai skaito, pradėjo mokyti jį rašyti ir skaičiuoti.

Kartais kunigas priguldavo poilsio, nes nuvargdavo. Palka tuo laiku rinkdavo grybus, nenorėdamas gražinti namų šeimininkei tuščią krepšį.

Berniukas labai džiaugėsi, kad Lesingas paliko jam šunį. Dunojus lydėjo juos visur. Šuo žinojo, kada jam reikia ateiti, ir kiekvieną rytą jau laukdavo prie eigulio namų. Nakčiai jis ten negalėdavo pasilikti, nes nesutardavo su kitais šunimis. Kunigas kalbėjo, kad šunys taip pat gali nesugyventi, kaip kai kurie žmonės.

Pačios nuostabiausios minutės Palkai atrodė tos, kada kunigas skaitydavo garsiai iš Evangelijos. Jis visada ją nešiojosi ir daug skaitė. Dažnai ten būdavo tokių žodžių,

kurių Palka nesuprasdavo. Pasakojimai apie apaštalų darbus jam atrodė labai įdomūs. Žinoma, jei jie Šventos Dvasios nebūtų turėję, negalėtų kurti tokių stebuklų. Bet paskui sekė knyga, kuri vadinosi „Laiškas Romiečiams“. Iš jos Palka beveik nieko nesuprato. Kunigui, atvirksčiai, ji labai patiko ir, skaitydamas ją, jis dažnai susimąstydavo, ypač apie eiles: „O Dievas mums parodė savo meilę tuo, kad Kristus numirė už mus, kai tebebuvome nusidėjėliai“.

– Brangusis kunige, aš norėčiau tai suprasti, nes man atrodo, kad tai labai gera!

– Tu teisus, mano vaike. Mums nėra nieko brangesnio už tiesą, jog Jėzus mirė už mus!

– Už mus? – sušuko nustebęs Palka. – O aš maniau, kad Jis numirė, nes pikti žydai Jį prikėlė prie kryžiaus. O kaip tai Jis už mus numirė ir kodėl?

Tada kunigas vėl atvertė Evangeliją pagal Joną ir perskaitė apie Mozę ir vario žaltį ir paaiškino, kas nutiko su žydų tauta, kai ji iškeliavo iš Egipto, kaip kelyje žmonės ėmė murmėti prieš Dievą ir Mozę, ir kaip Dievas pasiuntė jiems nuodingas gyvates. Jos gėlė žmones, ir daugelis mirė. Bet kada įgelti gyvačių, tikėdami Dievu, žiūrėjo į varinį žaltį, jie išgydavo.

– Tos nuodingos gyvatės – mūsų nuodėmės, – aiškino kunigas. – Ir kaip dykumoje ant karties buvo iškeltas vario žaltys, taip ir Dievo Sūnui reikėjo būti nukryžiuotam už mūsų nuodėmes.

Bet Palka vis tiek negalėjo to suprasti, ir kunigas pasakojo jam, kaip kažkada izraelitai gyveno Egipte, kaip Dievas jiems pasiuntė Mozę, kad jis išvestų juos iš ten. Bet piktas faraonas nenorėjo jų išleisti.

Tada Dievas supyko ir liepė Savo angelui nužudyti visus egiptiečių pirmagimius – pradėdant faraono sūnumi ir baigiant paskutinio kalinio sūnumi. Bet kad angelas nenužudytų ir izraelitų vaikų, Dievas liepė, kad kiekvienas jų savo namuose nudurtų ėriuką ir suteptų jo krauju savo durų staktas, kad angelas – naikintojas, pamatęs kraują, praeitų pro šalį.

– Matai, Palka, faraonas nenorėjo išleisti žydų, ir mums būtų reikėję žūti už savo nuodėmes. Bet Dievas parodė mums visą Savo meilę ir, kai mes dar buvome nuodėmingi, Kristus mirė už mus. Jis iškentė mirtį vietoj mūsų. Taip Jis tapo Dievo Avinėliu, prisiėmusiu Sau pasaulio nuodėmę.

Staiga Palka užsidengė rankomis veidą.

– O, Viešpatie Jėzau, mano mylimas, geras Jėzau! – sušuko jis raudodamas. – Dabar aš žinau, kodėl Tavo Tėvas neišgirdo Tavęs ir neišgelbėjo, kada Tu šaukeisi Jo, juk Tu turėjai mirti už mano nuodėmes, kaip tas ėriukas vietoj izraelitų. Štai kodėl Tu gali atleisti nuodėmes, juk dėl mūsų nuodėmių Tu turėjai mirti!

Berniukas nutilo. Jis nusileido ant žemės ir nežinojo, ką tuo metu darė jo draugas. Bet kai jis pakilo, kunigo šalia nebuvo. Atversta knyga gulėjo ant žemės, ir ant jos lapų matėsi ašaros.

Nuo tos dienos kunigas tapo tylesnis nei anksčiau. Dažnai jis meldavosi Dievui ir kalnuose, ir namie, ir berniukui tai patiko. Pabudęs naktį, Palka matydavo jį klūpantį prieš mažą medinį kryžių.

Tada ir Palka pradėjo kalbėti su Savo Išgelbėtoju, ir jo širdyje būdavo lengva ir gera.

Šeštadienį, baigiantis antrai savaitei, Palka išgirdo, kaip eigulio žmona kalbėjo savo vyrui:

– Kunigas atvažiavo čia, kad pailsėtų, bet vietoj to kiekvieną dieną eina vis blogyn. Man atrodo, kažkoks vargas slegia jį. O rytoj jis nori pasakyti pamokslą. To jam nereikėtų daryti.

– Žinai, mieloji, jis taip pat negali apsieiti be pamokslavimo, kaip aš be savo šautuvo, o tu – be samčio. Jei jis būtų kaip kiti, tai taip nesielgtų, bet jis geras ir protingas žmogus.

Kai vėliau Palka su kunigu vaikštinėjo miške, berniukas paklausė:

– Tiesa, tėveli, kad jūs turite kažkokią bėdą?

– O kas tau apie tai pasakė, mano vaike?

– Apie tai kalbėjo eigulio namuose. Šeimininkė rūpinasi jumis, jūs atrodote toks išbalęs. Ji galvoja, kad jūs sergate.

– Ji neklysta, mano vaike: aš sergu, greit mirsiu. Ir nuo mano ligos nėra daugiau jokių vaistų ir pagalbos.

– Nejaugi ir Viešpats Jėzus negali jums padėti? – išsigandęs paklausė berniukas ir paėmė savo nudegusiomis rankomis baltą kunigo ranką.

– Net Viešpats Jėzus! – pakartojo kunigas ir pažiūrėjo į sunerimusias ir užjaučiančias berniuko akis. – Tiesa, Jis gali padėti, bet...

– Tada greičiau prašykite Jį! Juk jūs žinote, kad Jis kiekvieną gydė, kas ateidavo pas jį, net tą paralyžiuotą, nors jis pats Jo net neprašė. O ką, jei mums dabar nedelsiant Jo paprašius?

– Tu nori man padėti melstis?

– Su didžiausiu džiaugsmu, kaip darė tie šeimininko siųstieji iš Kafarnaumo, kurie kalbėjo: „Jis vertas to, kad Tu išklausytum jį“.

– Ne, Palka, tu neturi melstis, nes aš nevertas Jo malonės.

– Bet kaip tada jums padėti? O ką, jei mums prašyti Jo, kaip tas žmogus bažnyčioje, atsistojęs toli ir nedrįstantis akių pakelti į dangų – jūs žinote jį – prieš kurį fariziejus taip išdidžiai aukštino save?

– Tu teisus, mano berniuk; tai vienintelė mūsų malda. – Kunigas daugiau apie tai nešnekėjo, ir šį kartą jie grįžo namo gana anksti.

Kunigas pasiūlė, kad po pietų Palka jį lydėtų namo ir ten pernaktotų, o kitą dieną aplankytų senelį ir pas jį praleistų sekmadienį.

„Kaip man, tokiam nudriskusiam, su juo eiti? – svarstė Palka. – Kad taip turėčiau naują kostiumą ir kepurę!“

Po pietų, kai jis virtuvėje padėjo eigulio žmonai plauti indus, jis apsakė jai savo bėdą.

– Nesisielok, Palka. Aš apie tai jau pagalvojau ir iš savo vaikų drabužių kai ką atrinkau tau, nes matau, kaip gerai tu patarnauji kunigui, o ir man visada padedi.

Palka gavo baltus marškinius ir mėlynas kelnes, ir jo švarkelį eigulio žmona įsigudrino slapta išskalbti. Tiesa, švarkelis po skalbimo kiek susitraukė, bet Palka per pečius jį greit išstampė.

Pažiūrėjęs į upelį, kaip į veidrodį, jis vos save bepažino. Batukus jis pasitaisė pats ir išblizgino kartu su kunigo batais, o taip pat įvėrė naujus raiščius. Todėl nieko nuostabaus, kad po viso to su savo krepšiu ant peties jis linksmai žingsniavo greta savo pono. O šis džiaugėsi kartu su juo.

– Ačiū jums už viską, ir tesaugo jus Dievas! – kiek paėjęs ir atsisukęs šuktelėjo Palka eigulio žmonai, žiūrėjusiai jiems iš paskos.

– Vesk mane, Palka, trumpiausiu keliu, kuriuo jūs su Dunojumi paprastai einate, – pasakė kunigas.

– O, tada mes pateksime į kaimą labai greitai! – džiugiai tarė berniukas. – Bet jūs nebijokite, tas kelias geras. Kitaip aš jūsų čia nevesčiau, nes eigulys prisakė man lydėti jus lygiu keliu.

Kunigas nusišypsojo.

– O, jei jis žinotų, Palka, kur aš tik nelaipiojau paskui tave! Bet nebijok, aš jam nieko nepasakysiu. Pačios gražiausios gėlės paprastai auga ant bedugnės krašto. Bet pirma, nei mes nusileisime į slėnį, tu man papasakok ką nors, kaip tada, kai mes susitikome pirmą kartą „saulės šalyje“. Papasakok apie savo gimines!

Palka džiaugėsi, kad kunigas nebeliūdi, ir mielai papasakojo jam, kaip prieš dvejus metus atėjo į šiuos kalnus su seneliu Razga; kaip senelis susirgo, parvažiavo namo ir mirė, o senelis Juriga priėmė jį pas save.

Kunigas nustebo, kad tėvai leido šitai padaryti.

Tada berniukas papasakojo, kaip motina Ana jį rado kalnuose, ir kadangi nieko iš artimųjų neatsiliepė, pasiliko jį pas save.

Kunigas įdėmiai klausėsi.

– Na, o jei dabar senelis Juriga mirtų, kur tu eitum?

Berniukas nustebęs sustojo ir apstulbintas apsidairė savo sumišusiomis mėlynomis akimis aplink.

– Aš manau, Viešpats Jėzus padės man ir toliau, kaip tada, kai pasiuntė motiną Aną, man pasiklydus miške. O kai ji numirė, mane pasiėmė senelis Razga, o po jo mirties – senelis Juriga. Toba kalnuose priklauso mums, kol senelis ten gyvena, o namas kaime – senelio sūnums. Ten aš negalėčiau gyventi. Bet dabar aš jau ne toks ma-

žas, ir kas nors atsirastų, kas priimtų mane tarnauti: jei jums, brangusis kunige, reikėtų piemens, aš mielai eičiau pas jus.

– Pas mane? – šūktelėjo kunigas. – Tai gera mintis! Taip, jei aš dar būsiu gyvas, o tavo senelis mirs, tai niekur neik, tik pas mane. Duok man žodį, kad pas nieką kitą neisi!

O, kaip mielai berniukas sutiko.

Jų pokalbį nutraukė kelios moterys, palydėjusios juos iki kunigo namų.

Ten Palka sočiai pavakarieniavo, o nakvoti kunigas vėl pasiėmė jį į savo kambarį.

Prieš eidami miegoti, jie vienas po kito nusimaudė, ir šiltas vanduo atgaivino juos po ilgos kelionės.

Berniukas vos spėjo pasimelsti, kaip miegas jau sulipdė jam akis. Jis dar pajuto, kaip kunigas jį užklojo, paglostė galvą ir pabučiavo. Po akimirkos jis jau kietai miegojo.

Pabudo Palka kitą rytą saulei tekant. Jis norėjo tyliai atsikelti ir apsirengti, bet pamatė, kad kunigas jau apsirengęs sėdi prie lango. Ant kelių jis turėjo šventą knygą, bet jos neskaitė. Akys jo buvo užmerktos, ir jis lyg sapne šypsojosi.

Ryto spinduliai apšvietė kunigui veidą.

Berniukas tyliai apsirengė ir pirštų galais išėjo iš kambario; prie šulinio nusiprausė, nusišluostė ir, susišukavęs plaukus, grįžo į kambarį.

Kunigas, kaip ir anksčiau, sėdėjo prie lango, bet akys buvo atmerktos, ir jis įsigilinęs stebėjo saulėtekį.

Berniukas tyliai prisiartino prie kunigo ir, nieko negalvodamas, susigūžė prie jo kojų.

– Palka, ar tu jau atsikėlei? – paklausė kunigas, lėtai glostydamas berniukui galvą.

– Taip, juk jau laikas. Šiandien labai gražus sekma-dienio rytas, toks pat puikus, kaip tas, kada prisikėlęs Išgelbėtojas pasirodė Marijai. Ar šiandien jūsų daugiau nebeslegia joks sielvartas?

– Šiandien? O ne, mano vaike, šiandien aš labai, labai laimingas! Tau aš galiu tai pasakyti, nes tu mane suprasi ir džiaugsiesi kartu su manimi. Šią naktį aš radau kelią į tikrąją „saulės šalį“! Dabar aš galiu pasakyti: aš turiu Kristaus Dvasią! Dabar aš priėmiau Viešpatį Jėzų, kaip kažkada Morta ir kaip tas rasos lašelį – saulę. Padėkok kartu su manimi Viešpatčiui, kad Jis krikštijo mane ir priėmė Savo tarnu! Dabar aš noriu kiek pailsėti, nes nemiegojau visą naktį. Bet tai nieko. Ši naktis pati nuostabiausia mano gyvenime!

Jie kartu atsiklaupė ir pasimeldė. Po to kunigas prigulė ant sofos. Palka atnešė jam pagalvę.

– Jūs turite gerai pamiegoti kelias valandas, kitaip kaip jūs sakysite pamokslą?

Kunigas priglaudė berniuką prie savo krūtinės:

– Kaip aš pasakysiu pamokslą? Šiandien aš tai padarysiu, kaip niekada anksčiau. Šiandien aš pirmą kartą savo gyvenime būsiu savo Viešpaties liudininku.

Palka labai pasiilgo senelio. Per paskutines dvi savaites jis matėsi su juo tik du kartus: vieną kartą kalnuose – troboje, ir kitą – miške.

– Man tavęs labai trūksta, – pasakė jam tada Juriga, – bet tarnauk tiems žmonėms kaip reikia, tai tau gali praversti gyvenime.

Šiandien Palka susiruošė aplankyti senelį. Jis norėjo

išeiti nepusryčiauęs ir tyliai išslinko iš kambario, bet senoji ekonomė spėjo jį pastebėti. Ji pavalgydino jį pienu su duona ir tada išleido.

MAŽASIS DIEVO TARNAS

Tuo laiku jų troboje įvyko kai kas neįprasto. Senasis Pavlas Juriga gavo laišką, bet ne iš vaikų, gyvenančių Amerikoje, o iš Lesingo. Juriga džiaugėsi, kad šiek tiek buvo užsiminęs Liškai apie Lesingo žmonos ligą, nes dabar turėjo prašyti, kad perskaitytų laišką, o ten buvo minima jo žmona.

Juriga paaiškino Liškai, kad ji lyg ir pamišusi, nes laiške buvo parašyta:

„Savo žmoną aš radau tartum sveiką, bet mano motina sako, kad aš negaliu išvykti, nes ji viena neturi jėgų su ja susitvarkyti. Bet juk jūs žinote, kad aš privalau dar kartą grįžti pas jus, kitaip turėsiu daug nuostolių. Taigi aš maniau pasiimti žmoną su savimi; ir aš labai prašyčiau leisti jūsų berniukui būti prie jos! Jis visada toks mielas, ir aš manau, kad tai ją gerai veiks. Jis galėtų su ja vaikščioti ir apskritai būti šalia jos. Aš neliksiu skolingas. Pasi-gailėkite mūsų, dviejų nelaimingų žmonių!

Palka gal užleistų mums savo kampilį, o pats miegotų su jumis kartu. Be to, mano žmona galėtų mums visiems skalbti, virti valgyti ir dirbti kitus namų ruošos darbus. Tą

ji puikiai atlieka ir čia. Jei aš žinosiu, kad berniukas su ja, tai mano širdyje bus taip, lyg Dievo angelas sargas atėjo pas mus. Vakar pranašo Izaijo knygoje radau tokius žodžius: „Ir mažas vaikas ves juos“.

Staiga pamačiau Palką prieš save. Aš jaučiu, kad jis – tas mažas vaikas, kuris ves mus pas Dievą. Ak, jei aš galėčiau taip tikėti, kaip jis!“

Skaitydamas laišką, Liška dažnai šluostėsi ašaras.

– Taip, tai tikrai taip: mažas vaikas ves juos; jis – tas vaikas.

Iš savo pusės Juriga džiaugėsi, kad galės būti naudingas Lesingui. Juk vietos užteks, tegul ji ateina, ir tepadedą gailestingas Dievas, kad Palkos buvimas padėtų sveikti.

O, kas būtų galėjęs berniukui anksčiau pranešti, kas jo laukia namie! Jis su viskuo būtų sutikęs, tik ne su tuo. Vadinasi, jis negalės daugiau grįžti pas savo mylimą kunigą.

Kaip stipriai jis pamilo jį, suprato tik dabar, kai senelis neleido jam grįžti. Jis pasakė, kad pirmadienį po pietų ateis dėdė Lesingas su žmona, ir jam reikės jai padėti, kol abu vyrai bus darbe. Jis privalės būti su ja namie, padėti jai, o jeigu ji eis rinkti grybų, tai turės ją lydėti.

Veltui Palka stengėsi įtikinti senelį, kad kunigui jo reikia, nes šis serga, ir nėra kam jį lydėti į kalnus. Be to, jis tik kelioms dienoms grįžtų į eigulio namus.

– Baik pagaliau man aiškinti apie savo kunigą! – sušuko ant jo senelis. – Tas kunigas tau visai svetimas žmogus, katalikas, o Lesingas iš mūsų, evangelikų. Ir tu jam privalai padėti. Tu vis tvirtini, kad Viešpats visada su tavimi ir viską girdi. Ir aš nežinau, ar patiktų jam tai, jog tu nenori pagelbėti tokiam nelaimingam žmogui kaip Lesingas.

Pirmadienio rytą nueisi pas eigulį ir perspėsi, kad daugiau nebeateisi, o dabar prašau nutilti!

Palka paėmė ąsotį, norėdamas atnešti vandens. Atėjęs prie šaltinio, parkrito ant žolės ir gailiai pravirko. Pasi-rėmęs galvą rankomis, jis kalbėjosi pats su savimi: „Nejaugi aš turiu visiems patarnauti? Dėdė savo žmoną juk galėtų palikti namie. Kodėl jis vežasi ją su savimi? Ir dabar aš Tavęs, Viešpatie Jėzau, taip pat negaliu priimti pas save. Ir Morta nebūtų galėjusi priimti Tavęs, jei iš jos būtų atėmę namus. Dabar aš netekau savo kampilio, jame apsigyvens dėdė su teta – ir aš vėl turiu grįžti pas senelį! Aš su tuo nesutinku! Jau tada geriau aš su Dunojum miegosiu lauke. Ir dar, senelis sako, kad kunigas man svetimas žmogus, bet tai netiesa! Ar dėdė Lesingas mūsų giminaitis? Ne. Kas iš to, kad jis gyvena pas senelį ir su juo kartu dirba? Bet ir senelis man juk netikras senelis; aš čia vienas tarp visai svetimų man žmonių!

Ir berniukas vėl pravirko.

– Ko tu, Palka, taip raudi? – pasigirdo už jo senelio balsas.

Bet berniukas nesileido raminamas.

– Juk aš visiškai neturiu artimųjų ir visą laiką klajoju tarp svetimų žmonių! – atsakė jis verkdamas.

Jurigai pagailo berniuko.

– Nusiramink, – tarė jis švelniai. – Prisėsk truputį, aš noriu kai ką pasakyti. – Meilus balsas nuramino mažą susijaudinusią širdelę. Berniukas pakluso ir atsisėdo greta senelio.

– Kodėl tu taip sielvartauji, kad aš neleidžiu tau grįžti pas kunigą? Juk jis turtingas ir už savo pinigus gali rasti kitą palydovą. Atvirksčiai, Lesingas – žmogus vargšas ir,

be to, labai nelaimingas. Mes juk skaitėme šventoje knygoje, kad Išgelbėtojas gailėjosi nelaimingų ir visada jiems padėdavo – o tu nenori padėti Lesingui. To aš iš tavęs nelaukiau!

– O kodėl jūs dėdę Lesingą laikote nelaimingu žmogumi, juk jis viską turi! – nedrąsiai paprieštaravo Palka. Jis jautė, kad pasielgė neteisingai, taip nedarytų Jėzus.

– Aš galiu tau apie tai papasakoti, bet tu turi man duoti žodį, kad apie tai niekam neprasitarsi – nei Liškai, nei Lesingui.

– O, aš niekam nepasakysiu, seneli, – berniukas padėjo savo rankutę į seną pūslėtą senio ranką.

– Na, tada klausyk: dėdė Lesingas taip pat turėjo mažą sūnelį, bet jis dingo. Jo žmona dėl to taip gedėjo, kad neteko sveiko proto. Ji vis veržiasi ieškoti savojo vaiko. Todėl dėdė Lesingas vežasi ją su savimi, kad ji viena, išėjusi iš namų, nepasiklystų. Ji ir čia ieškos savo berniuko, ir todėl tu visada privalai ją lydėti.

– Ir padėsiu ieškoti vaiko! – sušuko berniukas pašokdamas. Ant jo mažyčių skruostelių dar matėsi ašaros, bet akys blizgėjo iš džiaugsmo ir noro dirbti.

Juriga buvo patenkintas, kad jam pavyko įtikinti berniuką. Dabar Palka su ligone galės ieškoti paklydusio vaiko. Juriga žinojo, kad Palka daugiau neis pas kunigą, o liks namie.

– Bet neužmiršk, – priminė jam senelis, – kad tu negali nei prie Lesingo, nei prie ko kito užsiminti apie vaiką.

– Bet su teta aš galėsiu apie jį šnekėti?

– Taip, su ja galėsi.

– Tai buvo berniukas? Ar didelis? Aš privalau žinoti, kad pažinčiau jį, jei kur pamatyčiau.

– Jis buvo visai mažytis, vienais marškinėliais.

– Vargšas vaikas! – sušuko užjausdamas Palka.

Taip bešnekėdami jie priėjo trobą. Berniukas visai nepastebėjo, kad senelis neša ašotį, tiek visa, ką išgirdo, užvaldė jo širdį ir protą. Jis padėjo seneliui paruošti didelius patalus.

– Seneli, ar tiesa, kad mes ir čia galėsime priimti Viešpatį Jėzų?

– Žinoma, mano sūnau, kaip mes Jo negalėsime priimti? Juk Jam priklauso visa mūsų troba!

– O, kaip aš džiaugiuosi!

Suprantama, kitą rytą jis turėjo eiti į eigulio namus perspėti, ka jis daugiau neateis, ir jo širdelė labai liūdėjo, ypač todėl, kad negalės net atsisveikinti su kunigu.

Bet koks jis buvo laimingas, kai pas eigulį rado kunigą, aplenkusį jį. Pamatęs berniuką, jis maloniai su juo pasisveikino.

– Sveikas, Palka! Šiandien aš atsikėliau anksčiau nei paprastai, ir tu atėjai vėliau už mane.

– O, aš ne todėl atėjau, kad lydėčiau jus, – atsakė berniukas pro ašaras. – Senelis lenkiasi jums ir liepia pasakyti, kad jūs rastumėte kitą berniuką, nes aš reikalingas jam namie. Jis pasakė, kad toks ponas, kaip jūs, už pinigus visada rasite kitą.

– Kito tokio Palkos aš už pinigus nerasiu, – tarė kunigas, glostydamas berniukui galvą. – O kam jam tavęs prireikė? Galbūt aš jį perkalbėsiu, jei pats nueisiu pas jį; aš juk galiu čia likti iki trečiadienio.

– Ne, tai naudos neatneš, – sunkiai atsiduso Palka. Jis nusišluostė ašaras ir trumpai apsakė, kodėl reikalingas namie ir ką jam reikės prižiūrėti. Jis dar pridūrė, koks

nelaimingas jautėsi, tik išgirdęs šią žinią. – Dabar aš noriu senelį nuraminti, bet bijau, ar neužgavau kuo nors Viešpaties Jėzaus?

Kunigas prisėdo ant nukirsto medžio, o Palka, kaip visada, nusileido ant žolės prie jo kojų ir priglaudė galvą prie kunigo kelių.

– Ar neįzeidei tu Jo? Ne, atvirksčiai. Jis turbūt stebėjosi tavimi! – atsakė kunigas.

– Stebėjosi? Kuo gi?

– Na, juk tu visai neseniai žadėjai Jam tarnauti. Jis pamanė, kad tavo sprendimas rimtas ir priėmė tave. Jei tu tarnautum man, tai turėtum eiti, kur aš pasiųsčiau, ir daryti tai, ką liepčiau.

– O, su koku džiaugsmu aš pildyčiau jūsų įsakymus, bet dar mieliau Jėzaus paliepinus!

– Matai, Palka, Jis man ir tau sako: „Pasiimk savo kryžių ir sek paskui Mane“. Jis mieliau būtų likęs su Savo mokiniais, kuriuos taip mylėjo, bet Jo Dangiškasis Tėvas Jam pasakė: „Imk šitą sunkų kryžių ant Savo pečių ir nešk jį ant Golgotos, ir leiskis ten ant jo nukryžiuojamas!“ Ir ką gi Jis padarė? – Jis pakluso.

– Vadinasi, jūs manote, kad Viešpats Jėzus pasiuntė man tai ir liepia palikti jus ir tarnauti tetai? Tai mano kryžius?

– Taip, mano vaike, aš taip manau. Pasiimk jį mielai ant savo pečių. Viešpats turbūt žino, kam Jis tau siunčia šį žmogų, kaip Jis žinojo, kam Jis tave pas mane pasiūtė, kad man tarnautum!

– Tai aš tikrai tarnausiu Jam?

– Žinoma, tu būsi Jo mažas tarnas.

– O, galbūt Jis man tada padės rasti jos mažąjį berniuką! – džiugiai sušuko Palka.

– Kokį berniuką?

– O, aš apie tai nedrįstu niekam prasitarti – nei Liškai, nei Lesingui, taip man prisakė senelis. Bet jūsų jis nepaminėjo ir manau, kad jums galiu papasakoti.

Palka viską apsakė kunigui ir stebėjosi, kodėl šis nieko neatsako ir tik kažkaip keistai į jį žvilgčioja.

– Kiek tau buvo metų, kai motina Ana rado tave? – paklausė kunigas po trumpos pertraukos.

– Ji sakė, jog man buvo maždaug pusantrų metų.

– O dingęs Lesingo vaikas taip pat buvo berniukas?

– Taip, bet visai mažytis, vienas marškinėliais.

– Viešpaties keliai nežinomi! Aš manau, kad Viešpats Jėzus padės tau rasti nelaimingos moters vaiką. Tarnauk jai stropiai, ir kada nors dėkosi Viešpačiui, kad Jis tau leido tai daryti!

Berniuko širdyje buvo neįprastai sunku. Jis trumpam užsidengė veidą rankomis ir tylėjo. Paskui pasisuko į savo šeimininką.

– Aš toks nuliūdęs.

– Nuliūdęs? Ko?

– Nes nesupratau, kad Viešpats šaukia mane ir kad nenorėjau Jam paklusti.

– Na, tu pagalvojai taip pat, kaip ir mes, suaugę, dažnai galvojame. Mes žadam tarnauti Viešpačiui, bet kada Jis mus siunčia ten, kur mes nenorime, mes nelinkę Jo klausyti. Mes užmirštam Jo žodžius: „Atsižadėk savęs ir eik paskui Mane!“ Bet dabar neliūdėk, mano vaike, tai tau nepadės. Išpažink Viešpačiui savo nepaklausymą ir prašyk atleidimo, ir Jis atleis tau, o tada tarnauk Jam, būdamas prie tetos, taip pat ištikimai, kaip tarnavai Jam – prie manęs!

To nereikėjo Palkai sakyti du kartus, nes jis tučtuojau nusiramino, išpažino viską Jėzui ir su ašaromis akyse pažadėjo Jam ištikimai tarnauti. Pasimeldė ir kunigas, kad Viešpats padėtų Palkai, o taip pat Lesingui su žmona ateiti prie Jo, kaip jis pats atėjo.

Tada kunigas pabučiavo Palką, nušluostė jo ašaras ir pasakė:

– Nesirūpink, mes liksime geri draugai, juk mes vieno šeimininko tarnai. Jei būsi kaime, aplankyk mane. Tavo Naujajį Testamentą gražinsiu, jis tau dar pravers. Namie aš turiu pilną Bibliją ir žadu užsisakyti dar daugiau Biblijų.

Kunigas ištraukė iš kišenės brangią knygą, jausmingai ją pabučiavo ir ištiesė savo mažam draugui:

– O, jei ji visur pasiektų tai, ką padarė su mano siela! – pasakė jis su ašaromis.

Jie kartu grįžo į eigulio namus. Palka atsisveikino su eiguliu ir jo žmona, kuriems nepatiko, kad senelis norėjo Palką pasilikti namie. Bet kunigas juos nuramino, sakydamas, jog jis dabar ir pats žino visus takelius ir todėl tris dienas pavaikštines vienas.

Eigulio žmona padovanojo Palkai mažą švilpuką pasišaukti Dunoju ir blizgančią kroną (austrišką monetą). Be to, ji davė jam tokį ryšulį su visokiomis gėrybėmis, jog Palka vos jį panešė.

– Jeigu eisi pro šalį, užsuk pas mus, – tarė ji, – net ir tada, kai neturėsi ko parduoti.

Palka mielai pažadėjo.

Kunigas palydėjo jį iki trobos. Jis atėjo padėkoti seneliui ir padovanojo jam naują auksinę monetą.

Senelis nesistebėjo, kad Palka taip pamilo kunigą. Jis tikrai buvo kaip reta geras žmogus. Senelis manė, kad

kunigas duos Palkai dvi kronas už jo tarnybą, bet jis davė jam dešimt ir dar dešimt seneliui berniuko auklėjimui.

Kai kunigas išėjo, Juriga atrišo ryšulį, įduotą eigulio žmonos.

– Paklausyk, sūneli! Tu, matau, gerai tarnavai. Teatlygina Viešpats gerąją moteriškę, kad ji neužmiršo mūsų!

– Ar tiesa, seneli, kad dabar jums nebereikia manimi rūpintis, dabar aš pats galiu kai ką jums uždirbti!

– Žinoma, mano sūneli! Už tas dešimt kronų aš galėsiu nusipirkti žiemai naujus aulinius batus. Aš jau seniai galvą laužiau, kur man gauti pinigų – ir štai jie! Tiesą sako Šventas Raštas: „Jūs pirmiausia ieškokite Dievo karalystės ir Jo teisybės, o visa kita bus jums pridėta“. Panašu į tai, kad Dievas įsakė šitai dovanai lyg iš dangaus nukristi. Na, dabar galima mums abiem žiemai apsirūpinti reikalingiausiais daiktais. O valgio, atnešto iš eigulio, mums užteks dviem savaitėm. Taip, Biblijoje ne veltui parašyta, kad „Dievas yra meilė“.

LESINGO ŽMONA

Senasis Juriga nemanė, kad gyvenimas po vienu stogu su jaunojo draugo sergančia žmona bus lengvas. Bet iš meilės Lesingui jis buvo pasiryžęs kęsti ir kai kuriuos nepatogumus, kad tik jam būtų galima padėti. Tačiau viskas klostėsi taip gerai, kaip jis ir įsivaizduoti negalėjo.

Lesingas su žmona atėjo vakarop. Jie abu buvo pavargę ir su dėkingumu pavalgė vakarienei pasiūlytos jiems sriubos. Paskui iš atsineštų su savimi antklodžių ir pagalvių jie pasitaisė sau lovą ir atsigulė poilsio.

Tik kitą rytą Juriga galėjo artimiau susipažinti su jaunąja moterimi.

– Vargšė, nelaiminga moteris, – galvojo jis užjausdamas, – kokia dar jauna, jai pačiai ne daugiau kaip 26 metai, ir tokia graži! Bet į ką ji panaši, ką ji man primena? Dievas žino, kaip mes čia su ja gyvensime!

Kol kas ji jiems netrukdė. Ankstų rytą ji išvirė jiems skanią sriubą ir pavaišino Jurigą ir Palką atsineštu pyragu. Teko ir Dunojui, kuris susižavėjęs šokinėjo apie juos. Palkai ji atnešė ir riešutų. O kada Lesingas perdavė jam jo naują kostiumą ir kepurę, ji padėjo jam apsirengti. Berniukas iš pirmo žvilgsnio jai labai patiko. Su suaugusiais ji beveik nekalbėjo, bet kai tik liko dviese su Palka, pradėjo su juo šnekėti. Jos balsas buvo malonus, tiesa, kiek liūdnas, panašus į beržo šlamėjimą.

Kai atėjo Liška, ir jis gavo gabalėlį pyrago. Ji mielai atsakinėjo į Liškos klausimus, bet, žiūrėdamas į ją, tas negalėjo sulaikyti ašarų.

– Tu gerai padarei, sūnau, pasiėmęs ją su savimi, – pasakė Juriga Lesingui po savaitės. – Tu buvai teisingas, kad berniukas jai patiks.

– Kam jis nepatiktų? – atsakė Lesingas.

Dabar jie galėjo ramiai vykti į savo darbą, nebijodami, kad jauna moteris nuobodžiaus. Tam jai neliko laiko. Ji išskalbė visus nešvarius skalbinius, kokius tik rado jų troboje. Ji virė jiems valgyti, tvarkė trobą, pjaustė ir džiovino grybus, surinktus kartu su Palka. O jei neturėjo kito darbo,

ji siuvo ar lopė. Net Liškai ji pataisė marškinius, paskui ką nors siuvinėjo.

Palka labai stropiai jai stengėsi padėti. Jis jai pasakodavo ir apie savo „saulės šalį“. Iš karto kitą dieną jis ją ten nuvedė. Jis parodė jai savo knygą ir mokė ją dėlioti žodžius. Ji mielai klausė berniuko. Bet kartais ji paskėsdavo liūdnose savo mintyse.

Palka atspėjo, kad ji galvoja apie savo berniuką. Su kiekviena diena jis vis labiau ją mylėjo. Kai jie vaikščiodavo kartu, tai laikydavosi susikibę už rankų, kaip maži vaikai.

Kartą, kai ji vėl sėdėjo susimąsčiusi, Palka netikėtai priglaudė savo galvą prie jos pečių.

– Tetule, – tarė jis, – jūs turbūt liūдите savo vaiko, ne-liūdėkite, mes jį rasime. Aš jau to prašiau Viešpaties Jėzaus, ir Jis mums padės.

Sujaudinta jo žodžių, ji pažiūrėjo į jį ir apkabino. Skarelė nusmuko nuo jos galvos, ir saulės spinduliai apšvietė abu gražius veidus, panašius vienas į kitą kaip du vandens lašai.

– Tu man jį surasi, Palka?

– Būtinai, teta, mes rasime jį, tik jūs man turite pasakyti, kaip jis atrodo?

– Toks, kaip tu, tik mažytis.

– O jis jau mokėjo vaikščioti? – tęsė Palka, apkabinęs tetą savo mažomis rankytėmis. Kaip seniai jis nežinojo motinos glamonių!

– Taip, kai aš jį laikydavau už rankos, eidavo šalia manęs, ir pats vienas jau truputį paeidavo.

– O kuo vardu buvo jūsų berniukas?

– Miška.

– Na, kai mes eisime jo ieškoti, šauksime: Miška, Miš-

ka! Geriau jūs jį šauksite, nes manęs jis gali išsigąsti, juk jis dar mažytis. Tetule, – paklausė jis, išsilaisvindamas iš jaunos moters glėbio, – kada jūs praradote savo sūnų?

– Kada? – sumišusi pasižiūrėjo į jį. – To aš, Palka, nežinau. Man taip keista. Galva man dažnai skauda, ir tada aš nieko nežinau. Bet čia, kalnuose, man geriau. Čia man širdžiai lengviau, negu pas mus namie.

– Žinote, jūs galėtumėte pas mus visai pasilikti. Žiemą mes būtume apačioje, kaime. Mūsų name užtektų vietos visiems. Mes ten turime didelę trobą, virtuvę ir kamara, ir, manau, gerai sugyventume.

– Aš mielai likčiau su tavimi.

Berniuko akyse pasirodė ašaros. Jis jautė, kad jį myli.

– Aš jus labai myliu, nors iš pradžių nenorėjau ateiti jums tarnauti, nes turėjau palikti kuniga. Jis mane daug ko išmokė, ir aš mielai jam tarnavau. Bet aš jums gerai padėdu, ar ne? Ir manau, Mano Viešpats bus manimi patenkin-tas. Ir jei tai mano kryžius, tai jis visai nesunkus. Bet mes kalbėjome apie jūsų berniuką.

– Ak, taip! Namie žmonės kalba, kad jį turbūt sudraskė žvėrys. Bet aš tuo netikiu, – atsakė ji, nuleisdama galvą. – Aš tvirtai žinau, kad jis gyvas, ir todėl aš privalau jo ieškoti. Aš netikiu, kad jį sudraskė!

– Ir netikėkite, – guodė ją Palka, – taip tik šneka. Kai aš buvau mažytis, mano mama mane irgi rado kalnuose kitoje Vagtalio pusėje, kur aš buvau pasiklydęs. Bet Viešpats Jėzus išsaugojo mane, ir joks žvėris manęs nepalietė. Jį Patį piktas Erodas taip pat norėjo užmušti, bet Marija su Juozapu išvežė Jį.

– Vadinasi, tavo mamytė tave rado? – sušuko ji. – Kaip tai nutiko?

– Jei jūs norite, papasakosiu viską smulkiai. Mamytė rinko grybus. Ji išgirdo vaiko verksmą, nuėjo į tą pusę, iš kur buvo girdėti balsas, ir rado mažą vaiką. Jis buvo vienais marškinėliais, basas ir prašė gerti. Ji jam davė vandens ir duonos. Ir kadangi ji nežinojo, kieno tai vaikas, tai parnešė namo ir apie savo radinį pranešė į valsčių. Bet niekas neat-sišaukė. Tada ji priėmė mane vardan Dievo, kaip ir Juriga paskui. Bet teta, – šūktelėjo jis, – gal ir jūsų Mišką kas nors rado ir pasiėmė, ir mes veltui kalnuose jo ieškosime?

Moteris atsistojo, susiėmė rankomis galvą ir susimąsčiusi pati sau pusbalsiu pratarė: „Kas žino, kur jis dabar“.

– Nesijaudinkite, – ramino Palka nelaimingąją, – Viešpats turbūt žino, kur jis. Prašysime Jo, kad Jis padėtų mums jį rasti. Dabar kalnuose galima sutikti daug moterų. Klausime kiekvienos, ar nerado kuri iš jų berniuko. Ir gal mums pasiseks sutikti tą, kuri jį rado.

Nuo tos dienos Lesingo žmona ir Palka kiekvieną dieną kalbėjo apie savąjį Mišką. Palka išmokė ją, kaip ji turi prašyti Viešpaties Jėzaus, kad Jis jai pasakytų, kur jos berniukas. Ji tikėjo, kad sūnus gyvas ir kad ji jį ras. Nuo to laiko ji tapo šnekesnė ir jos anksčiau išblyškusių skruostus ėmė puošti raudonis.

Juriga dažnai mąstė, į ką ji taip panaši. Visi jie, esant jai, jautėsi gerai ir, norėdami ją nudžiuginti, dirbo visa, ką beįmanydami.

Pats Lesingas nežinojo, kaip jai įtikti. Pirma ji kažkaip vengė jo, bet dabar ji taip nesiėlgė. Kada jis, būdavo, parneša iš miško drebulių trinką ir, suskaldęs ją, sėdasi pjaustyti šaukštų, tai ji su siuviniu rankose sėsdavosi greta jo ir žiūrėdavo kartais į jį taip maloniai ir švelniai, kad jis iš džiaugsmo nerasdavo sau vietos.

Kai jis garsiai skaitydavo Naująjį Testamentą, ji paprastai sėsdavosi arčiau jo ir įdėmiai klausydavosi.

Lesingas jau pradėjo tikėti, kad Dievas gailestingas nusidėjėliams. Jis išmoko prašyti Viešpatį Jėzų, kad Jis išgydytų jo mylimą žmoną.

Palka papasakojo jam, kad kunigas, skaitydamas kai kurias šventos knygos vietas, jau rado kelią į tikrąją „saulės šalį“.

Lesingas irgi troško jį rasti, bet jis nenorėjo ir negalėjo eiti ten vienas, be savo žmonos. Kaip Dievas jį priimtų ten, jei jo žmona liktų tokia nelaiminga ir negalėtų tikėti Kristumi. Juk dėl jo kaltės jai aptemo protas.

Kadangi jie nežinojo, kad Palka vienas skaitė „saulės šalyje“, tai nusprendė skaityti šventą knygą nuo pradžių, eilutę po eilutės ir pradėjo ją suprasti geriau. Pasitaikė kelios lietingos dienos, kai jie negalėjo dirbti. Bet, beskaitydami knygą, jie net nepastebėjo, kaip greitai praėjo laikas.

Liška dabar užsisėdėdavo pas juos ir grįždavo namo tik pernaktoti. Kai kada su juo eidavo ir Palka, ir tada jie iki vėlyvos nakties šnekėdavo apie tai, ką perskaitė.

Lesingas su kiekviena diena vis stipriau norėjo pažinti išgelbėjimo kelią. Jis meldė Dievą, kad ir jo žmona ateitų į šį kelią. Rasti savo vaiką jis nebesitikėjo. Jis tikėjo, kad sūnus jau yra amžinoje „saulės šalyje“, ir norėjo jį ten sutikti.

KUNIGO NAMUOSE

Nors jie visi kartu gyveno taikiai ir gerai, berniukui kažko trūko. Kartais jis taip ilgėdavosi kunigo, kad turėdavo kartoti: „Viešpatie Jėzau, aš juk noriu nuolankiai nešti savo kryžių, bet vis dėlto jis labai sunkus!“

Jo mažytė širdelė jautė, kad čia nebuvo nei vieno, kas galėtų jį visiškai suprasti, o kunigas, be abejonės, jį suprastų. Per visą tą laiką jam nebuvo progos nueiti į kaimą. Pirmą sekmadienį lijo, kitą – senelis su dėde Lesingu ir dėde Liška ėjo į bažnyčią. Kai jie po pietų grįžo, Palka paprašė leidimo aplankyti eigulį. Atsidėkodamas už dovanas, jis norėjo jo žmonai nunešti grybų, surinktų praėjusį vakarą. Jis pasišaukė su savimi Dunojų, ir jie greitai nubėgo.

Berniuko širdelė plakė kaip paukščiuko, ištrūkusio į laisvę, ir Dunojus džiaugėsi kartu.

„Dabar aš pagaliau sužinosiu, kaip gyvena kunigas“, – linksmi mąstė Palka. Keliu eidamas, jis dainavo dainelę, kurią jį išmokė teta. Eigulio namus jis pasiekė greitai ir rado namie vien tik jo žmoną.

– Senelis perduoda jums linkėjimus, aš atnešiau jums skarelę, į kurią buvo sudėti daiktai, ir atsidėkodamas už juos – šiek tiek grybų.

– Oi, kokie nuostabūs grybai! Kur tu jų dar radai? Nusilenk nuo manęs seneliui ir pasakyk, kad aš jam labai dėkinga. Prisėsk trumpam ir išgerk kavos. Aš namie viena, ir man bus linksmiau. Tu turbūt vis tiek niekur neskubi?

– Ne, – atsakė Palka. Jis džiaugėsi, kad galės išklaudyti apie kunigą. Pašnekėjęs su eigulio žmona apie šį bei tą, jis maldaujamai pažvelgė į ją:

– Prašau pasakyti, kaip jaučiasi ponas kunigas?

– Mūsų kunigas? Gerai, mano vaike. Tik jis dabar kažkoks keistas, – palingavus galva, atsakė ji.

– Kuo gi?

– Na, šį sekmadienį, kaip ir praėjusį, jis pamokslavo kaip niekada! – eigulio žmona kalbėjo su Palka kaip su lygiu turbūt todėl, kad jis atidžiai ir rimtai klausėsi.

– Na taip, kai aš buvau pas jį tą sekmadienio rytą, jis man sakė, kad pasakys tokį pamokslą, kaip niekada anksčiau. Ir tai todėl, kad jis dabar rado kelią į tikrą „saulės šalį“, kur amžina šviesa.

– Vadinasi, jis su tavimi apie tai kalbėjo? Taip, jis mums tą sekmadienį pasakė tokius keistus žodžius. Jei tu nebūtum su juo praleidęs dvi savaites, aš tau apie tai nepasakočiau, juk tu dar vaikas. Jis sakė, kad iki šiol nesirūpino mumis, kaip tikras piemuo, kad jis iki šiol pats neišgyveno gimimo iš aukščiau ir nežinojo, ar jam atleistos jo nuodėmės. Jis lyg kalbėjo, kad žinojo apie Viešpatį Jėzų, bet lyg pats nebuvo priėmęs Jo į savo širdį. Po to jis sakė, kad kiekvienas iš mūsų privalo priimti pas save Viešpatį Jėzų ir kad dabar jis pasiruošęs nurodyti tikrą kelią pas Viešpatį ir vesti mus pas Jį, nes jis pats gavo šią malonę, ir Dievas priėmė jį savo vaiku.

Aš viską galiu papasakoti, kaip buvo, mano berniuk, nes to pamokslo aš niekada neužmiršiu, kaip ir šiandieninio. Aš vos sulaukiau šiandien dienos, nes norėjau sužinoti, kaip jis mums nurodys kelią pas Dievą. Jis kalbėjo, koks didis ir šventas Dievas ir kokie mes nuodėmingi.

Paskui jis sakė, kad mūsų laukia amžina žūtis, jei mes nesikreipsime į Dievą ir neateisime pas Jėzų Kristų.

Bažnyčioje buvo taip tylu, kad buvo galima išgirsti adatą krentant; niekas nesnaudė, visi klausė kuo atidžiausiai. Aš net nemoku perduoti tau – buvo taip, lyg tai ne mūsų kunigas, tokie keisti jo žodžiai.

Po pamaldų žmonės gatvėje susirinko ir stoviniavo būriais: visi buvo susijaudinę, lyg jau atėjo didžioji baisi teismo diena, apie kurią jis ką tik šnekėjo. Pamoksle jis užsiminė apie vieną knygutę, kurią skaitydamas, jis rado kelią pas Dievą ir Kristų. Kas ten parašyta, aš aiškiai nesu-pratau, tik įsiminiau, kad ją reikia skaityti eilutę po eilutės.

– Štai ta knyga, – tarė Palka, išsitraukdamas ją iš užančio.

– Vadinasi, šita knyga pas tave? – paklausė apstulbinta eigulio žmona. Ji skubiai susirado savo akinius ir, kai Palka atvertė pirmą puslapį, perskaitė: „Skaityk įdėmiai, eilutę po eilutės“. – Kur tu gavai šią knygą? Ar ją tau davė mūsų kunigas?

Berniukas ir jai papasakojo, kur ir kaip rado knygą. Moteris stebėdamasi jo klausėsi. Palka papasakojo jai ir apie tai, kaip jie kartu su kunigu skaitė ir abu priėmė Viešpatį Jėzų, kaip kažkada Marija, ir Šventą Dvasią taip pat, kaip ramos lašelis – saulę.

– O, vaike, tu kalbi kaip koks šventasis ar dvylikametis Jėzus bažnyčioje! – nustebusi sušuko eigulio žmona. – Ar negalėtum man palikti tą knygą?

Palka trumpam susimąstė.

– Aš jums mielai ją palikčiau, bet pats dar jos neperskaičiau iki galo. Tiesa, dėdė Lesingas atnešė iš namų pilną Bibliją ir dabar skaito iš jos garsiai. Bet aš skaitau atskirai,

kai nueinu į savo „saulės šalį“. O kada mes su teta renkame uogas, tai aš jai skaitau garsiai. Didelę knygą imti su savimi negaliu, nes joje taip gerai nesusigaudau, kaip savojoje.

– Štai ką mes padarysim! – netikėtai tarė jis. – Kai ponas kunigas gražino man šią knygą, jis pasakė, kad užsakys daugiau tokių pat. Vadinasi, šių knygų dar yra.

– Ar jis taip kalbėjo? – nudžiugusi paklausė moteris. – Žinai, Palka, senelis ant tavęs nesupyks, jei tu šiandien grįši kiek vėliau. Šiandien juk sekmadienis, ir jis apsieis be tavęs. Aš noriu kai ką pasiųsti kunigui. Ar negalėtum jam tai nunešti ir paprašyti, kad gautų man tokią knygą? Aš sumokėsiu, kiek ji kainuotų. Ar sutinki?

– Kodėl gi ne? Aš juk tada pasimatysiu su kunigu! – šūktelėjo jis linksmai.

Berniukas matė, kaip eigulio žmona dėjo į krepšį porą balandžių, keletą kiaušinių, dalį Palkos surinktų grybų, gabalėlį avies sūrio ir šviežio sviesto.

– Nunešk tai ir pasakyk, kad aš jam žemai lenkiuosi. Pasakyk kunigui, kad aš negaliu užmiršti jo pamokslo. Tegul jis pasimeldžia už mane, kad ir aš rasčiau kelią pas Dievą ir nepražūčiau amžinai. Jei jis mane pasiųstų net į tolimus kraštus melstis, aš eičiau. Galiu užsakyti ir mišias, kad tik nepražūčiau.

Apie šiuos žodžius berniukas mąstė visą kelią.

„Kaip ji visa tai įsivaizduoja? Viešpats juk aiškiai pasakė: „Ateikite pas Mane!“ Morta juk niekur nekeliavo, ir pinigų jai nereikėjo mokėti, ji tik priėmė Viešpatį Jėzų. Eigulio žmona turbūt nežino pasakojimo apie varinį žaltį dykumoje, kaip ir aš anksčiau nežinojau. Ar tas pasakojimas apie izraelitus Egipte, kurie nenumirė todėl, kad

vietoj jų buvo nužudytas ėriukas. Ir Tu, Viešpatie Jėzau, esi tas Dievo Avinėlis, kuris numirė ant kryžiaus už mūsų nuodėmes! O, kaip gaila, kad aš jai nepapasakojau apie tai. Bet jei neužmiršiu, tai sugrižęs papasakosiu apie viską. O kai ji turės šventąją knygą, tai viską sužinos. Dabar aš jai palikau savo knygą, tegul truputį paskaito. Tik gaila, kad apie tai nekalbama pačioje pradžioje! Bet juk ją reikia skaityti eilutę po eilutės, ir tada ji ras!“

Berniukas greit nusigavo iki kunigo namo. Priemenėje jį sutiko tarnaitė.

– Kunigas trumpam prigulė, – pasakė ji. – Kito aš neišleisčiau, bet apie tave jis sakė, kad visada praleisčiau pas jį. Parodyk kunigui, ką turi krepšyje, o paskui perduok ekonomei.

Berniukas tyliai įžengė į kunigo kambarį. Kunigas gulėjo ant sofos ir, berniukui įėjus, atmerkė akis.

– Sveikas, Palka! Pagaliau tu atėjai! – ištiesė jis jam savo rankas. – Aš jau pradėjau galvoti, kad tu mane visai užmiršai. Na, neverk! Aš juk žinau, kad tu mielai būtum atėjęs mane aplankyti.

– Su koku džiaugsmu!

Palka nusišluostė ašaras ir padėjo pintinę ant stalo. Paskui jis atsiklaupė ant kelių prie sofos ir padarė tai, ko niekad anksčiau dar nedarė, – jis apkabino kunigą, kaip prisiglausdavo prie tetos, ir prispaudė savo mažą nudegusį veidelį prie balto kunigo skruosto.

Vienišą kunigą tas netikėtas, neapsimestas vaikiškos meilės pasireiškimas taip sujaudino, kad jis prisitraukė berniuką prie savo krūtinės ir pabučiavo jo baltą kaktą.

– Kodėl jūs gulite? Jūs pavargote ar sergate? – paklausė susirūpinęs berniukas.

– Taip, aš kiek pavargau, Palka, ir man maudžia krūtine ir šoną, todėl man sunku kvėpuoti. Kitiems aš apie tai nekalbėjau, aš tau sakau todėl, kad tu kartu su manimi prašei Viešpatį Jėzų, kad jis mane išgydytų.

– Tada paprašysime Jo dabar, o paskui aš apsakysiu viską, ko aš atėjau.

– Viešpatie Jėzau, mano gerasis, brangusis Jėzau, – meldėsi berniukas, – aš žinau, kad Tu esi su mumis! Pasiųsk išgijimą brangiam kunigui! Juk Tu žinai, kad jis serga ir todėl negali sakyti pamokslų ir dirbti kito darbo, o juk jis privalo žmonėms, taip pat ir eigulio žmonai, kalbėti apie Tavo kelią!

– Jei Tu, kaip Dievo Sūnus, pakėlei visų žmonių kančias, ir mano taip pat, – pridūrė kunigas, – tai dėl Tavo pažado išgirsti, jei du ar trys sutiks ko prašyti – panaikink tą ligą! Aš taip mielai dirbčiau dar ir kalbėčiau kitiems apie tą šviesą, kurią Tu pasiuntei man pačiam! Tavo žmonės žūsta tamsoje! Daugelį metų aš buvau aklųjų aklasis vadas, samdomas piemuo, kuris nėjo priekyje bandos. Leisk man atitaisyti nors dalį nueito kelio. Aš dar jaunas: gyvenimas priešaky! Jei Tu mane išgydysi, tai prižadu visą likusį savo gyvenimą paskirti Tau vienam! Amen!

Kambaryje buvo tylu kaip bažnyčioje. Pagaliau Palka nutraukė tylą sūksniu:

– Jis išgirdo mūsų maldą ir padarė taip, kaip mes Jo prašėme!

– Aš tuo tikiu, Palka, tik nenustok melstis už mane. Juk tu žinai, kad mes abu esame vieno Viešpaties tarnai, tai padėkime vienas kitam.

– Jums jau kiek geriau, ar tiesa?

– Taip, kai tu atėjai, man palengvėjo. Žinai, Palka, aš, kaip ir tu, neturiu nieko iš artimųjų. Ir kai vienišas gulėjau, mano širdį buvo užgulęs ilgesys.

– Argi jūs taip pat neturite nei tėvo, nei mamos?

– Jie jau seniai numirę.

– Ir jūs neturite nei vieno senelio, nei brolio, nei sesers?

– Aš turėjau daug brolių ir seserų, bet jie beveik visi mirė nuo džiovos.

– O ta ponija, kuri čia buvo, tai jūsų sesuo?

– Taip, ji viena išliko. Bet ji gyvena toli nuo čia ir turi savo šeimą. Ir ji negali ateiti ir slaugyti manęs sergančio.

– O ta senutė, kuri gyvena pas jus?

– Tai vyresnioji mano velionio tėvo sesuo. Iki tavo atėjimo aš jaučiausi toks apleistas, kaip Viešpats Jėzus Getsemanės sode. Dabar Jis pas mane atsiuntė tave, dėkui Jam už tai! Bet tu, rodos, kažką atsinešei?

– Taip, vos neužmiršau! – sušuko Palka. – Eigulio žmona siunčia jums truputį skanių valgių, kad jūs greičiau pasveiktumėt. Štai pora karvelių, keli kiaušiniai, sūris, kurį jūs taip mėgstate, truputį juodos duonos ir sviesto.

– Tiesa, Palka, tai skanūs daiktai. Aš nuo ryto dar nevalgiau, nes neturėjau laiko. Aš turėjau pasakyti du pamokslus, buvo vienos laidotuvės ir kiti reikalai. Bet dabar aš noriu valgyti. Atpjauk sau ir man gabalėlį duonos ir padėk ant stalo sviestą ir sūrį.

Jie atsisėdo už stalo. Kunigas valgė mažai, daugiau vaišino berniuką. Dunojus irgi gavo savo dalį.

Paskui kunigas paprašė berniuką nunešti krepšį į virtuvę ir pasakyti senutei, kad jį iškraustyti.

Palka įvykdė eigulio žmonos prašymą ir papasakojo viską, ką ji jam sakė. Palka net neįsivaizdavo, kaip tuo

nudžiugins kuniga. Jis atsistojo, lėtai priėjo prie stalo, ant kurio gulėjo kelios knygos, ir paėmė vieną jų.

– Ačiū Dievui! Aš jų gavau daug, bet neįtariau, kad taip greitai jų man prireiks.

Kunigas atsisėdo už stalo ir pirmame knygos puslapyje užrašė tuos pačius žodžius, kokius rado Palkos knygoje ir prirašė dar kelis. Paskui sudėjo rankas ir pasimeldė. Po kurio laiko įėjo senoji moteris. Ji nešėsi pintinę, bet ne tuščią.

– Aš įdėjau čia kai ką Palkai ir jo seneliui, – tarė ji kunigui. – Bet tu atro dai labai nuvargęs. Ar ne geriau tau būtų prigulti? – pasakė ji susirūpinusi ir paruošė lovą.

– Kiek vėliau, teta. Pirma, aš noriu truputį palydėti Palką. Jis jau turi eiti, nes iki namų toli.

Niekad išsiskyrimas neatrodė berniukui toks sunkus. Jis vos nepravirko.

– Jums leidus, aš mielai likčiau čia, – pasakė eidamas Palka, – juk jūs toks vienišas!

– Taip netinka daryti! Tavo senelis nežino, kur tu, ir rūpinsis, ir eigulio žmona taip pat. Eik namo, bet nebėk, kad nesukaistum ir nesusirgtum. Aš jau nusiraminau. Ir juk tu žinai, aš taip pat priėmiau į savo namus Viešpatį Jėzų. Aš tik todėl taip nuliūda u, kad nepagalvojau apie Jį pirma, bet dabar aš Jo neužmiršiu. Žinai ką, paprašyk senelį, kad jis ateitų ryt pas mane. Aš turiu su juo pasikalbėti vienu svarbiu reikalu, – pasakė kunigas atsisveikindamas.

Buvo jau tamsu, kai Palka grįžo. Senelis jau jo ieškojo. Jis jiems papasakojo, kur buvo, ir jie nepyko. Berniukas jautėsi pavargęs ir nuėjo miegoti.

– Ko kunigui prireikė iš manęs? – svarstė Juriga. – Kaip galvoji, Martynai?

– O, – atsakė niūriai Lesingas, – mano manymu, jis nori įkalbėti jus leisti Palką pas jį. Tokiems ponams visada kas nors šauna į galvą. Palka man sakė, kad kunigas gavo jo žodį, kad po jūsų mirties pas nieką neis tarnauti, kaip tik pas jį. Gal jis nori jūsų paklausti, ar nesutiksite paleisti jį dar gyvas būdamas, nes kito tokio berniuko jis neras. Bet aš prašau jūsų nė už ką nesutikti. Tiesa, tas berniukas man svetimas, ir aš jam, bet aš nežinau, kas su manimi nutiktų, jei jūs leistumėt jam išeiti ir jis nebegrižtų pas mus daugiau. Man atrodo, kad aš savo dingusio berniuko labiau nemylėčiau, kaip jo.

– Nesijaudink, – atsakė Juriga su ašaromis akyse, – aš to neleisiu. Ką aš pats be jo daryčiau? Aš dažnai galvoju, kad būtent jis atves mane pas Viešpatį. Ir tai būtų man atlyginimas už tai, kad aš jį priglaudžiau.

Lesingas jau ruošėsi išklaustyti Jurigą, ką jam pasakojo Palka, lydėdamas jį į kaimą. Namie jis dažnai apie tai galvojo, bet čia užmiršo. Tačiau pabudo jo žmona ir berniukas.

– Eime miegoti, – sušnabždėjo Juriga, – netrukdykime jiems.

MIŠKA

Kitą dieną ankstų rytą Juriga iškeliavo. Jis turėjo kaime ir kitų reikalų. Bet visų pirma nusprendė užėiti pas kunigą ir, jei Lesingo spėliojimai pasitvirtintų, atkalbėti kunigą nuo šio sumanymo.

Priemenėje jį sutiko apsiverkusi tarnaitė. Jurigai paklausus, kas nutiko, ji atsakė:

– Ponas kunigas šią naktį sunkiai susirgo.

– Ką tu kalbi? Dar vakar mano berniukas buvo pas jį!

– Tai Palka jūsų berniukas? Mūsų kunigas jį labai myli. Vakare jis palydėjo jį iki kalno papėdės. Kai jį vėliau sutikau sode, jis man pasakė, kad prašė jus ateiti pas jį šiandien, ir liepė man tuojau jus nuvesti pas jį. Bet dabar aš nežinau, ar galės jis jus priimti, reikia paklausti. Tik ką pas jį buvo gydytojas.

– O kas su juo taip netikėtai nutiko? – nustebęs paklausė Juriga.

– Naktį jam buvo stiprus skrandžio išsiliejimas; vargšė teta labai verkia. Ji sako, kad tai jų šeimos liga. Visi jo broliai ir seserys, išskyrus pačią vyriausią, jau mirė; atrodo, jis tai paveldėjo iš savo motinos.

Juriga palaukė koridoriuje, kol jį galės priimti. Pagaliau atėjo tarnaitė ir pasakė, kad kunigas nori su juo pakalbėti, bet kad tik jis ilgai neužtruktu.

„Ko jis nori iš manęs, kad, net taip sirgdamas, kviečia mane pas save?“ – galvojo Juriga, stovėdamas prie ligonio lovos ir laikydamas karštą jo ranką savoje.

– Gerai, kad jūs atējote, – pasakē kunigas silpnu balsu. Buvo matyti, kad jis sunkiai kalba. – Palka man pasakojo, kad jį rado Razgos dukra, taip pat ir tai, kad Lesingo žmona ieško savo dingusio berniuko. Paklauskite Lesingą, kada jie prarado savo vaiką, ir papasakokite jam, ką žinote apie Palką. Aš manau, kad Palka ir yra Lesingo sūnus. Neverskite vargšės moters toliau ieškoti savo vaiko.

Kunigas trumpam nutilo. Jis sunkiai kvėpavo ir nuvargęs užmerkė akis. Bet po to vėl prabilo:

– Tai viskas, ką aš norėjau pasakyti, daugiau negaliu. Kaip matote, aš sunkiai sergu. Jei Viešpats Jėzus man nepadės, greit ateis galas. Leiskite Palkai tą trumpą laiką pabūti pas mane. Mes vienas kitą karštai mylime, jis mane atvedė pas Viešpatį. Vakar man palengvėjo, kai jis atėjo. Jūs juo dar lig valiai spėsitate prisidžiaugti, leiskite man pabūti su juo nors mirties valandą!

– Aš nedelsiant jį atsiųsiu pas jus, brangus kunige, – patarė Juriga, vos sulaikydama ašaras.

Kaip apakęs, jis paliko kunigo namus ir kaimą. Jis nepastebėjo, kad žmonės sveikinasi su juo ir nustebę žiūri iš paskos. Prieš akis jis matė tik išbalusį, skausmo iškreiptą kunigo veidą ir girdėjo jo švelnų maldaujantį balsą: „Leiskite man pabūti su juo nors mirties valandą!“

„Lesingai, – kalbėjo sau Juriga, pasiekęs kalną, – taip sirgdamas, jis dar rūpinasi Palka ir mumis. Jis norėjo mums padėti ir ypač tau. Jis vos galėjo kalbėti, toks silpnas buvo, ir vis dėlto pakvietė mane, o mes nenorėjome leisti berniukui pasilikti pas jį!“

„Kaip aš iš karto nesusiprotėjau, kad kalbama apie Palką, kai Lesingas pasakojo apie tolimus kalnus! – mąstė Juriga toliau. – Žinoma, aš įsivaizdavau, kad jie savo ber-

niuko neteko šiais ar pernai metais. Kodėl aš jam niekad nesakiau, kad Palka ne anūkas man? O jis juk klausė, ar Palka mano sūnaus ar dukters vaikas? Jei to nebūtų supratęs kunigas, man niekad nė į galvą nebūtų atėjusi ta mintis. Vadinasi, ne veltui Dievas taip padarė, kad mes susitikome! Šiandien pat Lesingas turi sužinoti, kad jis nepražudė savo sūnaus. Kaip dažnai aš laužiau galvą, svarstydamas, ką taip neįtikėtina man primena ta nelaiminga moteris. Berniukas kaip du vandens lašai panašus į ją“.

Kelias namo šiandien pasirodė Jurigai neįprastai trumpas. Nuo džiugios žinios, kurią jis praneš Lesingui, senis jautėsi pajaunėjęs.

„Bet kaip aš jam apie tai papasakosiu? – mąstė jis, artindamasis prie savo trobos. Visur tylu. – Berniukas su teta turbūt išėjo grybauti, – pagalvojo Juriga. – Su teta? Juk tai jo tikra motina!“

Gerai, kad jis iš karto nerado jos, nes negalėjo sulaikyti ašarų.

Lesingą jis užtiko netoli dirbant.

– Ar jūs jau grįžote, seneli? – paklausė jis. – Na, ko gi reikėjo tam kunigui?

– O, mano sūnau, – atsakė Juriga drebančiu balsu, – prieš tą žmogų tu turėtum kepurę nusiimti. Aš radau jį sergantį. Naktį jam išsiliejo kraujas. Jis man papasakojo, kad Palka atvedė jį pas Viešpatį, kad mes savo gyvenime dar juo galėsime džiaugtis, kad mes leistume Palkai pabūti su juo nors mirties valandą. Taip, mano sūnau, aš nesulaužysiu savo pažado. Mes jam daug kuo skolingi ir nežinau, ar galėsime kada nors atsidėkoti.

– Ir visa už tas nelaimingas dešimt kronų, kurias jis jums dovanojo? – nepatenkintu balsu atsakė Lesingas.

– Nekalbék taip, mano sūnau, atidék minutei savo darbą ir prisėsk prie manęs. Aš noriu kai ko tavęs paklausti.

Pusiau nepasitikédamas, išižeidęs Lesingas paklausė. Jis padėjo į šalį kirvį ir atsisėdo šalia Jurigos ant žolės. Kas čia šovė šiandien seniui į galvą dykinėti?

Juriga tuo laiku taip keistai žiūrėjo į jį, kad jis jau norėjo paklausti: „Ko jūs taip žiūrite į mane?“

– Martynai, kuriais metais dingo tavo vaikas?

Lesingas krūptelėjo. Jis nelaukė, kad bus paliestas tas skaudus klausimus.

– O kodėl jūs manęs to klausiate?

– Šiaip jau. Aš galvoju apie tai, kad tavo žmona čia kalnuose ieško savo vaiko. Ar pažintų ji jį, jeigu dabar sutiktų?

– Ne, kaip ji bepažintų! – užmiršęs visa kita, sušuko Lesingas sutrikęs. – Ji juk ieško to mažo pusantrų metų vaiko vienais marškinėliais. O dabar jam turėtų būti apie devynerius metus.

Juriga patylėjo kurį laiką, paskui tęsė.

– Tu kartą manęs klausinėjai apie Palką, ar jis mano sūnaus ar dukters vaikas. Tada mūsų pokalbį nutraukė, todėl dabar aš noriu tau papasakoti, kaip pas mane pateko tas berniukas.

Ir Juriga papasakojo keistą Palkos likimą, kaip Ana Razga rado gražų mažą berniuką, basą, vienplaukį, tik su marškinėliais. Jis matė, kad Lesingas vis labiau ir labiau jaudinosi, bet neleido jam nutraukti savo pasakojimo.

Kai jis baigė, Lesingas greitai pašoko ant kojų ir sugriebė senio ranką.

– O kodėl jūs dabar man tai sakote? – paklausė jis virpančiu balsu.

– Ir tu dar klausi manęs to? Nejau tu dar nesupranti, kas tavo sūnus ir kur tu jo turi ieškoti?

– Palka? Tai neįmanoma! – šūktelėjo Lesingas ir parpuolė ant žemės. Jis juokėsi ir verkė, kaip išprotėjęs.

Juriga žiūrėjo į jį kuri laiką tylėdamas. Paskui, nukėlęs kepurę, paprašė Dievo atsiųsti Lesingui jėgų ir patraukė ieškoti Palkos. Jis neužmiršo kunigo ir to, kad pažadas, duotas mirštančiam, šventas ir nelaužomas. Jis apsidžiaugė, sutikęs Dunojų, nes žinojo, kad ir Palka tada netoli. Jis neapsiriko.

– Mano dukra, – švelniai jis kreipėsi į jauną moterį, – neberink daugiau žolių. Geriau eik, duok mums ko nors užvalgyti, nes Palkai reikia eiti į kaimą.

Jie abu pakluso, ir neprabėgo nė pusvalandžio, kai Palka buvo pasiruošęs išpildyti senelio nurodymą.

– Seneli, o pas kunigą jūs buvote? – nedrąsiai paklausė berniukas.

– Taip, sūneli. Jis labai serga ir liūdi be tavęs. Aš jam pažadėjau kuriam laikui leisti pabūti tau pas jį. Mes turėsime apsieiti be tavęs.

– O, brangusis seneli! – džiugiai šūktelėjo berniukas ir apkabino senį. Ir jis taip pat priglaudė Palką prie savęs.

– Na, dabar eik ir prižiūrėk kunigą kaip galima geriau!

Berniukas susiruošė eiti, kaip jam kelią užstojo Lesingo žmona.

– Kur tu išeini? Kur jūs jį siunčiate? – išsigandusi paklauė jį.

– Leisk jį, mano dukra, jis greit sugrįš! – atsakė Juriga.

– Palka, tu mane palieki?

– Teta! – sušuko berniukas su ašaromis akyse.

– Ir vakar tu kažkur buvai išėjęs. Aš taip bijau, kad tu daugiau negrįši, kaip ir mano Miška.

– Aš grįšiu. Tik vieną kartą leiskite nueiti pas kuniga, nes aš jam reikalingas. Paskui aš visada liksiu su jumis.

– Na, bėk, Palka, – suriko Juriga, negalėdamas abejingai žiūrėti į berniuko veide atsispindinčią vidinę kovą.

Senis nenorėjo, kad Lesingas grįžęs rastų čia Palką. Pirma jis turi apsiprasti su mintimi, kad jo sūnus gyvas ir jis tas, kurį Lesingas taip myli.

Berniukas nuskubėjo tolyn.

– O dabar, mano dukra, paruošk pietus savo vyrui, jis greit pareis! – tarė Juriga sunerimusiai jaunai moteriai.

– Kodėl jūs išsiuntėte Palką? – liūdnai paklausė ji. – Nejaugi jūs nežinote, kad aš be jo negliu gyventi?

– O kodėl jis turi būti čia, juk tu jo vis tiek nemyli?

– Aš jo nemyliu? Kas jums tai pasakė? – sušuko moteris.

– Jei tu jį mylėtum, tai nustotum ieškojusi savo Miškos!

– Duokite man Palką! – netikėtai ėmė ji maldauti Jurigą.

– Aš galėčiau jį tau atiduoti, bet tik tada, jei tu jį priimtum vietoj Miškos. Jis dingo ir nesugrąžinsi jo. Jei aš tau atiduočiau Palką, nebeieškotum bergždžiai Miškos?

– Taip, seneli. Kol Palka su manimi, aš daugiau nesiilgiu ir neapverkiu Miškos.

– Štai grįžta Lesingas, duok jam pavalgyti!

„Vargšas žmogus“, – pagalvojo Juriga, žiūrėdamas į jo išblyškusį veidą ir užverktas akis.

– Martynai! – sušuko jam žmona. – Žinai, senelis mums atiduoda savo Palką! Bet dabar jis pasiuntė jį su reikalais.

Lesingas apkabino žmoną ir priglaudė prie savo krūtinės.

– Tai gerai, Ieva, kad senelis jį pasiuntė, bet jis grįš, ir tada mes jo niekada nebepaleisim. O tam žmogui, pas kurį jis nuėjo, mes turime būti dėkingi, bet negalime atsilyginti, tegul už mus tai padaro Palka.

Kai jaunoji moteris išėjo vandens, vyrai apsikabino.

– Razgos nebėra gyvųjų tarpe, leiskite nors jums atsidėkoti už visa gera, ką jūs padarėte mano brangiam berniukui, o ir man, nelaimingam. Ir už tai, kad išsiuntėte jį iš namų. Aš manau, nesugebėčiau matyti jo prieš save ir žinoti, jog tai mano sūnus, kuriam aš taip nusikaltęs.

„TUŠČIOMIS RANKOMIS, BET ...“

Berniuko svajonė išsipildė: jis vėl buvo pas savo mylimą kunigą. Bet dabar viskas buvo kitaip nei anksčiau. Jie daugiau nevaikštinėjo nuostabiais kalnų takeliais ir nelaipiojo ant uolų. Pirmas dienas jie net negalėjo pasikalbėti vienas su kitu – ir vis tiek berniukas labai džiaugėsi ir dėkojo Viešpačiui Jėzui ir seneliui, kad galėjo dabar sėdėti prie mylimo kunigo lovos. Pirmąją dieną gydytojas net norėjo išsiųsti Palką iš ligonio kambario, manydamas, kad jis tik trukdys jo ramybę. Bet kunigas neleido ir, ištiesęs savo ranką, pasakė:

– Palikite Palką pas mane, jis mano mažas draugas. Pasakykite, ką jis turi daryti, ir viskas bus įvykdyta. Visi kiti kelia didelį triukšmą, o jo beveik negirdėti.

Taip jis galėjo pasilikti. Ir vėliau gydytojas įsitikino, kad pasielgta teisingai.

Palka tikrai dirbo viską. Bet ir ne taip jau daug jam reikėjo daryti: kartkartėmis paduoti ledo gabalėlį, atidaryti ar

uždaryti langą. O jei reikėjo ką nors sunkausi padaryti, tai jis eidavo į virtuvę ir kitiems pasakydavo.

Mieliau už viską jis sėdėdavo prie ligonio lovos. Kai jis jausdavo, kad kunigui sustiprėdavo skausmas, jis sudėdavo savo mažas rankutes ir prašydavo Viešpatį, kad Jis jam padėtų.

Kunigas taip pat daug meldėsi, kad Viešpats išgydytų jį, kad galėtų dar Jam tarnauti.

– Bet kodėl Viešpats neatsako! – mąstė berniukas. – Juk Jis girdi mūsų maldas, tuo aš tvirtai tikiu!

Kunigas paprašė jo paskaityti iš Šventojo Rašto. Tai buvo keisti žodžiai...

– Aš šituos pamatus stačiau iš medžio, šieno ir šiaudų, – kalbėjo jis tyliai, – visa tai sudegs. Kaip beprasmiškai prabėgo visas mano gyvenimas! Aš dirbau veltui. Aš pats dabar išgelbėtas, bet kaip iš ugnies, kaip apdegęs nuodėgulis. Nelaukia ten manęs nei apdovanojimas, nei vainikas. O, jei dar man duotų galimybę gyventi ir dirbti! Jei dabar aš numirsiu, ką Viešpats padarys su manim, netikisiu vergu?

Ligonis užmerkė akis, ir dvi stambios ašaros nuriedėjo paraudusiais nuo karštligės skruostais.

Ir berniuko akyse pasirodė ašaros.

„Kaip iš ugnies... Jis bus išgelbėtas, bet lyg iš ugnies. Taip, ta baisi liga yra ta ugnis, ta siaubinga liepsna!“ – tyliai sau mąstė berniukas.

– Ak, Palka, aš jaučiuosi toks silpnas, – tarė kunigas kartą vakare. Ir naktį jam vėl iš gerklės pasipylė kraujas. Gydytojas pasiliko prie jo lovos visai nakčiai. Ryte ligonis buvo baltas kaip popierius ir visai nusilpo. Kada berniukas priėjo prie jo lovos, jis jam mielai nusišypsojo.

– Neliūdėk dėl manęs, mano vaike! Man dabar jau lengviau. Aš daugiau nejuočiu skausmo, ir šone neduria, aš galiu kalbėti.

– Jums daugiau niekas neskauda? Vadinasi, Viešpats išgirdo mūsų maldas, ir dabar viskas bus gerai.

– Taip, Palka, Jis mus girdi. Praėjusią naktį mano gyvybei grėsė pavojus, bet Jis dar išsaugojo ją man. Šiandien ryte per Savo Žodį Jis pasakė kai ką nuostabaus. Skaityk 2 Tim 4, 8. Ten parašyta: „Todėl manęs laukia teismo vainikas, kurį aną dieną man atiduos Viešpats, teisingasis Teisėjas, – ir ne tik man, bet ir visiems, kurie su meile laukia jo pasirodant“. Aš tuos žodžius taip suprantu, kad teismo vainikas, mielaširdingumo atpildas Kristui pasiekti dovanojamas visiems tiems, kurie mylėjo Kristų ir buvo Jam ištikimi. Jei Jis mane pakeltų iš ligos patalo, aš visada būčiau pasiruošęs Jam tarnauti. Dėl to, kaip buvau išauklėtas nuo vaikystės, ieškojau išsigelbėjimo dirbdamas. Bet dabar, jei Viešpats pageidauja atšaukti mane, aš nenorėčiau pasirodyti šventam Dievui tuščiomis rankomis.

Kunigas kalbėjo visai tyliai, berniukui reikėjo prisilenkti prie jo, kad išgirstų jo žodžius.

Paskui jis paprašė Palką paskaityti garsiai iš 62 Psalmės pirmas 8 eilutes.

„Tik į Dievą žvelgdama, nutyla mano siela: nuo jo ateina man išgelbėjimas! – kartojo jis tyliai. – Tik jis yra mano uola ir mano išgelbėjimas, saugi man aukštuma: aš per daug nesvyruosiu!“

– Kaip tai gerai, Palka! Tada aš galėsiu išlaikyti.

Po to kunigas trumpam užsnūdo.

Nuo tos dienos visi gydytojo pamokymai ir įspėjimai

buvo nereikalingi. Niekas negalėjo atkalbėti kunigą priimti pas save parapijiečius ir šnekėti su jais. Žinia apie tai skriejo iš vieno pas kitą ir kartais ateidavo iki dešimties žmonių, norinčių pamatyti kunigą.

– Taip jūs pats save pražudysite, jei daug kalbėsite, – girdėjo Palka gydytojo išpėjimą.

– Pasakykite man tiesą, kiek aš dar gyvensiu, nekalbėdamas su niekuo!

Kunigas sugriebė gydytoją už rankos.

– To aš negaliu nustatyti, – išsisukinėdamas atsakė gydytojas.

– Gal kelias savaites saugojantis?

– Taip, priešingu atveju tik kelias dienas.

– Tegul bus Dievo valia! Juo labiau aš turiu pasiruošti.

Tai buvo įsimintinos minutės visiems aplinkiniams, ir jie niekada neužmirš tų akimirkų.

– Melskis, Palka, kad Viešpats duotų man jėgų nurodyti visiems teisingą kelią į amžinąjį gyvenimą, – sakė jis kelis kartus berniukui.

Palka tai atliko, ir Viešpats nuostabiai padėjo Savo mirštančiam tarnui.

– Manimi, jūsų mirštančių kunigu, galite tikėti: savo darbais amžino gyvenimo jūs negalite gauti; ir šventieji nepadės jums patekti į dangų! Kristus ant Golgotos išgelbėjo jus, mirdamas už jus! Jis – Dievo Avinėlis, imantis ant Savęs pasaulio nuodėmę! Mano nusidėjimus Jis jau paėmė iš manęs, paims ir jūsų nuodėmes, jei tik ateisite pas Jį!

Taip kunigas mokė žmones.

Kitą savaitę atėjo didžiulė siunta Biblijų, kurias jis išdalijo visiems norintiems.

– Neleiskite niekam atimti jų iš jūsų! – kalbėjo jis. – Tai amžinas gyvo Dievo Žodis. Skaitykite šią knygą eilutę po eilutės, tikėkite ja ir gyvenkite pagal ją! Ir Dievas nurodys jums kelią į amžiną šlovę, kaip Jis nurodė man. Aš priėmiau Jėzų į savo širdį. Aš mirštu dar jaunas, bet vis tik... Jei jūs žinotumėt, koks aš laimingas!

Tai matė visi, ir žmonės stebėjosi tuo, nes dar niekas niekada nežinojo tokio laimingo ligonio.

Bet geriau už visus tai suprato Palka. Kai jie likdavo vieni, jis tyliai sėsdavosi prie kunigo lovos, ir šis net sapne laikydavo berniuko ranką savojoje. Jis tylėdavo, bet jo veidas švietė nežemiška laime.

– Palka, aš negaliu įsivaizduoti, kad taip greitai pamatysiu Tą, Kurio mes dar neregėjome, bet kurią pamilome nematę.

– Ak, – atsiduso berniukas, – jei aš galėčiau išeiti kartu su jumis.

– Ne, tu tarnauk Jam čia, žemėje, iki tol, kol Jis leis! Koks aš būčiau laimingas, galėdamas paskirti Jam visą savo gyvenimą! Savo laiku tu ateisi paskui mane ir tada papasakosi man, ar skaitė tie žmonės Dievo Žodį ir ar priėmė Jį. O dabar lik ištikimas mūsų Viešpačiui iki galo!

IŠKILMINGAS MOMENTAS

Jau antrą šeštadienį Palka gyveno pas brangų jam kunigą. Kunigo sesuo atvažiavo aplankyti ligonio. Ji labai išgyveno dėl vienintelio brolio ligos. Kartu su ja atvyko naujas klebonas. Jis turėjo pakeisti sergantį kunigą.

– Aš dabar jau ne vienas, ak, mano vaike, pakvėpuok savo gimtų kalnų oru ir aplankyk saviškius, – pasakė kunigas Palkai. – Bet pirmadienį grįžk vėl. Nusilenk visiems eigulio namuose ir seneliui. Perduok linkėjimus mūsų kalnams, kurių šiomis žemiškomis akimis jau nebeišvysiu. O jei aplankysi savo „saulės šali“, pagalvok apie dangaus vartus ir apie tai, jog greitai per juos aš įeisiu į mūsų tikrą „saulės šali“, ten, už debesų.

Visi, esantys šalia, apsiverkė, girdėdami šiuos žodžius, neverkė tik Palka.

Bet daug labiau raudėjo jis vėliau, žygiuodamas per nušienautą pievą į tą vietą, kur jie pirmą kartą susitiko ir kur jis papasakojo apie šventą knygą.

Kaip liūdna, kad jo brangusis draugas daugiau niekada neateis čia! Ir jis niekada negalės prisėsti čia prie kojų! Kaip niūru ir liūdna buvo šiandien kalnuose! Dalgis nupjovė visas gėles, ir nei viena jų daugiau nežydėjo. Paukšteliai nutilo, nebuvo matyti ir plaštakių, anksčiau skrajojusių nuo žiedelio ant žiedelio. Net saulė pasislėpė už tamsių debesų. Vėl ėjo ir verkė. Netikėtai jis pamatė, kad ten pat, kur ir anksčiau, tik kiek aukščiau, yra nuostabi vaivorykštė, tikrai panaši į vartus. Kokie jie puikūs! Ir kaip turi būti gera anapus jų. Bet jie stovėjo aukštai, net labai aukštai!

Palka jautė, jog, kada tie vartai užsidarys paskui brangų kunigą, jis daugiau niekada negriš. Tada jis bus ten, pas Viešpatį Jėzų. Taip, Jis priims jį pas Save, kad su Juo būtų Jo tarnas ir kad matytų visą Jo didybę, kaip jie vakar skaitė Evangeliją pagal Joną.

– O, brangusis Jėzau, pasiimk ir mane pas Save! – meldėsi berniukas, spausdamas sudėtas rankas prie krūtinės. – Ką aš čia vienas veiksiu, kai jis išeis? Senelis jau senas ir, jei jis numirs, kaip senelis Razga, pas ką aš eisiu? Mane žadėjo pasiimti kunigas, ir jis tai būtų padaręs. Bet kur aš eisiu dabar? Patikėk manim, brangusis Išgelbėtoju, aš nenoriu daugiau pasilikti čia, jei jis numirs. Kas bus su kitais, man neįdomu ir manęs jau niekas nedžiugina. Ir jei dabar aš ką ir sužinosiu iš šventosios knygos, tai kam papasakosiu? Jis ten, viršuje, galės apie viską Tavęs Paties paklausti, ir Tu jam viską išaiškinsi, o kas man viską pasakys, jei jo daugiau nebus čia?

Virš vienišo vaiko galvos griaudėjo perkūnas ir švytėjo žaibai.

Kažkada kunigas papasakojo berniukui apie pranašą Eliją, kurį Viešpats taip stipriai mylėjo, kad pasiuntė jam iš dangaus ugninį vežimą ir ugnies žirgus, kad atvežtų jį pas Save. Palkai atrodė, kad jis girdi ratų bildesį ir kad dangaus vartai atsidaro tam vežimui, kuris išveš jo brangų kunigą. Bet paskui pasirodė saulė, vartai išnyko ir greit visa „saulės šalis“ paskendo saulės spinduliuose. Tik iš mažo debesėlio dar krapnojo lašeliai.

Berniukas buvo nauju kostiumu, kurį dėvėjo kunigo namuose. Norėdamas pasislėpti nuo lietaus, jis nubėgo link olos. Priartėjęs prie jos, pastebėjo, kad ten vaikšto

kažkoks svetimas žmogus, kurio jis niekad nematė šiuose kalnuose. Ir atrodė, kad jis kažko ieško.

Palka primiršo savo skausmą, taip jį tai sudomino.

– Ko jūs ieškote, dėde? – paklausė berniukas.

Nepažįstamasis greit atsisuko. Kai Palka pasisveikino, jis maloniai atsakė į jo žodžius.

– Tu klausai, ko aš ieškau? Jei žinai, tai pasakyk, kas būna čia, šioje oloje?

– Kas čia būna? – nustebęs paklausė Palka. – Dėdė Le-singas kartą buvo, po to kelis kartus mūsų kunigas, bet jis čia daugiau niekad neateis, – liūdnai pridūrė jis, – ir aš, tai mano ola!

– Tavo ola? – su šypsena paklausė nepažįstamasis.

Palka apžiūrėjo jį iš arčiau. Tai buvo jaunas žmogus amatininko drabužiais.

– Nuo kada ši ola tavo, ir kas tau ją davė?

Kuri laiką berniukas sumišęs tylėjo, bet paskui pakėlė savo baltapūkę galvą ir tarė:

„Šventoje knygoje parašyta: „Viskas jūsų“. Kunigas išaiškino, ką tai reiškia, kad Dievas „visą pasaulį atidavė žmonėms“. Aš Jo išprašiau šitą olą, ir Jis man ją atidavė“.

– Tu, matau, protingas berniukas, – nusijuokė jaunas žmogus. – Mano šeimininkas ir aš prieš ketverius metus taip pat gyvenome šioje oloje kokias keturias savaites, bet mes jos neprašėme iš Dievo.

– Jūs čia gyvenote? – paklausė Palka nepažįstamąjį. – O ką jūs čia darėte?

– Mano šeimininkas sirgo, ir gydytojai atisuntė jį čionai. Jis norėjo būti vienas su savo Dievu. Su savimi pasiėmė ir mane. Aš tada paskutinius metus mokiausi pas jo draugą, ir mes čia apsistojome. Maisto aš parnešdavau

iš aplinkinių vietų. Apie mus niekas nežinojo. Mes niekada nekūrėme laužo, mes maitinomės pienu, duona ir vaisiais. Ir gyvenome čia neblogai. Mano šeimininkas su kiekviena diena jautėsi geriau. Aš manau, jei jam nebūtų reikėję grįžti atgal į miestą, prie savo knygų, tai jis ir šiandien dar gyventų. Bet dabar jis jau ilsisi šaltoje žemėje.

Dabar aš – amatininkas ir norėjau truputį pasaulio pažiūrėti. Keliaudamas užsukau čia, norėdamas sužinoti, kas nutiko su ta knyga, kurią mano šeimininkas išeidamas paliko čia. Bet čia jos nebėra. Vadinasi, kažkas ją rado ir pasiėmė sau. Turbūt jis ją skaitė eilutę po eilutės, kaip buvo nurodyta pirmame puslapyje.

Visas berniuko kraujas suplūdo į galvą.

– Štai ji! – pasakė jis, ištraukdamas knygą iš užančio. Tavo šeimininkas paliko ją, vadinasi, kažko tikėdamasis?

– Parodyk man ją! Taip, ir kokia ji nutrinta! Tu turbūt radai ją čia?

Jie prisėdo prie įėjimo, ir Palka pradėjo pasakoti:

– Matai, mes skaitėme ją eilutę po eilutės, per ją įtikėjome Viešpatį Jėzų Kristų ir radome kelią į tikrą „saulės šalį“. Ar tiesa, kad tavo šeimininkas žinojo šį kelią?

– O, taip, kaip jis jį pažino, mažai kas gali taip pažinti, – atsiduso jaunuolis.

– Ir jis mirė? Vadinasi, jis tave taip pat paliko ir dabar jau mato Jėzų ir tą nuostabią „saulės šalį“. Ir jei kunigas dabar numirs, jie ten susitiks. Aš paprašysiu jį, kad perduotų tavo šeimininkui nuo manęs linkėjimus ir pasakytų, kad aš jam dėkingas, jog jis paliko šitą knygą ir pamokė, kaip ją skaityti.

Jaunuolis nežymiai nubraukė ašarą.

– Ar tiesa, kad tu žinai tą kelią? – paklausė Palka.

– Aš? Ne, mano berniuk! Jei aš jo būčiau paklausęs, kaip tu, skaityčiau ir tikėčiau, – mano šeimininkas ir man padovanojo tokią knygą – tada aš rasčiau tą kelią. Bet aš nustojau ją skaityti ir tikėti, – atsakė jaunuolis.

– Kaip tu galėjai taip padaryti? – nustebeš paklausė Palka. – Bet dabar tu dėl to gailiesi, ar ne tiesa? Ir dabar vėl pradėsi ieškoti to kelio? Tik pagalvok, kas bebūtų nutikę su tavo šeimininku ir ką darytų dabar mano brangusis kunigas, jei nežinotų kelio, vedančio pas Jėzų? Na, dabar aš turiu eiti pas senelį. Aš paprašysiu dėdės Liškos, kad leistų tau pernaktuoti pas jį. Tada tu galėsi visiems mums papasakoti apie savo šeimininką. Senelis ir dėdė Liška dažnai laužydavo galvą, kas galėjo palikti šioje oloje knygą? Tiesa ir tai, kaip ten pasakyta, jog nieko nebūna slapta, kas netaptų aišku.

– Ir juo labiau tiesa, kad mano šeimininkas tada nurodė, kaip pats Dievas kalba apie Savo Žodį, kad jis „negrižta pas Jį veltui, bet įvykdo tai, ko Jis nori, ir atlieka tai, dėl ko Jis pasiuntė jį“, – atsakė susimąstęs jaunuolis.

Taip besikalbėdami, jie priėjo trobą. Palka būtų jau praėjęs pro šalį, bet Dunojus linksmai lodamas išbėgo, pasitikdamas savo mažąjį valdovą.

– Gerai, gerai, Dunojau! Aš juk žinau, kad tu myli mane. Ir aš tave myliu. Nustok šokinėti, nes išstpsi mano kostiumą. Tu, matyt, niekad nepasikeisi.

Dunojus pakluso ir nuskubėjo į trobą, lyg norėdamas pranešti savo šeimininkei apie Palkos atėjimą.

Koks tai buvo džiaugsmas!

Ir berniukas pralinks mėjo, matydamas, kaip maloniai visi jį sutiko.

Lesingo nebuvo namie; troboje buvo senelis, dėdė Liš-

ka ir teta. Abu vyrai nustebo, sužinoję, ką Palka sutiko „saulės šalyje“.

Lesingo žmona pasiūlė svečiui vakarienę, o Liška – nakvynę. Jis turėjo papasakoti, kaip jie gyveno su savo šeimininku, kas jis buvo; žodžiu – viską, ką jis tik apie šeimininką žinojo. Visa tai labai juos sudomino. Nuo naujų žinių rasta oloje knyga tapo jiems dar brangesnė.

Vakarienė jau buvo paruošta, kai Juriga staiga pasakė:

– Palka, dėdė Lesingas turi šiandien turbūt sunkų nešulį, tu galėtum nueiti iki Liškos trobos jo pasitikti ir padėtum jam nors kirvį nešti.

Berniukas tuojau pašoko. Šiandien jis buvo pasiruošęs padaryti viską, ką pasakys jam senelis, nes šis jam šiandien buvo ypač mielas. Ir ne tik senelis, bet ir dėdė Liška jam buvo malonus. Palka nežinojo, kaip tai paaiškinti, bet pralinksėjo. Jis jautė, kad vis tik nebūtų vienas, jei kunigas ir numirtų netikėtai. Senelis pasakė nepažįstamajam, kad kai grįš Lesingas, jis ir jam turės papasakoti apie savo šeimininką.

– Taip, berniuk, eik, pasitik jį, – pasakė Liška ir slapta nušluostė ašaras.

Palka išskubėjo. Bet nepraėjęs nei pusės kelio iki Liškos trobos, jis sutiko Lesingą, žengiantį prieš jį. Jis atrodė paskendęs mintyse.

– Labas vakaras, dėde!

– Palka, tu čia! – sušuko Lesingas, ir kirvis išslydo iš jo rankų. Daugiau jis nieko nenešė.

– Taip, dėde, aš čia, – ir berniukas įdėjo savo rankytę į didelę, pūslėtą Lesingo ranką.

– Aš norėjau jums padėti ką nors nešti, bet jūs nieko neturite.

– Mano nešulys buvo labai sunkus, ir aš jį palikau Liškos troboje. – Lesingas laikė berniuko ranką, ir taip jie nukeliavo pirmyn.

– Dėde, – pradėjo berniukas, kuris dėl Lesingo tylėjimo sutriko, – kas jums? Ar jūs sergate, o gal koks vargas jus slegia?

– Kodėl tu taip galvoji?

– Nes jūs tylite. Nepykite ant manęs, bet jūs šiandien toks keistas. Ir visi kiti kažkokie neįprasti.

– Žinai, Palka, – atsakė Lesingas, prisėsdamas ant samanomis apaugusio uolos kyšulio, – sėskim trumpam, aš pavargau. Ir tada aš papasakosiu tau, kas nutiko su mumis visais, kol tavęs nebuvo namie.

Ir jo balsas suvirpėjo.

– Su jumis kažkas nutiko? Aš tai iš karto pastebėjau.

– Taip, mano vaike, ką tu pasakysi: aš radau pagaliau savąjį Mišką!

– Ką jūs kalbate! – džiugiai sušuko pritrenktas Palka. – Kur ir kada? Prašau, papasakoti man viską iš pradžių! – paprašė jis.

Lesingas vos susilaikė, mieliau už viską jis apkabintų berniuką ir priglaustų prie savęs. Jis sunkiai atsiduso.

– Taip, aš noriu tau papasakoti viską iš pradžių. Jei tu nebūtum apsakęs kunigui, kaip Ana Razga rado tave ir kad mano žmona ieško berniuko, aš iki šiol nežinočiau, kur yra mano vargšas sūnus. Kaip tu žinai, kunigas pasikvietė senelį pas save. Jis tada pasakė seneliui, o senelis – man, ir taip aš pagaliau po septynerių metų paieškų radau savąjį Mišką. Bet tu teisus, aš taip pat turiu papasakoti tau, kaip jį praradau.

Palka verčiau nebūtų klausęs tokios liūdnos istorijos.

Dėdė Lesingas pasakojo tokius baisius dalykus apie save patį ir buvo labai nuliūdęs. Vargšė teta! Štai kodėl ji nebuvo pilno proto: iš didelės širdgėlos jai pasimaišė protas. O paskui pasakojimas jam pasirodė labai žinomas: kažkokia teta rado Mišką kalnuose ir pasiėmė pas save. „Taip pat, kaip su manimi buvo“, – pagalvojo jis. Ir tas berniukas pateko iš vieno senelio pas kitą. Geri žmonės jį priglaudė vardan Dievo. Staiga dėdė nutilo lyg nežinodamas, ką toliau pasakoti.

– Dėde, o jūsų berniukas vis dar gyvena pas kitą senelį? – paklausė pagaliau Palka.

– Taip, mano vaike, – atsakė sunkiai atsidusdamas Lesingas.

– O kodėl jūs nepasiimate jo pas save, kad vargšė teta nustotų jo ieškojus?

– Bet, Palka, aš nežinau, ar norės jis pripažinti mane savo tėvu po to, kai aš jam padariau tiek blogo, nors aš negėriau daugiau nei lašo degtinės. Čia, kalnuose, aš radau Viešpatį Jėzų, ir Jis atleido man, kaip tam mokesčių rinkėjui bažnyčioje, bet savo sūnui aš turbūt lieku toks pat, koks buvau. Jis žino, kad aš nunešiau jį į tolimus kalnus ir kad dėl manęs jis turėjo klajoti tarp svetimų žmonių be motinos švelnumo. Jei jis jausis man svetimas ir bus nelaimingas – kas tada? Pas senelį jis gerai gyvena, nes jau priprato prie jo. O aš, nors ir neapsakomai jį myliu, jam esu svetimas.

– Nekalbėkite taip! – sušuko Palka, sučiupęs jo ranką. – Pasiimkite jį pas save. Viešpats Jėzus viską sutvarkys ir padės jūsų Miškai jus pamilti ir nesišalinti jūsų. Mes su teta tiek daug meldėmės, kad Jis padėtų mums jį rasti. Aš taip ir žinojau, kad jį kas nors priglaudė. O Jis jau išgirdo mus, tai pasirūpins ir ateitimi. Nesijaudinkite, dėde!

– Bet, Palka, jei tai liestų tave, tu nebijotum manęs? – netikėtai paklausė Lesingas. – Sutiktum palikti senelį ir gyventi su manimi?

Berniukas paraudo ir sunkiai atsiduso, pasirėmė galvą ranka ir minutę susimąstė.

– Palka, tu nevengtum manęs? Galėtum mane nors truputį pamilti? – paklausė Lesingas, glausdamas berniuką arčiau savęs.

– Ne, dėde, aš jūsų nesišalinčiau, juk aš jus myliu.

– Tu mane myli, Palka, nors ir žinai, koks aš blogas žmogus?

– Nekalbėkite taip, dėde, tai man skaudu girdėti, – paprašė berniukas ir prispaudė savo rankytę prie jo lūpų. – Kartą aš garsiai skaičiau kunigui iš šventosios knygos. Ten vienoje vietoje buvo parašyta apie skirtingus žmones, bet toliau sakoma: Ir tokie buvo kai kurie iš jūsų, bet dabar jūs daugiau ne tokie. Kunigas man pasakė, kad Viešpats mokesčių rinkėjui viską atleido, kai šis atėjo pas Jį, ir tas mokesčių rinkėjas nuo tos dienos tapo visai kitu žmogumi.

– Bet pagalvok, Palka, jei tu būtum mano sūnus, tu man galėtum atleisti?

– Atleisti? Ką būtent? – nustebejęs paklausė berniukas.

– Juk tu dėl mano nuodėmių klajojai po pasaulį be tėvo ir motinos.

– Aš galėčiau jums tai atleisti, bet... – berniukas išsilaisvino iš Lesingo glėbio, pašoko ant kojų ir atsistojo prieš jį.

– Kodėl jūs man visa tai sakote? Argi aš jūsų sūnus?

Lesingas užsidengė veidą rankomis ir tylėjo.

– Dėdule, – Palka atsiklaupė šalia jo ir priglaudė savo galvą prie jo peties, – argi aš jūsų sūnus?

– Taip, tu mano sūnus! Kaip sunku man tai tau atskleisti!

Pasakęs tuos žodžius, jis pašoko, apkabino berniuką ir pradėjo bučiuoti jo kaktą, lūpas, akis, skruostus.

– Mano sūnelis, mano mielas sūnaitėlis!

– Neverkite, dėde! – prašė berniukas, glausdamasis prie jo. Kokie nepažįstami jausmai užpildė jo širdelę!

– Aš ne dėdė tau, nevadink manęs taip daugiau, vadink mane tėčiu, leisk nors kartą išgirsti šį žodį. Pavadink mane tėčiu, sakyk: „Mano tėti!“

– Tėti! Mano brangus tėveli! – sušuko berniukas, ir karštos ašaros nutekėjo jo skruostais.

Dabar jam neberekėjo rūpintis, kur jis gyvens po senelio mirties: jis turėjo savo tėtį ir mamą. O, koks vis dėlto geras Viešpats Jėzus!

Juriga ir kiti vos pajėgė jų sulaukti. Kada jie, laikydamiesi už rankų, įėjo į trobą, ir ryški ugnis apšvietė juos, senasis Juriga suprato, kad jie grįžo kaip tėvas ir sūnus, ir jo sena širdis džiūgavo iš laimės.

Jaunas nepažįstamasis pradėjo pasakoti atidiems klausytojams daug gero apie buvusį šeiminką. Jie turbūt niekada to neužmirš. Bet vargu ar jis užmirš tai, ką sužinojo iš Lesingo ir Jurigos apie prarastą ir vėl atgautą berniuką.

– Matai, Palka, – linksmi šnekėjo jis, – tai kaip tik taip, kaip toje pasakoje, kurią tu man pasakojai: princas irgi rado, – kada kalnuose ieškojo savo tėvo, – ir „saulės šalį“, ir savo tėvą. Taip nutiko ir tau.

STEBUKLINGAS ĮEJIMAS Į „SAULĖS ŠALI“

Ruduo šiais metais atėjo labai anksti. Dėl ankstyvų šalnų nuvyto paskutinės gėlės. Nutilo ir paukščių giesmės. Kregždutės jau išskrido į šiltuosius kraštus ir išsinešė su savimi vasarą. Tik rėksmingų varnų būriai sukosi virš kalnų, jau praradusių savo gražųjį vasaros drabužį. Kurie ne kurie medžiai dar tebedėvėjo gelsvai rausvus lapus, kiti stovėjo nuogi, o visa žemė tarp jų buvo padengta margu nukritusių lapų kilimu.

Tarp šių tylių, vienišų kalnų žingsniavo mažasis Palka Juriga, taip žmonės vadino jį po senovei, nors visi jau žinojo jo tikrąjį vardą. Kai staiga atšalo, jie jau praeitą savaitę persikraustė į kaimą, ir keldamasis senelis ar tai pametė, ar užmiršo savo gražtą. Palka atėjo jo ieškoti ir greitai rado.

Kalnuose tikrai buvo labai tylu. Visos trobos ištuštėjo, niekur nesimatė nei vieno žmogaus. Tik kiškiai drąsiau bėgo ratais, ir voveraitės šokinėjo iš medžio į medį.

Bet berniukas jų nepastebėjo. Jo rausvas veidelis buvo toks rimtas, kad galėjo pozuoti paveikslui, vaizduojančiam mažą berniuką iš tūkstantmečio karalystės, kuris ganys vilkus, liūtus, leopardus, avytes ir ožkytes. Visą pasaulį valdys didysis Pasaulio karalius, ir visos tautos Jį šlovins. Jam valdant, žmonės nustos mokytis kariauti, ir visi kardai ir ietys bus perkalti į arklus, kad žemė būtų geriau išdirbta. Ir kadangi ši nauja žemė nebus laistoma

žmonių krauju, tai duos didžiulius derlius, ir pasaulis bus pripildytas Dievo valios.

Apie ką galvojo Palka? O, jis turėjo apie ką mąstyti. Prieš jo akis prabėgo visi paskutiniai įvykiai, nutikę nuo pavasario iki rudens.

Kas galėjo įspėti, kad jis turės tikrą tėvą – ir tokį, kad kiekvienas berniukas galėtų pavydėti! Ir kad jis turės senelį, kuris daugiau nesikeikia ir neblevyzgoja ir su kuriuo kartu gali gyventi Viešpats Jėzus! Ir dar daugiau, kas galėjo atspėti, kad jis turės mamą, ir dar tokią gerą, kitos tokios nėra visame pasaulyje. Ji nebuvo daugiau ta serganti teta, dažnai bėganti iš namų. O, Viešpats Jėzus išgirdo jų malda, ir ji vėl buvo sveika.

O praėjusią savaitę berniukas susipažino su dar vienu labai mielu žmogumi – tai buvo jo senelė, Lesingo motina. Kokia šauni senelė! Jis vėl turėjo žmogų, kuriam galėjo rodyti kelią į tą šalį, kur saulė niekad nenusileidžia.

Tėvas praleido namie tris savaites, ten viską išnuomojo, paskui pasiėmė su savimi senutę motiną ir kai kuriuos namų daiktus, ir dabar jie visi gyvena pas senelį Jurigą. Visi jie norėjo būti pas jį iki gyvenimo pabaigos ir jį prižiūrėti.

Senelis anksčiau namie turėjo nuomininką, bet šis nusi-pirko sau namelį, tai vietos jie turėjo pakankamai. Sandėlių senelis kartu su tėvu pavertė į dirbtuvę, o kambariais naudojosi visi kartu.

Seną namą jie suremontavo ir sutvarkė, o senelė kartu su mama visur kruopščiai išplovė, ir namas taip pasikeitė, kad jį sunku buvo beatpažinti. Palka padėjo visiems: ir vyrams, ir moterims, ir visi jį mylėjo.

Senelė atsivežė su savimi ratelį ir žiemą ruošėsi verpti.

Mama norėjo visus apsiūti, o Palkai išsiuvinėti gražią palaidinę. Palka pažadėjo vakarais ir kitu laisvu metu skaityti visiems garsiai. Jis norėjo po truputį mokytis ir amato.

Kaip gera buvo jo širdelėje, žinant, jog jis dabar turi tėvą, kuris juo rūpinasi. Koks geras Viešpats Jėzus Kristus!

– Visa tai, Viešpatie Jėzau, Tu padarei! Jei mes nebūtume Tavęs radę, nieko aš neturėčiau! – berniukas niekaip dabar negalėjo suprasti, kaip jis anksčiau gyveno be Viešpaties Jėzaus.

„Jei mes neturėtume šventosios knygos, apie ką dabar šnekėtume?“ – mąstė jis. Kai jis prisiminė knygą, pagreitino žingsnius ir pasuko į olos pusę. Išeidamas iš ten, jis paliko savo knygą. Bet paskui senelis jam pasakė:

– Be reikalo tu taip padarei. Juk žiemą į olą niekas neužeis. O jei Viešpats leis mums išgyventi iki kito pavasario, tai tu galėsi vėl ją nunešti ten. Mes dabar turime pilną Bibliją, ir gali taip nutikti, kad kas nors, nežinantis Dievo Žodžio, kokie ir mes buvome kažkada, ras ją ten ir gaus tokį pat didelį palaiminimą, kokį gavome mes.

Berniukui tada buvo sunku skirtis su knyga, ir jis niekada jos nebūtų palikęs, jei negalvotų apie kitus.

Dabar jis įėjo į olą, paėmė knygą ir atsisveikindamas apsižvalgė aplink. Jis nenoriai skyrėsi su mylima vieta. Nors pievoje nežydėjo daugiau gėlės, išskyrus kelias rudenes, čia vis tiek buvo labai gražu. Po kelių niūrių rudens dienų šiandien vėl nušvito saulė. Berniukui šis kalvų kampelis buvo labai brangus, nes čia, nors jų šiandien ir nesimatė, jis išvydo dangaus vartus, kurie užsidarė paskui jo mylimą kunigą.

Jis pats gyveno dabar laimingai, bet, galvodamas apie

kuniga, jausdavosi keistai. Dažnai dar ir šiandien jis mąstė, kad Viešpats išgirdo savo vergo maldą. Nors jis visai nepasveiko, vis tik daugeliui patvirtino apie savo Viešpatį, ir gyvenimas jo užgeso, kaip šviestuvus ant Viešpaties altoriaus. Kai Palka tą pirmadienį grįžo į kunigo namus, kunigas džiaugėsi išgirdęs, kad berniukas rado savo tėvus. Per atėjusią jo aplankyti eigulio žmoną jis pakvietė pas save Palkos tėvą, motiną ir senele. Kunigas ilgai su jais šnekėjosi ir paskui visi kartu pasimeldė Dievui. Senelis iki šiol negali pamiršti tos maldos.

– Jūs evangelikai, o aš katalikas, – tarė jis atsisveikindamas. – Bet tiems, kurie Jį priėmė, Jis leido būti Dievo vaikais. Jie – viena Jėzuje Kristuje, ir danguje, kur aš dabar einu, nebus jokio skirtumo. Likite ištikimi Jam, ir mes vėl ten, viršuje, pasimatysime.

Antradienį ir trečiadienį jam pasidarė lyg geriau; jis kėlėsi ir net vaikščiojo po kambarį. Visi tuo džiaugėsi.

Naujasis klebonas nuvedė jį ir į bažnyčią, ir ten jis prie altoriaus meldėsi Dievui. Po to lotyniškai kalbėjosi su klebonu. Buvo panašu, kad jis kažko prašytų. Palka jį suprato tik tada, kai jis prašneko slovakiškai:

– Pažadėk man, brangusis broli, kad neatimsi iš jų tai, ką aš jiems daviau. Tai, kas išmokė mane palaimintai numirti.

Palka matė, kaip klebonas ištiesė ranką kunigui, ir tada jis vėl atsiklaupė maldai.

Kitą dieną kunigas dar kartą norėjo išeiti į gryną orą. Lauke buvo gražu, ir gydytojas palydėjo jį iki sodo. Ten, šiltai aprengtas, jis sėdėjo krėsle. Ant mažo staliuko buvo jo pusryčiai. Vėliau, kai sesuo nurinko stalą, kunigas pasakė:

– Dabar Palka gali man ką nors papasakoti, vėliau norėsiu truputį pagulėti čia gryname ore ir pasnausti.

– Gerai, mano brangusis broli, – atsakė sesuo ir pabučiavo jį į kaklą. – O aš sutvarkysiu ir išvedinsiu kambarį ir pakeisiu patalynę.

– Teatlygins Viešpats tau ir tavo vaikams už tavo meilę man! – tarė jis labai susijaudinęs.

Kai jie liko vieni, kunigas paėmė Evangeliją ir pasakė:

– Palka, paskaityk ką nors apie mūsų „saulės šalį“!

Ir Palka skaitė jam apie tą puikų miestą, kur nereikia nei saulės, nei mėnulio, ir apie gyvybės vandens upę. Pasakui kunigas išaiškino jam, ką jis perskaitė, ir pabaigoje pridūrė:

– Brangusis Palka, iš to, ką mes pamatysime, atėję į tą „saulės šalį“, nuostabiausias bus Tas, Kuris sėdi ant šlovės sosto – Jėzus – Dievo Avinėlis!

Paskui jis sudėjo rankas ir užsimerkė, kaip paprastai darydavo, kada meldavosi. Palka atsiklaupė greta jo ir prispaudė savo galvą prie jo kelių. Bet malda tęsėsi šį kartą neįprastai ilgai, berniukas pakėlė akis. Ligonis nuleido savo galvą ir ramiai miegojo. Tik retkarčiais jis giliai atsidusdavo.

Berniuko širdyje paliko keista ir tuo pačiu metu iškilminga ir liūdna. Jis vos drįso kvėpuoti, bijodamas pažadinti kunigą. Pirma jo veidą slėgė skausmo debesys, bet dabar šypsena žaidė jo lūpose, lyg jis matė puikų sapną.

Palka išgirdo žingsnius. Pakėlęs galvą, jis pamatė kleboną ir davė ženklą priėti arčiau.

Jis prisiartino. Bet vos spėjo pasilenkti prie jo, kaip sunerimęs šūktelėjo.

Palka negalėjo patikėti, bet tai buvo tiesa: kunigas

nemiegojo – jis jau mirė. Kaip tai buvo liūdna!

Ir dabar, prisimindamas visa tai, berniukas negalėjo sulaikyti ašarų. Visi šie įvykiai ir žodžiai taip giliai įsirežė į jo atmintį, kad jis negalėjo jų pamiršti.

– Kodėl aš verkiu? – paklausė jis staiga. – Juk jam ten gera!

Gydytojas pasakė, kad buvo vidinis kraujo išsiliejimas, ir mirtis ištiko akimirksniu. Bet Palka tuo nepatikėjo.

„Viešpats Jėzus Kristus atėjo ir pasiėmė jį pas Save. Dabar jis jau pamatė viską, ir Jį Patį, nuostabų Avinėlio soste. Jis sutiko ten ir tą nepažįstamąjį, kurio knygą mes gavome, ir turbūt jam padėkojo už mane. Ir aš kada nors pateksiu ten“.

Palka pakėlė akis į dangų ir, pasirėmęs galvą rankomis, galvojo, kad Viešpats Jėzus ateitų ir jį pasiimtų ten pas Save, ir jis išdrįstų įeiti ten, į tikrąją „saulės šalį“.

KRISTINA ROJ

Kristina Roj gimė 1860 metais Senosios Turos mieste pastoriaus šeimoje. Eilę metų ji buvo žurnalo „Betanija“ skaitytoja, o būdama 28 metų, ji susipažino su šio žurnalo redaktoriumi. Bendravimas su juo ir jo aplinkos žmonėmis atvėrė jai naujus horizontus.

Ir kaip rašytoja, ir kaip žmogus, ji likusią savo gyvenimo dalį pašventė Gerosios Naujienos skleidimui.

Ji parašė daugiau kaip septyniasdešimt knygų ir brošiūrų. Daugiau kaip dvidešimčia kalbų spausdinami jos puikūs apsakymai. Pavyzdžiui, apsakymas „Pasaulyje be Dievo“ išleistas 21 kalba, jį galima skaityti net kinų kalba.

Bet ne vien rašytojos darbas buvo šios nuostabios moters pašaukimas. 1897 metais savo mieste ji įkūrė „Mėlynojo kryžiaus“ draugiją, tapusią palaiminimu daugeliui žmonių. 1912 metais jos iniciatyva Senojoje Turoje buvo pastatyta ligoninė.

1936 metais ji įėjo į savo „saulės šalį“.

KRISTINA ROJ

SAULĒS
ŠALYJE